

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Muotoilun koulutusohjelma / Kaluste- ja sisustussuunnittelu

Minttu Määttä

À LA CARTE -RAVINTOLAN SISUSTUSSUUNNITELMA

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Kaluste- ja sisustussuunnittelu

MÄÄTTÄ, MINTTU	À la carte -ravintolan sisustussuunnitelma
Opinnäytetyö	54 sivua + 46 liitesivua
Työn ohjaaja	Sisustusarkkitehti SIO Heikki Lindroos
Toimeksiantaja	Level 5 Oy: Jan Lindgren ja Jussi Turunen
Huhtikuu 2011	
Avainsanat	à la carte, julkinen tila, ravintola, sisustussuunnittelu

Nykypäivän kovassa kilpailussa toimivan ja samalla viihtyisän ravintolan suunnittelu on haastavaa. Monia asioita on otettava huomioon, jotta ravintola-kokemus olisi asiakkaille miellyttävä. Ravintolasuunnittelun erilaiset säädökset ja normit on otettu huomioon tässä opinnäytetyössä, joka käsittelee lounas- ja à la carte -ravintolan sisustussuunnitelmaa. Tutkimuksen kohteena on vuonna 2012 valmistuvassa kauppakeskuksessa sijaitseva ravintolatila. Rakennuksen ja ravintolan tilasuunnitelman on tehnyt arkkitehtitoimisto HKP Oy.

Tutkimusosassa käydään läpi ravintolan historiaa ja ravintolan sisustussuunnittelun perusasioita sekä tarkastellaan tarkemmin asiakastiloja ja mitoituksia, baaria, paloturvallisuutta, akustiikkaa, valaistusta ja värejä. Tutkimuksessa on käytetty myös tapaustutkimusta ja tutkittu olemassa olevia ravintoloita. Tutkimusmenetelminä on käytetty haastatteluja, havainnointia, valokuvia ja kirjallista aineistoa.

Suunnitteluprosessi alkaa asiakkaalle esitellyillä kolmella konseptilla, joissa esitellään teemoja väreillä, kalusteilla, materiaaleilla ja muodoilla. Suunnittelu kehittyy kohti lopullista suunnitelmaa erilaisten toiminnallisten ja visuaalisten vaihtoehtojen kautta, jotka esitetään erilaisilla piirustuksilla ja kuvilla. Lopullinen suunnitelma on kahden konseptin yhdistelmä, joka on saavutettu vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Program in Design

MÄÄTTÄ, MINTTU

Interior design for à la carte restaurant

Bachelor's Thesis

54 pages + 46 pages of appendices

Supervisor

Interior architect SIO Heikki Lindroos

Commissioned by

Level 5 Ltd.: Jan Lindgren and Jussi Turunen

April 2011

Keywords

à la carte, interior design, public space, restaurant

Creating a functional interior design for restaurant is a challenge. There are different acts and recommendations that have to be considered to create a comfortable experience for people who visit restaurants. These have been considered in the thesis in interior design for a lunch and à la carte restaurant. Challenges were also given as the space is in an under-construction commercial center, which will be ready in spring 2012.

The research aims have been connected with the research question how to design a restaurant space, which is uniform and functional. The space planning has been made by architectural office HKP Architects. The research goes through the history of restaurants and from the basics of restaurant design to details such as customer spaces and dimensions, bar, fire safety, acoustics, lighting and colors. The project is based on strategies in action research, which enables the use of several research methods. Case studies are also used to allow more detailed one study, which in this case are existing restaurants. The main research methods were interviews, observing, photographs, and written material.

The design process begins with three concepts that express themes with colors, furniture, materials and shapes. The design develops towards the final design through different functional and visual options that are shown in various design documents. The final design is achieved in interaction with the customer and is a combination of two concepts.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	YLEINEN KUVAUS	8
	2.1 Hyvinkää	8
	2.2 Kauppakeskus Willa	8
	2.3 Level 5 Oy	10
3	TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT	12
	3.1 Tutkimuskysymys	12
	3.2 Käsitekartta ja viitekehys	13
4	TUTKIMUS OSANA SUUNNITTELUA	14
	4.1 Toiminta- ja tapaustutkimus sisustussuunnitteluprojektissa	14
	4.2 Tutkimusmenetelmät	15
	4.2.1 Kävelyhaastattelu	15
	4.2.2 Kävelyhaastattelu osana tutkimusta	16
	4.3 Tutkimusaineiston pohdintaa	17
5	LOUNAS-JA À LA CARTE –RAVINTOLAN SUUNNITTELU	18
	5.1 Vierailu muissa ravintoloissa	18
	5.2 Ravintolasuunnittelu	20
	5.2.1 Ravintolan määritelmä ja historia	21
	5.2.2 Ravintolasuunnittelun lähtökohdat	22
	5.2.3 Ravintolan sisustussuunnittelu	27
	5.3 Ravintolat nykypäivänä	27
6	PROJEKTIN KULKU	29
	6.1 Tilan pohjapiirustus	29
	6.2 Ideakollaasit	30
	6.3 Yhteenveto kollaaseista	32
	6.4 Kalustesijoittelu	33
	6.5 Ideoita tilaan	34

7 LOPULLINEN SUUNNITELMA	40
7.1 Sisäänkäynti ja baari	40
7.2 Ravintolatila	43
7.3 Wc-tilat	46
7.4 Kalusteet ja materiaalit	47
7.5 Akustiikka	47
7.6 Valaistus	47

8 POHDINTA	48
------------	----

LÄHTEET

KUVALUETTELO

LIITTEET

- Liite 1. Julkisivu
- Liite 2. Pohjapiirustus
- Liite 3. Leikkauskuvat
- Liite 4. Perspektiivikuva tilasta
- Liite 5. Konseptit
- Liite 6. Kalustesijoittelu
- Liite 7. Korkean tilan valaisimet
- Liite 8. Valaisinkokeilu
- Liite 9. Wc-projektiot
- Liite 10. Baarihyllykkö
- Liite 11. Lopullinen pohjapiirustus
- Liite 12. Seinäprojektiot
- Liite 13. Kalusteet ja materiaalit
- Liite 14. Valaistus
- Liite 15. Aikataulu

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda sisustussuunnitelma Hyvinkään kauppakeskukseen tulevaan 220 m²:n ravintolaan. Kauppakeskuksen ensimmäinen osa, johon ravintolakin kuuluu, valmistuu keväällä 2012. Ravintolan pohjan kuin myös koko kauppakeskuksen on suunnitellut arkkitehtitoimisto HKP Oy. Työni sisältää ravintolan kalustesijoittelun, materiaalivalinnat ja valaistussuunnittelun. Työni ensisijaisena tavoitteena oli tehdä suunnitelmat, jotka ovat toteuttavissa. Tämä on vaatinut tietynlaisia kompromisseja kaluste- ja materiaalivalinnoissa kustannussyyt sekä tietysti tila huomioon ottaen.

Sain opinnäytetyöni aiheen helsinkiläisen arkkitehtitoimisto HKP:n kautta. Olen kotoisin Hyvinkäältä ja tiesin, että sinne ollaan rakentamassa kauppakeskusta. Opinnäytetyöaihetta miettiessäni syksyllä 2010 oli kauppakeskuksen perusteiden rakentaminen jo aloitettu. Ajattelin, että varmasti kauppakeskukseen tulee tiloja, joista olisi mahdollisuus tehdä opinnäytetyö. Otin yhteyttä rakennuttajaan eli YIT:hen ja sieltä minut ohjattiin arkkitehtitoimistoon, josta tuli idea ravintolatilan suunnittelusta. Sain ravintoloitsijan tiedot, kun arkkitehtitoimisto oli kysynyt heidän kiinnostustaan ja tästä yhteistyömme alkoi. Mukavaa oli, että ravintoloitsija sekä hänen kumppaninsa olivatkin yllättäen tuttuja, koska heillä on ollut jo vuosia baari/kellariravintola ja yökerho Hyvinkäällä.

Ravintola on á la carte -ravintola, jolla on myös arkipäivisin lounastarjoilu. Lisäksi ravintola toimii iltaisin drinkkibaarina. Kohderyhmänä ovat kaikki vauvas- ta vaariin ja tarjoiltava ruoka on ”*konstailematonta ruokaa puhtaista ja reiluista raaka-aineista*”. (Turunen, 2011). Toiminnan tavoitteista olen muodostanut tutkimusongelmani: ” Kuinka suunnitella tyyliltään yhtenäinen ja toimiva ravintolatila?” Päättökäytännönä olen määritellyt alatutkimusongelmat: ” Miten yhdistää lounas ja á la carte -toiminta samaan tilaan?” ja ” Kuinka luoda kokonaisuus, joka erottuu ravintolatilana kauppakeskuksesta?”. Haasteita suunnittelutyöhön toi juuri se, että ravintola sijaitsee kauppakeskuk- sessa, joten se on saatava erottumaan muusta massasta. Opinnäytetyöni pai- notus on produktiivinen ja tutkimus on suunnittelua tukevaa. Yleisesti ravinto- lasuunnitteluun vaikuttavat monet säädökset, joten tärkeimpänä aineistona minulla ovat olleet käytössä Rakennustiedon RT-kortit.

Aihe on minua kiinnostava, koska toivoin, että pääsisin tekemään opinnäyte-työnäni julkisen tilan suunnittelua. Julkitilan suunnittelu vaatii erityistä tutki-mustyötä ja paneutumista ja on erilaista kuin yksityiskotien suunnittelu, josta minulla on jonkin verran kokemusta. Kiinnostavaa aiheessa on myös se, että ravintola tulee olemaan uudessa kauppakeskuksessa, joka tulee varmasti vuosia olemaan Hyvinkään keskipiste. Työni jälki jää siis monille nähtäväksi ja tuo minulle mainosta. Ravintolan pitää erottua ketjuravintoloista ja houkutella asiakkaita mielenkiintoisella sisustuksellaan.

2 YLEINEN KUVAUS

2.1 Hyvinkää

Hyvinkää on noin 45 000 asukkaan kaupunki Uudenmaan maakunnassa. Nykyisessä Hyvinkään vaakunassa kuvataan kolmea kudonnassa käytettävää sukkulaa, jotka viittaavat vuonna 1892 Ossian Donnerin Hyvinkäälle perustamaan Villatehtaaseen. Hyvinkään villatehdas oli Suomen suurin, monipuolisin ja pitkäikäisin, ja toi monia työpaikkoja Hyvinkäälle. Tehtaan toiminta jatkui aina vuoteen 1991 saakka. Nykyisin Wanhan Villatehtaan tiloissa toimii muun muassa tehdasmuseo, teknologiakeskus TechVilla, ravintola, urheiluhalli, teatteri, lasten ja nuorten kulttuurikeskus, useita pienyrityksiä ja taiteilijoiden työtiloja. Hyvinkää on tunnettu myös rautatiekaupunkina, ja sen keskustan sijainti määräytyi Helsinki-Hämeenlinna-radon rakentamisen perusteella. Hyvinkäällä sijaitsevassa Suomen Rautatiemuseossa käy yli 20 000 vierailijaa vuodessa. Hyvinkään tunnetuin rakennus on Aarno Ruusuvuoren vuonna 1961 suunnittelema pyramidimainen Hyvinkään kirkko. (Hyvinkään historia 2011; Wanha Villatehdas 2011.)

Kuva 1. Wanha Villatehdas

2.2 Kauppakeskus Willa

Hyvinkään keskustaan valmistuu vuonna 2012 yhteensä 54 000 m²:n kauppakeskuskokonaisuus, johon sijoittuu lähes 100 liikettä. Kauppakeskus Willa nousee osaksi Hyvinkään uutta keskustakorttelia, kirjaston ja kirjastopuiston

kupeeseen. Willasta rakennetaan moderni muodin ja erikoiskaupan keskus, jota täydentää monipuolinen ravintolamaailma. Lisäksi kauppakeskuksen yhteyteen tulee kaksi hypermarkettia ja tavaratalo sekä toimistotilaa. Kauppakeskus rakennetaan entisen Hyvinkään villatehtaan alueen viereen. Kävijämääräksi arvioidaan 5,5 miljoonaa / vuosi ja kävijöihin kuuluu niin satunnaisia ohikulkijoita kuin kauempaakin kauppareissulle saapuvia. Hyvinkään nykyinen hajanainen ydinkeskusta tiivistyy uuteen kauppakeskukseen. Kauppakeskushankkeen merkitys Hyvinkäälle on erittäin suuri, koska hanke ratkaisee pitkään jatkuneen kaupan tilatarpeen Hyvinkäällä. Kauppakeskus Willan valmistuminen mahdollistaa kaupungin ulkopuolelle suuntautuneen ostovoiman palauttamisen takaisin Hyvinkäälle. (Willa 2011; Kauppakeskus Willa 2011.)

Kuva 2. Kauppakeskuksen sijainti

Kuva 3. Kauppakeskuksen puistonäkymä

2.3 Level 5 Oy

Level 5 Oy on neljän miehen yritys, joka omistaa yökerhon ja baari/kellariravintolan Hyvinkäällä. Nämä sijaitsevat vierekkäisissä tiloissa Hyvinkään keskustassa rautatieaseman läheisyydessä. Cafe Medicin Man on vuonna 1994 perustettu baari/kahvila, joka toimii vanhan apteekin tiloissa, josta myös kahvilan nimi tulee. Alakerran ravintola valmistui vuonna 1996 ja se on siitä lähtien pysynyt yhtenä Hyvinkään suosituimmista ruokaravintoloista. Tarjolla on à la carte-ruokaa sekä arkipäivisin lounasta. Yhteensä baarilla ja ravintolalla on pinta-alaa 220 m² ja asiakaspaikkoja 195. Alun perin kokonaisuuden sisustus oli hyvin irlantilaispubin tyylistä, jossa materiaaleina käytetään lähinnä tummaksi petsattua puuta ja väriskaalana vihreää, punaista ja ruskeaa. Yläkertaan tehtiin remontti syksyllä 2008 ja ilmettä hieman raikastettiin sekä tilassa olleet lattian korotukset poistettiin ja kalusteita uusittiin.

Kuva 4. Julkisivu Medicin Man ja Level 5

Kuva 5. Medicin Man yläkerta

Kuva 6. Medicin man alakerta

Medicin Manin naapurissa sijaitseva Level 5 *"avasi ovensa Hyvinkään baarikansalle vapun korvilla 2003 tuodakseen uuden tuulahduksen vilkkaaseen yöelämään. Tarkoituksena on alusta alkaen ollut piristää Hyvinkään ravintola- ja drinkkikulttuuria sekä tarjota jotain uutta ja erikoista niin palvelun kuin ohjelmankin puolesta."* (Level 5, 2011.) Level 5 on hyvinkääläisten nuorten suosima yökerho, jossa on viisi eri kerrosta: street-taso, jossa on baaritiski ja narikka, yläkerta isoilla sohvilla ja raheilla, dance-taso, joka on perinteinen diskoopoli sekä alhaalla on kaksi tasoa, jossa sijaitsevat wc-tilat ja niin kutsuttu liite-ri, joka on suomi-pop/rock puoli. Pinta-alaa on yhteensä 280 m² ja asiakaspaikkoja 200. Yökerhoon tehtiin pientä pintaremonttia joulukuussa vuonna 2007.

Kuva 7. Level 5 street-taso

Kuva 8. Level 5 yläkerta

Level 5 Oy:n omistamilla tiloilla on aina perustamisesta lähtien ollut vankka maine Hyvinkään baari- ja ravintolaelämässä, joten kolmannen yksikön perustaminen on luonnollista. Perustana uuden ravintolan muodostamiselle on ollut uusi kauppakeskus, joka tuo enemmän asiakkaita Hyvinkäälle ja se nousee parhaalle kauppapaikalle.

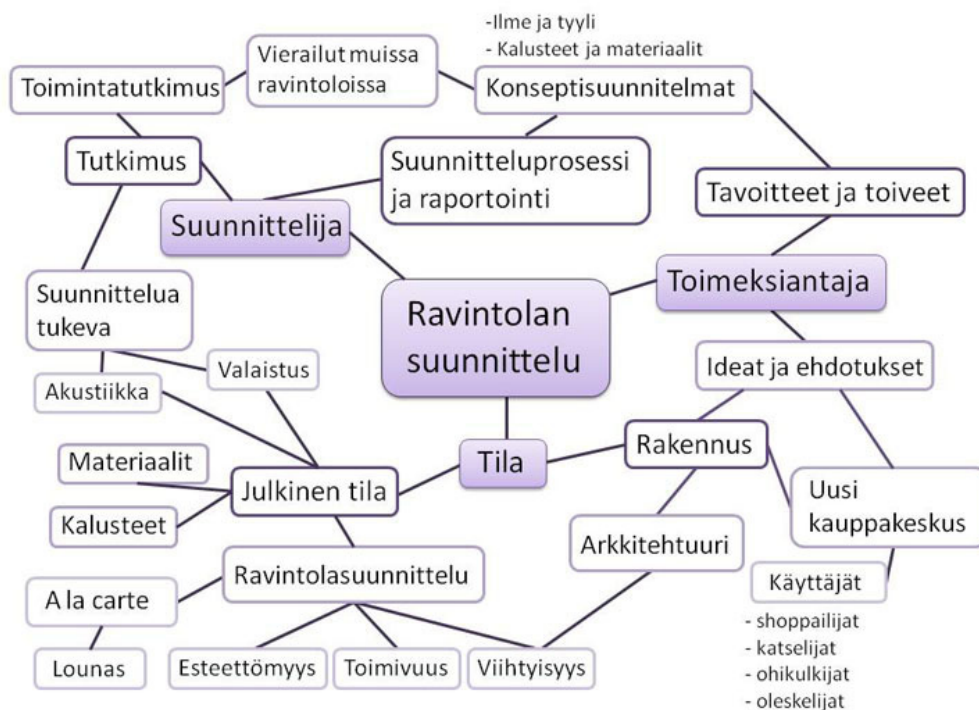
3 TUTKIMUKSEN LÄHTÖKOHDAT

3.1 Tutkimuskysymys

Päätutkimusongelmani on ”Kuinka suunnitella tyyliltään yhtenäinen ja toimiva ravintolatila?” Ravintolatila on 220 m²:ä 80:lla asiakaspaikalla, joten liikettä siellä tulee olemaan paljon. Minun pitää myös ottaa huomioon kaikki määräykset ja suositukset, esimerkiksi kulkureiteistä ja pöytien sijoittelusta, joten tutkimustyö toimivan tilan luomiseksi on tärkeää. Olen täydentänyt päätutkimusongelmaani kahdella alatutkimusongelmalla: ”Miten yhdistää lounas- ja à la carte -toiminta samaan tilaan?” sekä ” Kuinka luoda kokonaisuus, joka erottuu ravintolatilana kauppakeskuksesta?” Pääkysymyksen avulla etsin tietoa konkreettisesti ravintolasuunnittelusta ja sen lainalaisuuksista. Ensimmäiselle alatutkimusongelmalle ”Miten yhdistää lounas ja à la carte -toiminta samaan tilaan?” haen ongelmanratkaisua. Alaongelma ” Kuinka luoda kokonaisuus, joka erottuu ravintolatilana kauppakeskuksesta?” liittyy lähinnä esteettiseen puoleen.

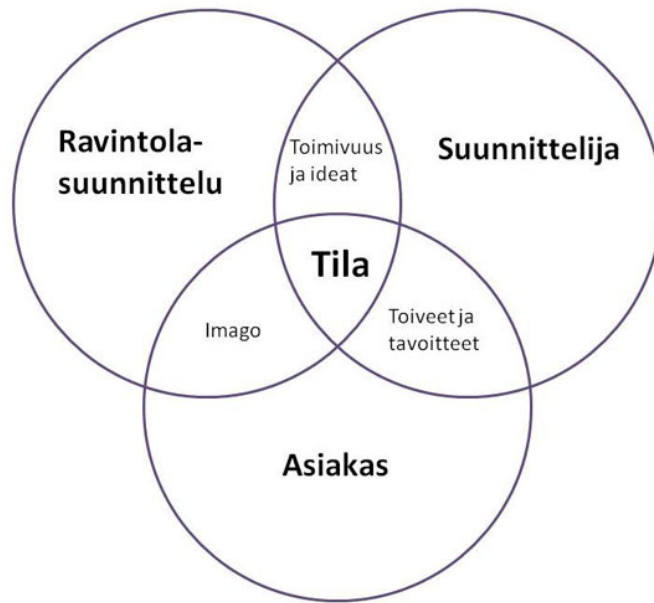
3.2 Käsitekartta ja viitekehys

Käsitekartalla ja viitekehyksellä olen jäsenellyt työni aiheeseen liittyviä eri näkökohtia selviin kategorioihin ja tekijäryhmiin, ja etsinyt näiden yhteyksiä (Anttila 1996, 96). Käsitekartan keskelle olen sijoittanut ravintolan suunnittelun, joka on työni tavoite. Sen ympärille olen koontanut kolme tärkeää vaikuttavaa tekijää, jotka ovat suunnittelija, toimeksiantaja ja tila. Näiden ympärille olen rakentanut asioita, jotka liittyvät määritelmään sekä myös polkuja siitä, kuinka ne liittyvät toisiinsa. Käsitekartan avulla olen pystynyt jäsentelemään suunnitelmani, ja sen avulla olen myös rakentanut työni tutkimusosuuden.

Kuva 9. Käsitekartta

Olen työni tueksi laatinut viitekehksen, johon olen yleiskatsauksena esittänyt asiaan yhteen liittyvät tekijät laajoina kokonaisuuksina (Anttila 1996, 96–97). Tutkittava asia eli suunniteltava tila on keskellä ja siihen vaikuttavat tekijät, suunnittelija, asiakas ja ravintolasuunnittelu, sen ympärillä. Nämä kolme toisiinsa vaikuttavaa tekijää ympyröiden sisällä yhdistyvät toisiinsa kuvaamaan vuorovaikutusta. Ympyröiden yhtymäkohtien määreet kertovat kahden isomman ympyrän suhteesta toisiinsa ja vaikutuksen keskeiseen asiaan eli tilaan.

Kuva 10. Viitekehys

4 TUTKIMUS OSANA SUUNNITTELUA

4.1 Toiminta- ja tapaustutkimus sisustussuunnitteluprojektissa

Tutkimusotteeni on kvalitatiivinen eli laadullinen, ja pyrin kuvailemaan tutkimiani aiheita eli ravintolasäädöksiä, ravintolan historiaa ja ravintolan sisustussuunnittelua. Tutkimuksella haen vastauksia ja täsmennän tutkimusongelmaa prosessin edetessä. Laadullisella tutkimuksella tutkittavaa asiaa ymmärretään, selitetään ja tulkitaan, ja tutkimus on joukko erilaisia tulkinnallisia tutkimuskäytäntöjä. (Anttila 2005, 276; Metsämuuronen 2006, 83.) Monet tutkimustyön asiantuntijat pitävät tutkimusprosessia teorian ja käsitteistön sekä aineiston vuorovaikutuksena. Olenkin ottanut tutkimusaineistokseni RT-kortit, jossa on teoriaa ravintolasuunnittelusta, mutta toisaalta olen kerännyt aineistoa kirjoista ja Internetistä sekä todellisia kohteita ravintolamaailmasta, jotta saan erilaisia näkemyksiä tutkimusongelmaani. Anttilan mukaan laadullinen tutkimus kannattaa nähdä abduktiona eli päättelyprosessina, jossa teorian ja käytännön näkökulmat vuorottelevat johtopäätösten muodostamisessa. (Anttila 2005, 282.)

Toimintatutkimuksen piirteenä on lähestymistapa, jossa tehtävää lähestytään vuorotellen suunnittelun, valmistuksen ja niihin liittyvien monipuolisten ja eri-

laisten tutkimusten avulla (Anttila 1996, 320). Valmiit suunnitelmat muodostuvat vuorovaikutuksessa asiakkaiden ja opettajien kanssa, esittelemieni konseptien ideaplanssien ja luonnostelun avulla. Toimintatutkimus on joustavaa ja tutkimusvaiheen muutoksiin mukautuvaa ja sopii näin hyvin sisustussuunnitteluprojektiin (Anttila 1996, 322).

Tapaustutkimus keskittyy puolestaan tulkitsemaan ja ymmärtämään yhtä ilmiötä yksityiskohtaisesti. Tapaustutkimukselle on tyypillistä monipuolisten aineistonkeruumenetelmien ja näkökulmien käyttö, jotta saavutetaan mahdollisimman laaja ymmärrys tutkittavasta ilmiöstä (Jokinen & al. 2011, 255). Tapaustutkimuksen tarkoituksena on tutkia tarkasti jotakin sosiaalista kohdetta, kuten yksilöitä, ryhmiä, laitoksia tai yhteisöjä. Tutkimus voi kohdistua yhteen tekijään tutkimuksen osa-alueella tai keskittyä kohteen kokonaiskuvaukseen. (Anttila 2005, 286.) Olen ottanut tutkimuskohteeksi muutaman ravintolan, joissa olen vierailut ja olen huomionut erityisesti heidän lounaskäytäntönsä.

4.2 Tutkimusmenetelmät

Laadullisen aineiston hankkimisen menetelminä olen käyttänyt haastattelua, havainnointia, valokuvia sekä kirjallista materiaalia. Olen valinnut kyseiset tutkimusmenetelmät saadakseni parhaimman vastauksen asettamiini tutkimuskysymyksiin.

Olen käyttänyt aineiston keräämisessä monimenetelmällisyyttä, joka tarkoittaa samoista lähteistä keräämistä eri tavoin, ja jotka sitten yhdistetään. Esimerkiksi haastattelua/kyselyä olen täydentänyt havainnointimenetelmällä (Anttila 2005, 277–278.)

4.2.1 Kävelyhaastattelu

Kävelyhaastattelu on yksi tapa toteuttaa tapaustutkimusta. ”Kävelyhaastattelu on kävelyyn, haastatteluun ja havainnointiin perustuva etnografinen tutkimusmenetelmä”. (Asikainen & al. 2010, 255,258.) Teoria, metodologia ja aineistonkeruu liittyvät tiiviisti toisiinsa laadullisessa tutkimuksessa ja siksi kävelyhaastattelu ei ole pelkästään aineistonkeruuteknikka, vaan muodostaa tutkimusmenetelmän ja metodologisen lähestymistavan. Haastattelua johtaa haas-

tateltava, joka vie tutkijan tärkeisiin tai mielenkiintoisina pitämiinsä paikkoihin. Kävellessä samalla keskustellaan ja toimitetaan näin haastattelua, jossa on paljon vapautuneempi tunnelma kuin tavallisessa istumahaastattelussa. Kävelyyn ja haastatteluun yhdistyy myös havainnointi, joka voi tuoda uudenlaista sisältöä haastatteluun ja tutkija näin oppii enemmän. Havaintoja tehdään ympäristön ja eri paikkojen ilmiöistä ja siitä, kuinka haastateltava suhtautuu niihin. Havaintoja voidaan täydentää valokuvaamalla tai videoimalla, jos niistä on apua tutkimusongelman ratkaisussa. Valokuvaus voi kuitenkin sekoittaa yhteistä kokemista, joten sen voi suorittaa myös myöhemmin. Kävelyn jälkeen on hyvä kirjata ylös haastattelun aikana reitistä kokemansa asiat ja vaikutelmat vuorovaikutuksesta haastateltavan kanssa. (Asikainen & al. 2010, 255–257, 261.)

Tutkija on tässä havainnoiva osallistuja, joka kulkee samaan tahtiin haastateltavan kanssa ja pääsee lähelle tämän kokemuksia ja elämäntapoja. Ympäristöt muuttuvat kävelyn aikana ja antavat uusia virikkeitä keskustelulla. Vapautunut keskustelu tuo monipuolista aineistoa tutkijalle niin kävellessä kuin pysähdystenkin aikana. Kävelyn aikana aistitaan erilaisia asioita, mutta tutkija voi virittää keskustelua tutkimustavoitteen mukaisten aiheiden mukaan. Haastattelu onkin sidottava tavoitteiden lisäksi tutkimusongelmaan, tutkittavan tapauksen luonteeseen ja metodologisiin valintoihin. Kävelyhaastattelu sopii parhaiten sovellettavaksi tutkimustilanteissa, joissa kävely on luonnollista eikä häiritse keskustelun kulkua. (Asikainen et al. 2010, 256–257, 259.)

4.2.2 Kävelyhaastattelu osana tutkimusta

Otin kävelyhaastattelun osaksi tutkimustani ja tapasin asiakkaani Helsingissä, jossa meillä oli tarkoitus kiertää heidän valitsemiaan ravintoloita ja baareja. Tapaamispäivämme osoittautui huonoksi kiertelyyn, koska oli perjantai ja monet paikat olivat todella täynnä. Olin ennen tätä tapaamiskertaa nähnyt asiakkaistani vain toisen, joten tämä oli hyvin mielenkiintoinen asetelma lähteä tapaamiseen, koska odotin saavani uutta informaatiota. Menimme ensimmäiseksi tavaratalo Stockmannin yläkerrassa sijaitsevaan F8-ravintolamaailmaan, jonka esittelen tarkemmin seuraavassa luvussa. Sieltä he valitsivat itseään eniten miellyttävimmän puolen, johon menimme illalliselle. Tapaamista ennen

olin saanut hyvin vähän informaatiota tyylistä, jota he hakevat ravintolaansa, joten ohjasin keskustelua aina mahdollisuuden tullessa tutkimusongelmiini liittyviin aiheisiin. He olisivat halunneet vieraillla sellaisissa helsinkiläisissä ravintoloissa, jotka vastaisivat heidän tulevaa ravintolaansa, mutta eivät oikeastaan olleet keksineet sellaisia. Helsingin keskustan kauppakeskuksissa Forumissa ja Kampissa on ravintolamaailma-kokonaisuudet, mutta yksikään ravintola ei vastaa heidän mielikuvaansa heidän tulevasta ravintolastaan.

F8:ssa keskustelimme hyvin vapaamuotoisesti väreistä, materiaaleista, ideoista, minun ja heidän mieltymyksistään ja pääsin samalla tutustumaan heihin keskusteluiden aikana paremmin. He itse johdattivat keskustelua paljon, joten keskustelu oli helppoa ja sain aineistoa, jota en välttämättä strukturoidulla istumahaastattelulla olisi saanut. Asiakkaani halusivat vieraillla myös Mannerheimintiellä kauppakeskus Forumissa sijaitsevassa cafe/bar/lounge Soffassa, jonka tunnelmasta he itse pitivät. Siellä käydessämme puhuimme lounaspöydän sijoittelusta ja asioista, joita he eivät haluaisi tilaansa. Soffasta siirryimme samassa rakennuksessa sijaitsevaan Kaarna-ravintolaan, jonka sisustusta ja tunnelmaa ihailimme. Lopuksi menimme vielä istumaan rautatieaseman lähelle sijaitsevaan entiseen ravintola Memphikseen, nykyiseen Casa Largoön, jossa sain haastatteluni päätökseen. Kierrokseen meni noin kolme tuntia ja tänä aikana pääsin lähemmäs asiakkaideni ajatusmaailmaa sekä tutustuin heihin henkilökohtaisemmalla tasolla.

4.3 Tutkimusaineiston pohdintaa

Valmis suunnitelma on kokonaisuus, jonka asiakas voi toteuttaa. Haluan tuoda suunnitelmalla jotain uutta ravintolasisustamiseen ja olenkin kirjallista aineistoa lukemalla havainnut, että teemat ovat hyvin tärkeitä ravintoloille nykypäivänä. Ei tehdä pelkästään esteettisesti kaunista sisustusta, vaan ravintolalla on selkeä tema, joka jatkuu logossa ja kaikissa markkinointimateriaaleissa sekä tarjoilijoiden vaatteissa. Tutkimustyöni koostuu laajasta kuvamateriaalista, jota olen kirjoista ja lehdistä kerännyt. Suomessa ei ole niin laajalla skaalalla erilaisia ravintoloita, joten kuvallinen aineisto on ollut tärkeää. Ideointivaiheessa keräsin kuvamateriaalia, joista kokosin ideaplanssit, joissa näkyy si-

sustuksen tunnelmaa, tyyliä ja värimaailmaa. Ravintolasäädökset vaikuttavat olennaisesti suunnitelmien tekemiseen, joten työni on hyvin aineistolähtöistä.

5 LOUNAS-JA À LA CARTE –RAVINTOLAN SUUNNITTELU

5.1 Vierailu muissa ravintoloissa

Tapasin asiakkaani projektin alkuvaiheessa Helsingissä tavaratalo Stockmannin F8:ssa. Tätä tapaamista ennen olin tavannut asiakkaista vain toisen ja silloin olimme lähinnä käyneet suunniteltavaa tilaa hieman läpi ja sopineet, että teen tämän opinnäytetyönäni. Tämän tapaamisen toivoin tuovan visuaalista virikettä suunnittelutyöhöni. Kävimme myös Soffa- ja Kaarna-ravintoloissa, mutta niissä vain pistäydyimme, joten en niitä esittelen tässä. Toisella käynnilläni Helsingissä olisin ottanut kuvia Soffan lounaspöydästä, mutta ravintolaa ei enää ollutkaan, joten myös tämän takia en sitä esittelen tässä. Toinen ravintola, jonka esittelen, on Hyvinkäällä ja on kilpailija tulevalle ravintolalle. Kävin tutustumassa kyseiseen ravintolaan ja sen sisustukseen sekä lounastarjoilukäytäntöön.

Fazer F8

Helsingin Stockmannin kahdeksannessa kerroksessa sijaitsee ravintolakokonaisuus F8, jonka on suunnitellut suunnittelutoimisto Gullstén-Inkinen. Projektin ensimmäinen vaihe valmistui keväällä 2009 ja toinen vaihe keväällä 2010. F8 on Fazer-konsernin ravintolamaailma, joka käsittää 8 erilaista baaria-, kahvilaa- ja ravintolaa: Food, Sweet, Café, Street, Fine, Easy, Bar ja Velvet. Asiakaspaiikkoja on yhteensä 800. (Gullstén-Inkinen 2011.) Ravintolamaailma kattaa melkein koko kahdeksannen kerroksen ja eri puolet on yritetty erottaa toisistaan käyttäen hieman eri tyyliä ja värejä. Ensikertaa siellä vierailevalle kokonaisuus voi tuntua hieman sekavalta, sillä tuntuu, että suurin osa tiloista jää nurkan taakse eikä kaikkea hahmota heti ravintolamaailmaan astuessaan.

Valitsimme asiakkaiden kanssa yhteiselle tapaamiselle Easy-puolen. Siellä tutkimme korkean tilan ratkaisuja ja baaritiskien ulkonäköä. Tilan keskiosan kattoon on tehty valaistu alue, jossa on kuvioitua tapettia. Valaisimet ovat ripustettu tälle alueelle ja saavat tilan näyttämään mielenkiintoiselta ja tarkasti suunnitellulta. Tilassa on käytetty paljon kasveja ja kasvillisuutta; jopa pöydis-

sä oli pienet pyöreät sammalpallot ruukuissa. Istumapaikat ovat houkuttelevan näköisiä pyöreitä loosseja, jonka lisäksi on myös pyöreitä ja suorakaiteenmuotoisia pöytiä. Tämä tekee tilasta ilmavamman. Tilassa on ruskean, kullan ja hopean sävyjä sekä mustaa korostamassa tilaa. Isona elementtinä on lokerikomainen seinäke, jonka taakse jää baaritiski.

Kuva 11. Stockmann F8 Easy

Paloma

Paloma on vuonna 2009 perustettu ruoka- ja viiniravintola Hyvinkään Wanhalalla Villatehtaalla. Ravintolan omistaa Mikael Kyyhkynen. Ravintolassa on pinta-alaa sisätiloissa 283 m²:ä ja terassilla 150 m²:ä. Asiakaspaiikkoja on 350, joista suurin osa on kabinetissa, ja lisäksi 100 paikkaa löytyy terassilta. Ravintola toimii iltaravintolana sekä arkipäivisin on tarjolla kotiruokalounasbuffet ja lauantaisin brunssi. Ravintolassa on myös viinibaari. Kohderyhmänä ovat lähialueiden yritysten henkilökunta sekä yksityiset kuluttajat. Näistä ainakin eri yritysten työntekijät ovat löytäneet ravintolan lounastarjonnan. Ravintolan menu on skandinaavisen linjakas. Sisustuksessa on käytetty paljon tummaa puuta ja sisustukseen on tuotu ripaus Italiaa ja Espanjaa. Tilan sisustussuunnitteluun ei ole käytetty sisustussuunnittelijaa, mutta ravintolapäällikkö sanoo tilan toimineen hyvin. Ravintolassa on keskellä ruokailutilaa pitkä lounaskärky, josta tarjoillaan päivän lounas, mutta iltaisin kärryllä ei ole käyttöä, vaan se on tyhjillään. Joskus harvoin se on käytössä buffet-pöytänä iltatilaisuuksissa isommille

ryhmille. Lounaskärry vie paljon tilaa pääruokailutilasta, joten mielestäni sen sijoittelua olisi kannattanut harkita myös muualle. (Hartikainen 2011; Paloma 2011.)

Kuva 12. Ravintola Paloma

Kuva 13. Ravintolasali ja lounaskärry

5.2 Ravintolasuunnittelu

Ravintolasuunnittelussa täytyy ottaa monta asiaa huomioon aina talon arkkitehtuurista wc-telineen sijoitteluun asti. Ennen suunnittelutyön aloittamista tut-

kin ravintolan historiaa niin maailmalla kuin Suomessakin. Perustietojen jälkeen siirryin ravintolan peruselementteihin, säädöksiin ja suosituksiin, jotka ohjasivat minua hyvän suunnitelman tekoon.

5.2.1 Ravintolan määritelmä ja historia

Syöminen ja juominen ovat kaksi perustarvetta olemassaoloon ja elämiseen (Farrelly 2003, 10). Näitä kahta tarvetta varten on syntynyt ravintola. Ravintolan määritelmä on, että se on ravitsemisliike, jossa ruoan laatuun ja asiakkaiden viihtyvyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Ravintolaksi luokitellaan myös sellainen ravitsemisliike, jonka toiminta-ajatuksessa on keskeinen merkitys alkoholijuomien anniskelulla. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 2.) Ravintola voidaan myös määritellä siten, että se on paikka, jossa ihmiset maksavat syödäkseen ruokia, jotka valmistetaan ja tarjoillaan kyseisissä tiloissa (Ryder 2004, 7).

Ravintolalla on peruja jo Kreikan ja Rooman ajoista lähtien, jolloin yhdessä julkisesti syömiseen on liitetty myös viihde ja esittävät taiteet, kuten musiikki ja tanssi. Vasta paljon myöhemmin tästä muotoutui ravintola sellaisessa muodossa kuin me sen tunnemme. 1600-luvun puolessa välissä, kun matkailu lisääntyi ja kauppareitit kehittyivät, esiteltiin Euroopassa uudet kulutustuotteet: kahvi, tupakka ja sokeri. Näiden tullessa käyttöön kiinnostus gastronomiaan kasvoi ja Ludwig XIV:n sekä Ludwig XV:n aikana juhlat ja herkuttelu kasvoivat, ja tämä johdatti ravintolan syntyyn. Nykyaikainen ravintolakulttuuri on ranskalainen 1700-luvun puolivälin keksintö, josta ensimmäisenä kirjoitti ranskalainen gastronomi Jean-Anthelme Brillat-Savarin vuonna 1826. Ravintolan keksijänä pidetään keittokauppias Boulangeria, joka perusti vuonna 1765 ravintolan Pariisin latalaiskortteliin. Hän käytti liikkeensä kyltissä sanaa *restaurabo*, joka tarkoittaa hyvää ruokaa. Tästä kehittyi sana *restaurant* tarkoittamaan korkeatasoista ruokapaikkaa. Ravintola onkin porvarillinen ilmiö, joka syntyi 1800-luvun porvariston mukana. (Ryder 2004, 7-8.; Sillanpää 2002, 18.)

Suomalainen ravintolakulttuuri kehittyi 1800-luvun loppupuolella, erityisesti Helsingissä. Suomalaisesta keittiöstä muodostui ranskalais-venäläis-skandinaavinen, kun suurimmissa kaupungeissa ravintola-alan yrittäjät ja henkilökunta olivat lähes kaikki ulkomailta tulleita ammattilaisia. Jo 1870-luvulta

lähtien suomalainen ravintola on nähty paikkana, jossa tarjoillaan alkoholia ja tämän vuoksi ravintolaelinkeinoa alettiin säädellä voimakkaasti, koska suomalaisten alempaa työväestöä olevien oletettiin olevan taitamattomia alkoholin-käyttäjiä. (Sillanpää 2002, 31,33,215–217.)

Suomen itsenäistyttyä ravintolakulttuuri katkesi kieltoain tullessa voimaan, ja monien ravintoloiden ollessa ajoittain suljettuina laittoman anniskelun vuoksi, tuli kansalle tärkeämmäksi alkoholin salanauttiminen kuin ruokailu ravintolas-sa. (Sillanpää 1991,10). Alkoholiin alettiin suhtautua salailevasti ja tämä jäi leimaamaan suomalaista juomakulttuuria. Vuonna 1932 alkoholimonopolin pe-rustamisen jälkeen syntyi Suomeen varsinainen ravintolakulttuuri. Ravintolois-sa oli pöytiintarjoilu ja asiakkaiden oletettiin istuvan paikoillaan pöydissä. (Sil-lanpää 2002,63–64, 158.) Hienoimmista ykkösluokan ravintoloissa ravintola-ruoat olivat hyvin kansainvälisiä ja varsinkin juhlamenut olivat ranskankielisiä, kun taas kansanravintoloissa tarjottiin kotiruoka-tyyppisiä aterioita (Sillanpää 1991, 46–47).

Alko kevensi anniskeluohjeitaan 1980-luvulla ja tämä helpotti tiukasti säännös-teltyä ravintolaelinkeinoa ja uusia ravintoloita syntyi ja kilpailu kasvoi. Aluksi vanhemmat ikäluokat eivät käyneet ravintoloissa, koska heille oli historian ai-kana muodostunut kielteinen kuva ja ennakkoluuloja ravintoloita kohtaan. Pik-ku hiljaa ravintoloissa käymisestä ja aterioinnista alkoi tulla muotia ja erityistä suosiota saivat erilaiset ketjuravintolat ja ruokakulttuurit muualta. Nykypäivän nuorten aikuisten elämäntapaan kuuluu olennaisesti ravintolapalvelujen käyttö ja kiinnostus ruokaan on kasvanut. Ravintolat ovat erikoistuneet entistä enemmän ja tarjolla on esimerkiksi luomu- tai lähiruokaa ja japanilaisen keitti-ön antimia. Nykypäivänä ihmiset ovat hyvin tietoisia eri ravintoloiden tarjon-nasta. (Sillanpää 2002, 183, 215.)

5.2.2 Ravintolasuunnittelun lähtökohdat

Ravintolan sisustussuunnittelun peruselementit ovat pöytä ja tuoli. Pöydän ja tuolin koot vaihtelevat ravintolan tyyppin, menun, palvelun, kalustuksen ja pöy-tien sijoittelun mukaan. (Dechiara & al. 2001, 341.) Ravintolasuunnittelussa tu-lee ottaa huomioon yhdeksän eri asiaa: saavutettavuus, sisäänkäynti, kalustet-tavuus ja muunneltavuus, liikenteellinen toimivuus, liikuntaesteisten huomioi-

minen, ergonomia, huollettavuus, viihtyvyys ja kohderyhmä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös, millaisessa rakennuksessa ravintola sijaitsee, millaiset ovat tilat ja sijaitseeko ravintola itsenäisenä rakennuksena vai onko se jonkin yhteydessä, kuten esimerkiksi hotellin.

Ravintolan sisäänkäynti luo ensimmäisen mielikuvan tilasta ja ravintolan konseptista. Kalustus on tehtävä liikeideaa tukevaksi ja muunneltavaksi eri tilanteita varten, isot ja pienet ryhmät huomioon ottaen. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 4–5.) Esimerkiksi nopeaa asiakasvaihtuvuutta toivovat ravintolat käyttävät yleensä pieniä pöytiä ja tuoleja, kun taas ravintolat, jotka toivovat asiakkaiden tulevan nauttimaan ruoasta, käyttävät suurempia pöytiä ja mukavia tuoleja sekä pidempiä etäisyyksiä pöytien välillä. (Dechiara & al. 2001, 341). Myös eri vuorokauden aikoihin tapahtuva toiminta on huomioitava.

Tilat ja kulkureitit suunnitellaan selkeiksi niin, että henkilö- ja tarjoiluliikenne on sujuvaa ja muita asiakkaita mahdollisimman vähän häiritsevää. Kulkuväylät tulisi mitoittaa pyörätuolin kulun mahdollistaviksi. Liikuntaesteisten liikkuminen ravintolassa huomioidaan järjestämällä lattioiden tasoerojen välille portaaton kulkutie, kuten luiska tai hissi. Ergonomia otetaan huomioon henkilökunnan työskentelytiloissa, kuten keittiössä ja tarjoilutiloissa. Ravintolasaleissa ja asiakastiloissa kalusteiden ja tilojen suunnitteluun vaikuttavat ihmisen keskimääräiset mitat ja ulottuvuudet. Tavarantoimitus, varasto ja jätehuolto riippuvat ravintolatoiminnan laajuudesta ja muusta mahdollisesta rakennuksesta. Kuitenkin yhteydet keittiön ja varasto- sekä jätetilojen välille on saatava toimiviksi. Asiakkaiden viihtyvyyteen vaikuttavat muun muassa ilmanvaihto, äänentaso, valaistus sekä kokonaisilmeen toimivuus konseptin mukaan. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 4–5.)

Ravitsemistilojen suunnitteluun vaikuttavien tekijöiden lisäksi toimivuuteen vaikuttavat palvelu ja kohderyhmä sekä kannattavuus. Ravintolan toiminta-ajatuksen ja liikeidean valinta vaikuttaa oleellisesti tilojen suunnitteluun ja mitoitukseen. Pinta-alan lisäksi on huomioitava tilojen korkeus. Edustusravintolan salissa tulisi tilaa varata 1,5–2,5 m²:ä asiakasta kohti ja lounasravintolassa, jossa on seisova pöytä, tulisi tilaa varata 1,6–2 m². (Kahvilat ja ravintolat 1991, 6.)

Asiakastilat

Ravintoloita mitoitettaessa varataan yhtä istujaa kohden 600mm leveyssuunnassa. Suunnittelussa on otettava huomioon mahdollinen pöytien muunneltavuus, joten esimerkiksi riippuvalaisimien käyttömahdollisuutta on mietittävä. Vaatesäilytys voi tapahtua ravintolan tyylin mukaan joko eteistilassa tai asiakastiloissa naulakoissa tai vaatekoukuissa. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 10–11.) Tiloissa on myös huomioitava erilaisten irtonaisten kalusteiden, kuten syöttötuolien, sijoituspaikat.

Wc-tilat sijoitetaan mieluiten eteistilojen yhteyteen ja niihin tulee olla hyvät opasteet. Wc:n tulee olla vähintään kahden oven takana ruokasalista ja käytävätiloista. Wc-tilat suositellaan erillisiksi naisille, miehille ja henkilöstölle. Ravintolan koon mukaan mitoitetaan ja varustetaan yksi, mieluiten erillinen wc, liikuntaesteisten käyttöä varten. Liikkumisesteisten wc-tilat tulisi sijoittaa niin, että niihin päästään suoraan aulasta, eteisestä tai käytävästä ja ovet avautuvat aina ulospäin. Tämä voi tuoda haastetta suunnitteluun. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 11; Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö 2006, 8.)

Ruoan jakelu voi vaihdella vuorokauden eri aikoina itsepalvelusta pöytiin tarjoiluun. Suunnitteluvaiheessa on otettava huomioon koneiden ja laitteiden sijoittelussa järkevä ja nopea työnkulku, riittävät työskentelytilat sekä se, että vältetään ristikkäisliikennettä myyntitilan takana, keittiössä ja asiakastiloissa, jotta työskentely olisi joustavaa (Kahvilat ja ravintolat 1991, 13). Lounasaikaan lounasta voidaan tarjota seisovan pöydän malliin erillisestä lounaskärrystä, jonka sijoittelussa tulee ottaa huomioon asiakkaan kulkuyhteys ruokapöydästä kärrylle sekä ravintolan henkilökunnan kulku sille keittiöstä. Juomien tarjoilu voi ravintolassa tapahtua pulloista, karahveista tai laseista suoraan pöytiin tai baaritiskiltä. Viinit tarjoillaan pulloissa, joita säilytetään vitriineissä tai erillisissä viinikaapeissa, tai karahveissa, jolloin viinisäiliö voidaan sijoittaa suoraan baaritiskin yhteyteen. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 14.)

Baaritiski

Baaritiski on merkittävä osa ravintolan tunnelmaa ja ilmettä. Ulkonäön lisäksi siltä vaaditaan toimivuutta ja rakenteellista kestävyyttä. Baaritiskin sijoittumi-

sella tilaan ohjataan ihmisten liikkumista. Tiski on yleensä suunnittelijan laatimien piirustusten mukaan valmistettava kiintokaluste, jonka koko, muoto, rakenne ja varustelu vaihtelevat käyttötarkoituksen mukaan. Se toimii ensisijaisesti työpisteenä asiakkaiden palvelemista varten, mutta myös säilytyspaikkana, johon on usein integroitu erilaisia laitteita ja välineitä. Tiskin suunnittelussa tulee ottaa huomioon edellä mainittujen asioiden lisäksi sähkö-, tieto- ja lvi-tekniikka. (Tiskikalusteet 2010, 1.)

Baaritiskillä tapahtuu monia asioita: siinä valmistetaan, tarjoillaan ja säilytetään asiakkaille juomia ja ruokia, samoin asiakkaat usein maksavat ostoksensa tiskillä. Ravintolatilán koko, muoto, asiakaspaikkojen määrä sekä tarjottavien palveluiden luonne ja painopiste vaikuttavat baaritiskin kokoon, muotoon ja sijaintiin. Tiskin muodolle ja koolle ei ole olemassa ennalta määrättyä ohjetta, mutta se tulisi suunnitella niin, että sen mitoitus ja muoto ohjaavat asiakkaita toimimaan määrättyllä tavalla. Tiski voi olla seurustelupaikka ihmisille tai pelkästään maksu- ja noutotiski, jonka luota siirrytään pöytiin. Baaritiskin sisus sisältää paljon tekniikkaa, joten usein sen suunnittelu annetaan laitetoimittajalle. (Tiskikalusteet 2010, 2.)

Baaritiski sijoitetaan muiden tiskien (myymälätiski, palvelutiski, vastaanottotiski) tavoin siten, että se on helposti saatavilla ja nähtävillä asiakkaalle. Tiskin mitoitus määräävät ihmisen fysiologiset mitat ja siihen sijoitettavien laitteiden mitat. Tiski usein rajaa asiakastilan henkilökunnan tiloista, ja baaritiski ravintolassa rajaa usein keittiötilan asiakastiloista. Tiskin ympärillä tulisi olla tarpeeksi tilaa asiakkaille ja henkilökunnan kululle. Henkilökunnan kulkureitit on säilytettävä väljinä ja tiski on sijoitettava niin, että poistumistiet säilyvät esteettöminä. Ympäröivään tilaan tulee tiskin takana työskentelevälle olla esteetön näkyvyys, koska siitä hän seuraa tilán tapahtumia ja mahdollisesti ottaa asiakkaita vastaan. (Tiskikalusteet 2010, 3.)

Tiski voidaan valmistaa lukuisista materiaaleista, mutta oleellista on materiaalin tarkoituksenmukainen käyttö ja rakenteen soveltuvuus kulloiseenkin tilanteeseen. Yleisimmin käytettäviä materiaaleja ovat puu- ja puukuitulevyt, lasi, metalli, kivi, lasikuitu, muovit ja komposiittimateriaalit, jotka ovat yleistyneet kaikessa käytössä. Edellä mainitut materiaalit ovat yleensä rakenteissa ja kan-

tavissa osissa käytettäviä, mutta näiden lisäksi tiskeissä käytetään ulkonäköä muokkaavia materiaaleja, kuten laattoja, verhoilukiviä, paneeleita, tapetteja ja tekstiilejä. (Tiskikalusteet 2010, 10.)

Baaritiskissä valaistuksella on oma merkityksensä riippuen siitä onko kyse ravintolasta vai yökerhosta. Tilan yleisvalo voi riittää tuomaan työskentelyvaloa ravintolan tiskillä, mutta usein tiskiä valaistaan korostamaan tiskin muotoa. (Tiskikalusteet 2010, 4.)

Paloturvallisuus

Ravintemistilojen tärkein turvallisuutta koskeva asia on paloturvallisuus. Suomen sisäasiainministeriö on antanut ohjeet julkisten tilojen sisusteiden paloturvallisuudesta. Ohje koskee julkisten tilojen verhoja, pehmustettuja huonekaluja, patjoja, vuodevaatteita ja irtomattoja. (Ryynänen & al. 2001, 66.) Ravintolan sisustuksen tulee olla syttyvyysluokaltaan SL1, joka tarkoittaa vaikeasti syttyviä. Jos tilassa on kuitenkin automaattinen sammutusjärjestelmä, voi syttyvyysluokka olla SL2, joka tarkoittaa tavanomaisesti syttyvää. On hyvä kuitenkin valita syttyvyysluokaltaan vaikeasti syttyviä tuotteita, jotta vältytään palon estämisen lisäksi kuumuuden, savun ja myrkyllisten kaasujen muodostamilta haitoilta. Pehmustettujen kalusteiden verhoiluiden lisäksi on huomioitava täyteen palo-ominaisuudet. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 9.)

Akustiikka

Ravintolat ovat huoneakustiikan kannalta haastavia ja tapauskohtaisesti suunniteltavia kohteita. Niissä on isoja yhtenäisiä tiloja, joissa useampi ihminen puhuu samanaikaisesti. Vaimentavat materiaalit niin katto- kuin seinäpinnoissakin ovat tarpeellisia. Huonekaluista ja niiden liikuttelusta johtuvaa kolinaa voidaan estää lattiapäällysteillä. Pehmustetut ja verhoillut tuolit ja sohvavaimentavat hyvin ääniä. (Akustiikka 2006, 7.) Asiakastiloissa voidaan pintojen verhoilujen lisäksi käyttää seinäkkeitä ja itse asiassa ihmiset vaatteineen vaikuttavat myös jälkikaiunta-aikaan. Taustaäänien hyväksyttävä määrä on eri ravintemisliikkeissä 55 dH:stä 40 dH:iin. Musiikin voimakkuuden enimmäistaso ei saisi ylittää jatkuvasti yli 85:dHä. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 19.)

5.2.3 Ravintolan sisustussuunnittelu

Sisustussuunnittelu tehdään tukemaan ravintolan liikeideaa ja sen tulee olla toimiva, miellyttävä ja viihtyisä, jotta ravintola houkuttelisi kohderyhmäänsä. Sisustus voi edustaa jotain tiettyä tyyliä tai luoda tietynlaista mielikuvaa ihmisille, kuten ketjuravintoloilla on tapana. Se voi myös korostaa ympäröivää arkkitehtuuria tai maalle/kaupungille tyypillisiä piirteitä. Myös tarjottavan ruoan tyyli voidaan tuoda esille myös sisustuksessa. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 15.)

Julkisissa tiloissa kalusteilla ja tekstiileillä on erilaiset vaatimukset kuin yksityiskodissa. Niiden puhdistettavuus, kestävyys ja käyttöominaisuuksien asettamat vaatimukset edellyttävät julkisten tilojen käyttöön tarkoitettujen tuotteiden valintaa. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 15.) Väreillä ja valoilla luodaan tilaan halutunlainen tunnelma. Valaistus tulisi olla muunneltavissa eri käyttötarpeiden mukaan, jotka voivat vaihtua vuodenajan, vuorokauden ja jopa tuntien mukaan. (Kahvilat ja ravintolat 1991, 17.) Valaistus tulisi suunnitella niin, että se toimii myös pöytiä muunneltaessa ravintolasalissa, ja näin ollen esimerkiksi riippuvalaisimien käyttö on vaikeaa.

5.3 Ravintolat nykypäivänä

Julkisista tiloista ravintolalla on varmasti henkilökohtaisin vaikutus ihmisiin. Ravintolakokemukset on usein liitetty tapaamisiin, juhliin, matkaan tai kaupunkiin, jossa olemme vierailleet. Usein tärkeämpää onkin itse kokemus ja tunnelma kuin itse ruoka. (Cerver 1996, 5.) Valot, materiaalit ja niiden yhteensopivuus tilaan luovat kokemuksen, jota ruoka viimeiseksi täydentää (Farrelly 2003, 11). Ravintoloiden omistajilla, arkkitehteillä ja sisustussuunnittelijoilla on haasteet luoda ihmisille tiloja, jotka viehättävät, hämmästyttävät ja yllättävät asiakkaansa. Pohjana kuitenkin tälle ovat ruoka, tila ja kaupallisuus. Tavoittaakseen tämän ravintola tarvitsee hyvän konseptin ja liikeidean, mutta myös kekseliäisyyttä. (Kunz 2005, 8.) Ravintoloilla on nykypäivänä yhä suurempi merkitys elämässämme digitaalisen kommunikoinnin yleistyessä, koska ne alkavat olla niitä harvoja paikkoja, joihin ihmiset kerääntyvät tapaamaan toisiaan kasvotusten (Farrelly 2003, 19). Nykypäivien ravintoloiden konseptit ovat mitä erilaisimpia ja tämä kertoo asiakkaiden vaatimustasosta: ravintolassa käynti on oma kokemuksensa eikä pelkästään ruokailutapahtuma (del Valle 2004, 7).

Valaistus ja värit

Brittiläinen taiteilija Patrick Caulfield määrittelee valosta seuraavaa: ”*The strange geometry of light and shade, reflection and shadow is integral to the bar and restaurant atmosphere.*” Valosta on tullut yksi osa ravintolan teemaa ja se vahvistaa sisustuksen kertomaa sanomaa. (Entwistle 1999, 9.)

Seppo Rihlaman mukaan ”*Väri- ja valaistussuunnittelun tulee aina kulkea käsi kädessä*”. Valaistusta suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon valaistavan tilan muodot ja värit, tilassa tapahtuva toiminta ja mahdolliset erityistarpeet sekä terveydelliset seikat, jotta valonlähteiden valinta olisi onnistunut. (Rihlama 1999, 9, 51.) Oikeanlaisella valaistuksella tilasta tulee kolmiulotteisempi, kiinnostavampi ja eri tekstuurit erottuvat paremmin. (Entwistle 1999, 9–11.)

Kaikkialla tarvitaan yleisvaloa, mutta esimerkiksi ravintolassa baaritiskin alueella valaistuksen tehostaminen voi olla tarpeellista. Valon ohjaaminen oikeaan paikkaan, varjostuksen tarpeellisuuden huomioonottaminen ja häikäisyn esto varmistavat hyvän valaistuksen. Tässä on otettava huomioon sekä keinovalo että luonnonvalo ja niiden yhteistoiminta. (Rihlama 1999, 9.) Joskus myös valon puuttuminen voi tuoda todellisen kolmiulotteisen tajun ja ilmettä tilaan (Coles & House 2007, 134). Ravintolassa on tärkeää, että valo kohdistetaan nimenomaan nautittavan aterian ylle eikä valo häikäise ruokailijaa. Valaisin tulee myös sijoittaa sellaiselle korkeudelle, että se ei estä kenenkään näkyvyyttä. (Rihlama 1999, 10.)

Sävytetyllä valolla voidaan julkisissa tiloissa tuoda lisää mielenkiintoa tilaan ja sen käyttö onkin yleistynyt. Valoilla sävytetyt pinnat antavat hyvin toisenlaisen tunnelman kuin maalatut pinnat, mutta niiden käyttäminen vaatii taitoa sekä huolellista suunnittelua. Sisustuksessa voidaan saada erilaisia vaikutelmia tekstiilien pintastruktuureista ja väreistä muuttamalla valon suuntaa ja tyyppiä. Karkeapintaista seinää voidaan korostaa sivuvalolla, jota nykypäivänä paljon käytetäänkin, tai se voidaan myös häivyttää kohti tulevalla valolla. Päivä- ja iltatunnelmaa voidaan muuttaa esimerkiksi eri värisävyillä ja valoa himmentämällä. (Rihlama 1999, 16;84.) Monissa ravintoloissa käytetään kekseliäitä valosysteemejä keskeisenä elementtinä ja rakennetaan niistä valojen symbolista merkitystä, joka on usein liitetty tunteisiin (del Valle 2004, 7).

Yleisesti miellyttävimpänä koetaan väritys, joka kevenee tilassa ylöspäin, jolloin lattia on tummin ja katto vaalein. Tilassa tulisi jonkun sävyn olla hallitseva ja muut sävyt korostuksena. Yleisesti kannattaa käyttää kylmiä ja lämpimiä sävyjä yhdessä, eikä pelkästään vain toisia, koska niiden yhdistelmä on toimiva. Kantavien rakenteiden korostaminen tilasta erottuvalla sävyllä on suotavaa, koska ihmiset kokevat sen miellyttävänä ja tuovan tilaan lisää viihtyisyyttä. (Rihloma 1999, 66, 52.) Monen sisustussuunnittelijan sääntöihin kuuluukin: ”Korosta sitä, mitä et voi peittää.” Yksityiskotien sisustuksissa on vuosien myötä yleistynyt, että kantavat rakenteet jätetään esille, ja ne petsataan tai maalataan tilasta erottuviksi.

6 PROJEKTIN KULKU

6.1 Tilan pohjapiirustus

Suunnittelemani ravintolatila sijaitsee puistotasossa ja käynti sinne on ulkokaudesta, mutta sisään pääsee myös kauppakeskuksen puolelta. (ks. Liite 1) Tilan ikkunat ovat puistoon päin ja ikkunoiden eteen rakennetaan terassi. Ravintolan tilasuunnitelman oli jo aikaisemmin tehnyt arkkitehtitoimisto ennen minun liittymistäni projektiin. Koko tila käsittää 220 m²:ä, mutta todellinen tila on tästä hieman pienempi, koska lukuun on laskettu porrastiloja. (ks. Liite 2) Tilaan heti sisään tultaessa on 8,2 metriä korkea tila ja tilan ikkunat ulottuvat kattoon saakka. Baaritiski on oikealla ja baarin alueella huonekorkeus on 2,6 metriä. (ks. Liite 3/1) Tavarantoimitus tapahtuu samasta ovesta kuin asiakaskulku, koska kulku keittiöön on baarin vierestä.

Korkeasta tilasta jatkettaessa tilaa eteenpäin, huonekorkeus laskee ikkunan puoleisessa tilassa kahdeksasta metristä 3,8 metriin ja viereisessä osassa 2,6 metriin ja seinän vierellä katto laskeutuu vielä 15 cm:ä. (ks. Liite 3/2) Tilan perältä löytyvät wc-tilat sekä toinen sisäänkäynti, josta ei vielä ole päätetty, pidetäänkö se käytössä vai lukittuna. Wc-tilat ovat melko ahtaasti tilan perällä, mutta ne on mitoitettu asiakaspaikkamäärä huomioon ottaen.

Hahmottelin tilasta luonnoksia käsin sekä mallinnusohjelmilla, jotta ymmärsin, kuinka tila muodostuu, koska eri huonekorkeudet muuttavat tilan ilmettä melko paljon. (ks. Liite 4) Tilan keskellä ja sivuilla on neliön ja ympyrän muotoisia pi-

lareita, jotka asettavat haasteita kalustesijoittelulle. Niiden hyödyntämistä tuli miettiä ja erityisesti sitä, haluaako pilareita korostaa vai piilottaa. Korkean tilan alue muodostaa suuren osan tilasta, joten suunnittelussa on tärkeä huomioida se hyvin. Haastetta tuo myös se, että baari on tämän tilan yhteydessä, joten melu voi tällä alueella olla hyvinkin voimakasta. Tilaan oli suunnittelutyöhön lähtiessäni jo valittu grafiitinharmaa 300x300 kokoinen laatta lattiamateriaaliksi. Muuten kaluste-, materiaali- ja valaistusvalinnat olivat minun käsissäni eikä tilan suunnitteluun annettu budjettia. Suunnittelutyöni aloitin pohjapiirustuksen ja leikkauskuvien tutkiskelulla, jonka jälkeen kokosin asiakkaille ideakollaasit tiettyjen teemojen ja tunnelmien ympärille.

6.2 Ideakollaasit

Tavattuani molemmat asiakkaani ensimmäisen kerran ja käytyämme tutustumassa muutamaan eri ravintolaan ja kahvilaan Helsingissä, aloin miettiä ravintolaan kolmea konseptia. Tapaamisemme aikana selvisi muutamia asioita, joista he pitävät ja myös toisaalta millaista tyyliä he eivät halua. He eivät olleet ehdottomia esimerkiksi värien suhteen, vaan antoivat minulle vapaat kädet ja toivoivat ideoita minulta. Tyyliununnaksi he eivät toivoneet uusbarokkimaista koukeroista ja ornamenttikuvioita käyttävää tyyliä eivätkä värimaailmaksi liian synkkää ja tummasävyistä.

Ajatuksenani oli tehdä yksi konsepti niin, että se olisi valtavirran mieltymysten mukainen ja siinä olisi neutraaleja sävyjä. Ensimmäinen konsepti sai nimekseen ”Puuvilla”. Konseptin idea lähti kauppakeskuksen vieressä sijaitsevasta Wanhasta Villatehtaasta. Konsepti koostuu maanläheisistä sävyistä, kuten hiekasta, harmaasta ja tummanruskean sävyistä. Siihen on lisätty terästä vastakohtana lämpimälle puunsävyille. Perusajatuksena on puuvillakasvin kukinnon muoto ja se toistuu valaisimissa. Tekstiilit ovat karheita ja eläväisiä, ja maanläheisen sävyisiä. Luonnonmateriaalit, kuten kivet koristaisivat wc-tiloja ja ravintolassa käytettäisiin struktuuripintaisia materiaaleja seinissä ja baaritiskissä. Nämä näyttäisivät eläväpintaisilta, ja vaaleina pintoina niihin voisi heijastaa värillistä valoa, joka muuttaisi ravintolan tunnelmaa iltaisin. Tunnelmaa toisi jollakin seinälle esimerkiksi lasille tulostettuna iso kuva puuvillapellosta.

Puuvilla ja Tehdas-konsepteissa taas oli sävyjä ja elementtejä, joista he pitivät paljon. ”Puuvilla” on melko tavallinen ja monissa paikoissa nähty, joten he toivoivat kahden konseptin yhdistämistä. He myös toivoivat jotain pirteämpää väriä, kuten esittelemääni kirsikanväriä, jota voisi käyttää yksityiskohdissa. Lopullinen konsepti on siis kahden konseptin yhdistelmä. Konseptivaiheen jälkeen aloitin ideointi- ja suunnittelutyön, jossa hain luodun konseptin pohjalta asiakkaalle sopivat ratkaisut, pintamateriaalit, kalusteet ja muut sisustukseen tarvittavat tekijät. Ensimmäiseksi keskityin kalustesijoittelun pohdintaan.

6.4 Kalustesijoittelu

Asiakkaat toivoivat tilaan mahtuvan 80 asiakaspaikkaa. Periaatteena oli käyttää kahden ja neljän hengen pöytiä, joita olisi helppo muunnella. Muunneltavuus oli otettava huomioon kalustesijoittelussa niin, että kulkuväylät jäävät tarpeeksi leveiksi myös liikuntarajoitteisten kuljettaviksi. Suunnitelmaani ei kuulunut keittiön suunnittelu, joten keskityin ainoastaan asiakastiloihin. Esittelin asiakkaille kolme eri suunnitelmaa, joista he valitsivat yhden heitä miellyttävimmän. Tässä vaiheessa ei ollut vielä selvillä mihin lounaspöytä sijoitetaan, vaan odotin asiakkaiden päätöstä ja jätin suunnitelmiin varaa pöydälle. Lounaspöydästä tuli päättää, voisiko se olla kiinteä ratkaisu esimerkiksi baaritiskin edessä tai vieressä vai onko se irtonainen, liikuteltava kärry.

Esittelemissäni pohjavaihtoehtoissa olen käyttänyt kaikissa erilaisia kalusteratkaisuja heti sisään tultaessa olevaan korkeaan tilaan. Ensimmäisessä vaihtoehdossa (ks. Liite 6/1) on korkea baaripöytä ikkunan luona, joka toimii lounasaikana ruokailtaessa ja ilta-aikaan esimerkiksi shampanja-lasillisen nauttimisessa kauniita puistomaisemia katsellen. Pöydän ja baaritiskin väliin jää runsaasti tilaa henkilökunnan liikkumiseen keittiöön sekä asiakkaille tilanteissa, jos he odottavat pöydän vapautumista. Toisessa vaihtoehdossa (ks. Liite 6/2) olen käyttänyt aulatilaa niin, että olen sijoittanut korkean baaripöydän keskilattialle, joka mahdollistaa siinä istumisen pöydän molemmin puolin ja tuoden näin lisää istumapaikkoja. Tässä vaihtoehdossa baarin eteen liikkumiseen jää vielä puolitoista metriä tilaa, joten kaksi ihmistä mahtuu tästä kulkemaan vierekkäin. Kolmannessa vaihtoehdossa (ks. Liite 6/3) otin huomioon

asiakkaan toiveen sohvaryhmistä. Tilaan mahtuu hyvin neljä kahden istuttavaa sohvaa sohvapöytineen.

Kaikissa vaihtoehdoissa on samanlainen järjestely pöydissä ikkuna-alueen vieressä, paitsi yhdessä olen kääntänyt takaseinän pöydät toisinpäin, jotta se toisi hieman mielenkiintoa tilaan. Kahdessa vaihtoehdossa olen käyttänyt kiinteää istumisratkaisua ikkunaseinää vastapäätä olevalla pitkällä seinällä. Tämä puoli antaa hyvän mahdollisuuden kiinteään ratkaisuun sijoittamiseen ja samalla yksi pilari saadaan hieman piilotettua kalusteratkaisuun. Kiinteä istumisratkaisu tuo tilaan intiimimpää istumisaluetta ja usein tällaiset ovat suosituimpia asiakkaiden kesken. Kaikissa vaihtoehdoissa on kulku ravintolasalista wc-tiloihin samasta kohtaa, mutta yhdessä käytävä on kapeampi.

Asiakkaat pitivät eniten ensimmäisestä vaihtoehdosta, jossa korkeassa tilassa on baaripöytä ikkunan edessä ja kiinteä penkkiratkaisu. Kerroin heille myös ideat, joissa olin miettinyt lounaskärryä baarin yhteyteen kiinteäksi ratkaisuksi. He kiinnostuivat ideasta, jossa baaria jatkettaisiin saliin päin ja lounas tulisi esille siihen. Viinikaappi siirtyisi sähkökaapin viereen vähän matkan päähän ja antaisi tilaa lounastarjoilun sijoittamiseen. Kyseinen kalusteratkaisu tuo tilaa kahdelle pienelle pöydälle, joita tarjoilijat tarvitsevat asiakkaita palvellakseen ja pöytien kattamiseen. Toinen pöytä tulisi korkean tilan ja ravintolasalin rajalle ja toinen kiinteän penkkirivin päähän salin toiselle puolelle.

Asiakkaiden tehtyä ratkaisunsa valitsemastaan kalustesijoittelupohjista, katsoin vielä sähkösuunnitelman ja mietin valaistuksen toimivuutta valittuun kalusteratkaisuun. Tein tämän jälkeen vielä muutamia muutoksia pohjaan ja jäin odottelemaan lounaskärrykuvia, jotka tulisivat Dietalta. Dieta on Suomen toiseksi suurin ammattikeittiölaitteiden ja -tarvikkeiden myyntiin erikoistunut yhtiö.

6.5 Ideoita tilaan

Edeltävällä asiakastapaamisella ravintolan nimeksi oli ehdolla Puuvilla. Asiakkaani olivat miettineet nimiasiaa jo pitkään, mutta eivät olleet keksineet mielestään sopivaa nimeä. Ehdotin Puuvilla nimeä ohjaavan opettajani Heikki Lindroosin puolesta, jonka mielestä nimi sopisi kyseiselle ravintolalle hyvin. Asiakkaani alkoivat pohtia nimiehdotusta ja minä aloin viedä suunnitelmia enemmän

puuvilla-teeman ympärille. Se oli riski sinänsä, mutta tässä vaiheessa ei ollut muuta nimeä tullut, joka olisi kantava teema sisustuksessa. Kaupallisille liiketoimille kuitenkin on tärkeää, että niiden sisustus on vahvasti sidottuna konseptiin ja nimeen, koska se houkuttelee enemmän asiakkaita.

Seuraava vaihe projektissani oli, että minun piti miettiä tilaa kokonaisuutena ja minkälainen tunnelma sinne syntyisi. Tilassa on kolme mielestäni tärkeää asiaa, johon suunnittelussa tuli kiinnittää erityistä huomiota: korkea tila heti sisään tullessa, ravintolasalin esteettisyys ja viihtyisyys sekä koko tilan akustiikka. Aloin ensimmäisenä miettimään korkeaa tilaa, koska se on niin vaikuttavan kokoinen, joten siihen pystyisi tekemään jotain näyttävää, joka kiinnittää ihmisten katseet heti sisään tullessa ja toivottavasti jo ulkopuolelta. Mietin aluksi isoja valaisimia, joita keräsin yhteen ja esittelin asiakkaille. (ks. Liite 7) Valaisimet olivat hyvin erityyppisiä toisiinsa nähden, mutta yksi valaisin miellytti asiakkaitani erityisesti. Olin sitä käyttänyt myös Puuvilla-konseptin ideakollaaissa. (ks. Liite 5/1) Mietin myös muita vaihtoehtoja tilaan ja yritin miettiä asioita, jotka olisivat yhteydessä ravintolan teemaan, mutta loppujen lopuksi päädyin valaisimien käyttämiseen. Valaisin on pyöreä muodoltaan ja valkoinen sekä se muistuttaa minusta hieman puuvillapalloa. Todellisuudessa se on tehty näyttämään voikukan hahtuvilta, joissa voikukan siemenet ovat. Valaisimen valkoinen väri oli myös etuna, koska olin ajatellut, että ravintolassa mahdollisesti ilta-aikaan muutetaan tilan tunnelmaa valaisinten värivaloilla. Valaisin heijastaa kauniin kuvion seinille ja kattoon, joten tämänkin takia ajattelin sen olevan hyvä vaihtoehto. Valaisin on Ikean malli PS Maskros. Valaisimen edullinen hinta mahdollistaa usean valaisimen käytön, joten kokonaisuus ei tule edes kalliiksi.

Valaisinta löytyy kahta kokoa: halkaisijaltaan 55cm ja 80 cm. Lähdin mallintamaan valaisinta ja ajattelin, että useasta valaisimesta voisi rakentaa ison pallon. Tein valaisinta isommasta valaisinkoosta ja kymmenellä valaisimella sain pallon muodon. Kokeilin valaisin rykelmää tilaan ja päädyin, että kolme isoa palloa on näyttävämpi. Seuraavalla asiakastapaamisella esittelin palloideani ja asiakkaani pitivät siitä, joten lähdin sitä hieman jatko kehittelemään. (ks. Liite 8)

Kuva 17. Ikea Maskros ja voikukka

Suunnittelutyössäni oli tässä vaiheessa tärkeintä saada materiaalit ja kalusteet valituiksi wc-tiloihin, koska niistä tarvittiin arkkitehtitoimistoon 1. huhtikuuta 2011 seinäprojektiohjeistukset. (ks. Liite 9) Tutustuin erilaisiin laattamalleihin, mutta Laattapisteellä käydessäni vakuutuin siitä, että jo aikaisemmin Leikkisä-konseptissa (ks. Liite 5/3) esittelemäni laattamalli olisi sopiva tiloihin. Wc-tiloja on kolme: miesten, naisten ja liikuntarajoitteisten wc-tilat ja kyseisestä laattamallista löytyy näihin kaikkiin eri sävyt. Seinälaatta toistaa pallomuotoa, joka myös näkyy ravintolan isossa valaisin-asetelmassa. Wc-tiloja suunnitelllessani ja piirtäessäni, mietin myös samalla ideoita ravintolan muuhun tilaan, jotka esittelisin seuraavalla asiakastapaamisella. Korkean tilan idea minulla jo oli, mutta muuta ravintolatilaa tarvitsi ideoida. Tilassa on muutamia isompia seinäpintoja, joihin halusin tuoda muutakin kuin maalia, joka on melko kylmänoloista. Ravintolaan tuli miettiä asioita, jotka erottavat sen muista kauppakeskuksen tiloista ja tekevän siitä persoonallisen.

Tein kaksi toistensa kaltaista vaihtoehtoa, joista toisessa on päätyseinällä, joka näkyy heti tilaan tullessa, iso puuvillakasvin kukinnan kuva, joka täyttää koko seinän. Sen pystyisi tulostamaan esimerkiksi lasille tai tapetille. Tämän kuvan parina olisi pitkällä seinällä, jossa on kiinteä penkki, aaltokuvioista valkoista laattaa, jonka voisi valaista esimerkiksi penkin selkänojan takaa, jotta laatan pinta tulisi esiin.

Kuva 18. Lasille tulostettu kuva

Kuva 19. Seinä valaistuna

Toinen idea oli maalata päätyseinälle iso puuvillakasvin kukinnon kuva, niin että sen värisävyt olisivat melko lähellä toisiaan ja kuva tulisi seinästä kauniisti esille valon heijastaessa ikkunasta. Tämän maalauksen parina ajattelin puuvillapellon kuvaa penkkien yläpuolelle lasille tulostettuna. Tulostamisessa on otettava huomioon, mille materiaalille tulostaminen on edullisinta ja järkevää toteuttaa, koska esimerkiksi lasille tulostettuna tulee vielä lisäksi asennuskus-

tannuksia. Ohjaava opettajani ehdotti, että voin myös tehdä tulostuksen muulle materiaalille kuin lasille ja lasi asennetaan vasta kuvan päälle valmiiseen seinään ja näin saadaan samankaltainen efekti.

Kuva 20. Ravintolasali

Kuva 21. Puuvillapellon kuva

Näiden kahden hyvin samantyyppisten ideoiden kanssa olin miettinyt yksinkertaisia riippuvalaisimia isoilla valkoisilla varjostimilla, ja lisäksi puuvillapelletoidean kanssa olin miettinyt Habitatin Akiko valaisinta, joka on valkoinen ja siinä on samankaltainen muoto kuin puuvillakasvilla. (ks. Liite 5/2) Pöydät olisivat 60 x 60 kokoa tammenvärisellä tai valkoisella kannella ja metallilappajalla. Tuolit olisivat tammenvärisellä rungolla, joka mielestäni sopii tilaan ja teemaan. Tässä vaiheessa en määritellyt seinien värejä, koska mahdolliset seinille tulevat kuvat vaikuttaisivat paljon muuhun värykseen. Baaritiskille olin miettinyt lokeromallisen hyllykön, jonka ideana on, että se näyttää betoniselta ja painavalta, mutta olisikin rakennettu puusta. Tällaisen lokerikon pystyisi rakentamaan onttorakenteisena mdf-levystä ja pinta käsiteltäisiin betonin näköiseksi.(ks. Liite 10)

Seuraavalla asiakastapaamisella esittelin asiakkaille wc-tilojen seinäprojektioita kalusteineen ja materiaaleineen, joista olimme aikaisemmin sopineet. Ravintolatilasta muista ideoista asiakkaani pitivät erityisesti puuvillakasvin maalaamisesta seinään ja isosta puuvillapellon kuvasta penkkien yläpuolelle. Puuvillakasvin maalaaminen toisi heidän mielestään juuri omaleimaisuutta, koska se ei ole valmis printti, joiden käyttö on nykyään yleistä. Valaisimiin he olivat myös tyytyväisiä. Baarihyllyköstä he miettivät, etteivät tarvitse pulloille niin paljon tilaa, joten se voisi olla pienempi huomioon ottaen sen alapuolella tasolla olevat koneet, kuten espresso- ja kahvinkeitin, jotka ovat melko korkeita. Ideana koko baaritiskissä oli muutenkin, että se olisi yksi iso kokonaisuus, jossa on myös lounastarjoilu. Akustiikkaa tuli vielä tilaan miettiä, sillä se saattaisi muuttaa joitain ideoita.

Keskustelin akustiikasta koulussamme akustiikkaluentoja pitäneen Marko Ståhlstedin kanssa ja hän sanoikin, että tilassa on tällä hetkellä paljon kovia pintoja, joten tilan akustiikkaa tulee miettiä. Asiakkaat eivät halua verhoiltuja tuoleja ravintolasaliin, koska ne näyttävät melko nopeasti huonokuntoisilta, joten tilassa minulla akustiikan suhteen ei ollut muita vaihtoehtoja kuin katto ja muutamat seinäpinnat. Marko neuvoi erityisesti huomioimaan korkeaa tilaa ja ehdotti akustiikkapaneeleita korkealle seinälle ja ravintolatilasta ratkaisussa hän kehotti tutustumaan yritykseen, joka tekee kuvien tulostamista akustiikkalevyille.

Näiden neuvojen ja useiden keskusteluiden jälkeen ohjaavan opettajani kanssa, suunnittelutyöni kulki kohti lopullista suunnitelmaa ja materiaali- ja kalustevalintoja.

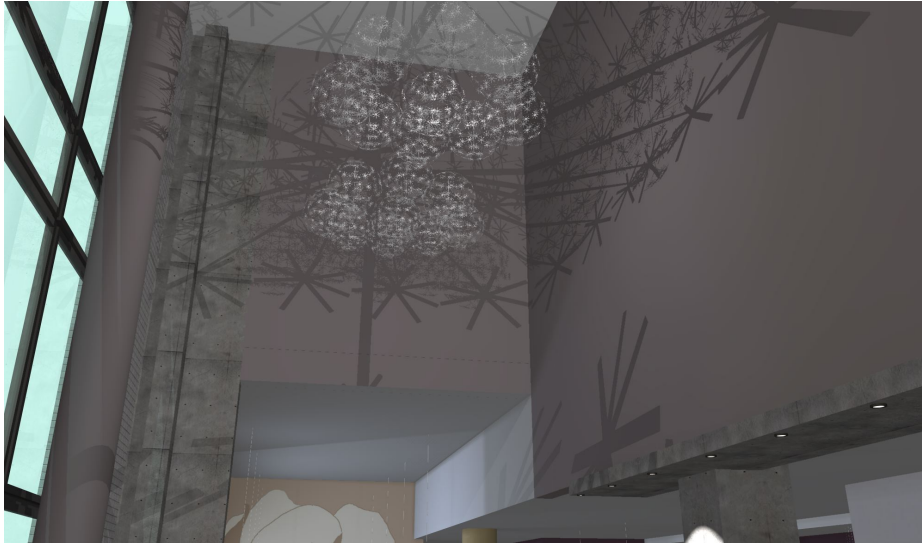
7 LOPULLINEN SUUNNITELMA

Ravintolan teemana on puuvilla, jota olen tuonut sisustukseen mukaan. Tilassa on korkea tila ja kaksi ehjää isoa seinäpintaa, joita olen halunnut hyödyntää. Materiaaleissa olen miettinyt kestävyyttä ravintolatilassa, erilaisten materiaalien valintaa perinteisten rinnalle ja värien yhteensopivuutta. Tilasuunnitelma on pysynyt koko ajan samana: uusia seiniä ei ole suunniteltu, vaan olen kalusteratkaisuilla tehnyt tilasta toimivan. (ks. Liite 11) Olen jakanut tilaa kolmeen eri osaan, jossa on selkeästi baarialue, ruokailupuoli ja intiimimpi ruokailupuoli. Nämä kolme erottuvat toisistaan eri väreillä, jotka sointuvat toisiinsa ja ovat osittain samoista materiaaleista ja mallistoista.

7.1 Sisäänkäynti ja baari

Tila avautuu ensimmäisenä korkeaan tilaan, jonka katossa on iso valaisinkokonaisuus. Päivällä se ihastuttaa muodollaan ja illan hämärtyessä se muodostaa kauniita kuvioita seinälle ja tunnelman mukaan tila värityy valaisimesta tulevalla valolla. Valaisimen ideana on nippu puuvillakasveja, jotka roikkuvat alaspäin. Yhdessä valaisimessa on käytetty yhdeksää Ikea Maskros valaisinta ja kokonaisuuksia on kolme. Kokonaisuus on noin 4,9 metrin korkeudella, jotta valaisimet näkyvät myös ulos, koska osaan ikkunoista on tulossa kuvioiteippaukset. Aluksi tilaan mietittiin halkaisijaltaan 80cm:stä valaisinta, mutta päädyin erilaisten kokeilujen kautta pienempään 55cm:n kokoon. Valaisinkokonaisuudet eivät täytä koko alaa leveys- ja pituussuunnassa ja näin tuntuvat kevyemmillä. (ks. Liite 12/1) Tarkoitus on saada asiakas hämmästelemään valaisinta eikä pelkäämään, että se tippuu päälle.

Kuva 22. Valaisimet korkeassa tilassa.

Baaritiski on iso kokonaisuus heti sisäänkäynnin luona. Lounas tarjoillaan tässä ja siinä asiakkaat voivat tilata juomiaan ja maksaa laskunsa lähtiessään. Baaritiskin takana ovat hyllyt pulloille ja laseille, jotka ovat kaksi betonin näköiseksi käsiteltyä hyllyä roikkumassa vahvojen metallivaijerien varassa. Hyllyjen alareunaan on kiinnitetty led-nauhat, jotka antavat valoa työtasolle ja valaisevat hyllyillä olevia tavaroita. Led-nauhojen etu on niiden helppo kiinnitettävyys, koska ne kiinnitetään tarranauhan avulla. Muuntajan voi sijoittaa esimerkiksi ylimmälle hyllylle tavaroiden taakse. Baarin takaseinä on maalattu puolikiiltävällä maalilla, joka on kevyesti liilaan sävytetty valkoinen. Kiiltävä seinä on vastakohta karkeille betonihyllyille. (ks. Liite 13/1)

Kuva 23. Baaritiski

Korkean tilan seinät ovat käsitelty Decocoat-akustointimenetelmällä, joka on suomalainen keksintö ja perustuu ruiskutettavaan puuvillamassaan. Decocoat luo mahdollisuuden yhtenäiselle ääntä vaimentavalle seinä- ja kattopinnalle ruiskutettavuutensa ansiosta. Decocoat akustointi-menetelmän edut ovat erinomaisten äänenvaimennusominaisuuksien lisäksi saumattomuus sekä pinnan ja värin muunneltavuus, joten se sopii useisiin kohteisiin. (Decocoat-akustiikkapinta 2007, 1.) Tässä kohteessa massa sävytetään Tikkurilan värikartan sävyn mukaan ja tasoitetaan lastalla heti ruiskutuksen jälkeen, jotta saadaan sileämpi pinta.

Sisäänkäynnin yhteydessä on korkeapöytä tuoleineen, jonka äärellä voi nauttia lounasta, istua lasillisella tai odottaa vapautuvaa pöytää. Pöytä on massiivipuinen taso ja tuolit verhoiltuja ja mukavia istua. Oven luota löytyy kattoon asti ulottuva vaijerikiinnitteinen rekki, joka noudattaa samantyylistä linjaa baarin hyllyjen kanssa ja tuo näin lisää tehdas-henkisyyttä, jota tilaan haluttiin myös tuoda. (ks. Liite 5/2) Naulakko on ensisijaisesti aulassa istuvien vaatteiden ripustamista varten, sillä ravintolatilasta löytyy naulakoita pilareista siellä istuville. Lattiavalaisin naulakon vieressä sekä pöytävalaisin pöydän toisessa päässä tuovat tilaan kodikkuutta.(ks. Liite 12/2)

Kuva 24. Näkymä ravintolasalista

7.2 Ravintolatila

Korkeasta tilasta siirryttäessä ravintolasalin puolelle, tila jakautuu kahteen puoleen. Pilari keskellä on määrännyt pöytien sijoituspaikat. Tilan keskelle muodostuu käytävä, joka vie wc-tiloihin ja se jakaa tilaa kahteen osaan. Väri-tyt seinissä on erilainen molemmissa, mutta ne sointuvat toisiinsa kauniisti maanläheisillä sävyillään. Ravintolatilan lattia on kauttaaltaan grafiitinharmaa- ta laattalattiaa, joka oli valittu jo aikaisemmin ennen minun suunnittelutyötäni. Sama lattiamateriaali jatkuu aina sisääntulosta wc-tiloille asti. Lattia ei onneksi rajoittanut suunnitelmia neutraalin sävynsä takia. Halusin tuoda lämpöä tilaan, joten valitsin tuoleiksi tammensävyiset puutuolit ja niiden pariin valkoiset pöydät. Pöydät ja tuoli ovat hyvä vastapari toisilleen. Pöydissä voisi käyttää pöytätekstiilejä, esimerkiksi kaitaliinoja, jotta tulisi tunnelma à la carte - ravintolasta. Lounasaikaan tekstiilien käyttö voi olla hankalaa pöytien pyyhittä- vyyden takia, joten ne voisi laittaa pöytiin vasta lounasajan jälkeen.

Kuva 25. Ravintolasalin kaksi puolta

Pöytien yllä ovat valaisimet, joissa on pelkistetyt valkoiset, suuret kangasvar- jostimet. Valaisimet erottuvat tilasta hyvin, kun ne ovat värillisiä taustoja vas- ten, ja siksi mielestäni hyvä valinta tässä tilassa. Ikkunoissa on paneeliverhot kahdella eri sävyllä. Jokaisessa verhojärjestelmässä on kolme paneelia ja näi- tä voi siirrellä lähemmäs toisiaan tai tarvittaessa peittää koko ikkuna-alan. Pa-

neelit sopivat mielestäni tilaan, koska ne ovat hyvä pari suoraviivaisten kaitaliinujen ja pöytien kanssa. Verhomateriaali on valittu niin, että se ei ole paksu, vaan valoa läpipäästävä ja niissä olevat hopealangat heijastelevat valossa.

Päätyseinällä, joka näkyy ravintolatilaa astuessa, on koko seinän peittävä maalaus puuvillakasvin kukinnosta. (ks. Liite 12/3) Se toteutetaan Tierrafino T-paint tekstuurimaalin kahdella sävyllä. (ks. Liite 13/2) Tummempi sävy on pohjana siveltimellä toteutettuna, jotta pinnasta tulee tasainen. Kukinnon muoto tehdään telalla vaalealla sävyllä ja pinnasta tulee näin karheampi. Varsi maalataan samalla sävyllä kuin tausta, mutta telalla ja tehden mahdollisimman ohut pinta, jotta varsi ei tule liikaa esille, vaan sulautuu taustaan. Tierrafino maalit ja laastit ovat aitoja luonnontuotteita, jotka tuovat pehmeillä maanläheisillä sävyillä uudenlaisen pinnan seinille. Tuotteet ovat eläväisempiä ja karheampia kuin perinteinen maalipinta. Tekstuurimaalin pinta tuntuu luonnolliselta sekä luonnonpigmentit heijastavat auringonvaloa, joka alun perin oli ideana ison maalauksen tekemiselle ikkunan viereiselle seinälle. Tierrafino tuotteet sopivat mielestäni hyvin tilaan Puuvilla-teeman myötä sekä ovat vastakohta uudisrakennuksen tunnelmalle. Kattopinta on käsitelty samalla Decocoat-akustiikkamenetelmällä kuin korkean tilan seinät. Ruiskutuspinna jätetään katossa näkyviin.

Kuva 26. Ikkunaseinä ja puuvillakasvi-maalaus

Ravintolatilän ikkunan vastaisella päätyseinällä on kiinteä sohva noin seitsemän metrin pituudelta ja sohvan yläpuolella seinällä on akustiikkalevyille painettu kuva puuvillapellosta. (ks. Liite 12/4) Sohva on metrisohvaa, joka toteutetaan mittojen mukaan. Sohvassa on harmaansävyinen, keinsonahkainen istuinosa ja samaa sävy maailmaa kankainen selkäosa. Keinsonahka on hyvä valinta ravintolatilassa sen puhtaana pitämisen takia. Valaisimina ovat hauskat pallomuotoa toistavat valaisimet, jotka sopivat hyvin puuvillapeltokuvan kanssa. (ks. Liite 14/2) Aluksi olin valinnut Habitatin valaisimet, mutta ne olivat liian arvokkaat kappalehinnaltaan ja päädyin siksi Massiven valaisimiin.

Puuvillapellon kuva toteutetaan Parafon Visual-levyillä, joissa akustiikkalevyille painetaan asiakkaan valitsema kuva digipainotekniikalla. Levyinä käytetään Royal Extra akustiikkalevyä, joka on luokiteltu euroluokkaan A2-s1,d0, mikä tarkoittaa, että elementit eivät syty eivätkä edistä paloa tuottamalla lämpöä. Digipainettu akustiikkalevy on erinomainen valinta, kun halutaan tuoda kuvaa seinälle, mutta pitää huomioida myös akustiikka. Tilan seinät penkkien lähellä ja wc-tiloihin vievän käytävän seinät on maalattu Rivedil Silk Paint sisustusmaalilla, jolla saa täyshimmeän pinnan. (ks. Liite 13/3) Värisävyinä on luumu, jota voi käyttää pöytätekstiileissä esimerkiksi servieteissä. Wc-tilojen luona sävy on neutraali hiekan sävy, joka on valittu sävyiltään lähelle puuvillakasvi-maalauksessa käytettyä taustasävyä.

Kuva 27. Sohva-alue

7.3 Wc-tilat

Wc-tilat tulisi mielestäni aina huomioida kokonaisuudessa, on tila sitten koti tai julkinen tila. Ravintolatiloiissa suurin osa budjetista menee ravintolasaliin ja keittiöön, mutta wc-tiloja ei kuitenkaan kannata jättää yhtään sen varjoon. Wc-tila voi olla ravintolan teeman tai sisustuksen mukainen ja näin osa kokonaisuutta. Suunnitelmassani wc-tilojen suunnittelu tehtiin ennen varsinaista ravintolasalin sisustussuunnitelmaa, mutta tällöin oli jo ravintolan teemaa ja väritystä pohdittu, joten ideoita pystyi viemään wc-tiloihin.

Wc-tiloihin on valittu kestäviä ja helposti puhdistettavia materiaaleja, ja tilat ovat yhtenäisiä toisiinsa nähden. Kaikissa on yhdellä seinällä kuviolaattaa, joka vaihtuu sävyiltään kolmessa tilassa ja muuten seinät ovat valkoista kiiltävää laattaa. Lattialaatta on kaikissa sama ja se on tummempi sävy ravintolatilan lattialaatasta ja kokoa 10x10cm.(ks. Liite 13/4) Naisten ja miesten wc-tiloissa on malja-altaat valkoisen Corian-tason päällä. Hanat ja pieni pesuallas olivat jo merkitty kauppakeskuksen LVI-listaan ja valitsin kalusteita niihin sopiviksi. Corian-tason alla ei ole kalusteita, koska säilytystilaa ei tarvita. Coriantasot tehdään niin, että etureunaan tulee 10cm:n etulista, joka peittää hieman putkia. Naisten ja miesten wc-tilat ovat yhtenäiset kalusteiltaan, mutta miesten wc-tiloissa on lisäksi rst-urinaali. (ks. Liite 13/5)

Pyöreät peilit toistavat laatan kuviointia ja altaiden muotoa. Saniteettikalusteet ovat metallipintaisia ja kestäviä ja lisäksi wc-kopeissa ja naisten wc-tiloissa on muutama rst-pintainen naulakko. Naisten wc-tiloista löytyy myös kokovartalo peili, joka on mielestäni tärkeä. Wc-tiloissa on pyritty tyylikkyyteen ja materiaalit ovat kestäviä ja sävyiltään neutraaleja. (ks. Liite 13/6)

Liikuntarajoitteisten wc-tila on suunniteltu säädöksien mukaan ja siellä on yksi yhtenäinen kaluste, joka on tarkoitettu julkitilaan. Wc-istuin on käsinojallinen. (Liite 13/7) Kaikissa wc-tiloissa on käytetty samanlaisia valaisimia eli yksinkertaisia ja huomaamattomia kattoplatfondeja sekä peilivalaisimia. (ks. Liite 14/3)

7.4 Kalusteet ja materiaalit

Ravintolatilän peruskalusteet ovat pöytä ja tuoli. Olen valinnut ne sen mukaan, että ne ovat kestäviä ja kuunnellut myös asiakkaiden toiveita. He eivät esimerkiksi halunneet putkijalkaisia tuoleja eivätkä verhoilua, joka ajan myötä kuulu asiakkaiden käytössä. Tuolissa tuli olla sarja, joka pitäisi sen hyvin kasassa ja tekisi siitä kestävä. Tuolivaihtoehtoja on paljon, mutta kestävä löytäminen on vaikeaa. Löysin kuitenkin mielestäni hyvän puisen tuolimallin. Sen parina on 60x60 pöytä metallilaippajalalla. Pöytä on helposti siirrettävä ja näin ollen ravintolatilaa on helppo muunnella.

Tilän kiinteä sohva toteutetaan tilaustyönä. Sohvaan mietittiin aluksi jalkoja, mutta asiakas päätyi sokkeliin, joka on helpompi siivoamisen kannalta. Verhoilukankaat ovat harmaansävyisiä ja selkänojan kangas hieman kimallusta sisältävää. Kangasvalinnat ovat paloturvallisia. Ravintolasalissa on pilareissa pyöreän muotoisia, puisia naulakoita, jotka ovat mielestäni hauska tapa tuoda vaatesäilytys salin puolelle. Asiakkaat haluavat yleensä ripustaa takkinsa istumapaikkansa lähelle, joten pilarit on hyvä hyödyntää tähän. Naulakko oven luona on vartioimaton, joten kaikki eivät siihen takkiaan ehkä uskalla jättää.

7.5 Akustiikka

Ravintolatilassa on paljon erilaisia ääniä, jotka pitäisi akustiikan suunnittelussa ottaa huomioon. Ääni kimpoilee moneen suuntaan, joten tällaisessa tilassa, jossa on eri huonekorkeuksia, ovat erilaiset ratkaisut olleet tarpeen. Tilassa käytetään decocoat-akustointimenetelmää seinässä ja katossa, baarituolit ja sohva verhoillaan sekä puuvillapellonkuva tulostetaan akustiikkalevyille. Pöytä-tekstiilien käyttö olisi myös hyvä akustiikan suhteen.

7.6 Valaistus

Valaistustavoilla vaikutetaan tilän esteettiseen ilmeeseen ja energiankulutukseen. Valaistus olisi tärkeää tuottaa energiansäästölamppuilla ja ledeillä, jotka ovat pitkäaikaisia ratkaisuja. Aulan isojen valaisinkokonaisuuksien valonlähteet tulisi olla pitkäikäisiä, jotta lamppuja ei tarvitse usein vaihtaa, koska valaisimet sijaitsevat melkein viiden metrin korkeudessa. Valaistussuunnittelussa

ravintolatilaan on pyritty ottamaan huomioon, että valoa on kaikkialla ja että se on erilaista: yleisvaloa, kohdevaloa sekä työskentelyvaloa. (ks. Liite 14/4) Valoa on tärkeää saada kulkureiteille, pöytien ylle sekä työskentelyalueille. Ravintolan sähkösuunnitelmassa on loisteputkivalaisimien paikat, joten valaistuksen lisääminen on mahdollista. Mahdollisuuksien mukaan valaistus on muunneltavissa, jotta se on energiatehokasta sekä tunnelmaa saadaan muutettua vuorokauden eri aikoina.

8 POHDINTA

Olen työssäni pyrkinyt keskittymään suunnittelutyöhön ja kirjalliseen osioon molempiin yhtä paljon. Minulla on ollut todellinen asiakas, joten painotus työssäni on kuitenkin ollut enemmän suunnittelutyössä, koska asiakas haluaa toteuttaa suunnitelmat. Työn aihe on ollut minulle todella mieluisa ja olen oppinut paljon uusia asioita. Katson opinnäytetyöprosessiani yhtenä opiskeluaikani tärkeimmistä oppimisajanjaksoista enkä pelkää neljän vuoden aikana opitun esittelyä. Todellinen asiakas motivoi työskentelemään opinnäytetyön parissa, koska opintojen aikana en ole päässyt suunnittelemaan ja toteuttamaan todellista projektia. Heti ensimmäisellä asiakastapaamisella sovimme asiakkaan kanssa lähtökohdaksi sen, että he toteuttavat suunnitelmani. Budjettia minulla ei ole ollut missään työvaiheessa, mutta olen suunnitelmia tehnyt niin, että todellisuudessa ne ovat toteutettavissa ja joistain kalusteista olen tämän vuoksi etsinyt edullisempia vaihtoehtoja.

Toimivan ravintolatilan suunnittelun apuna minulla on ollut RT-kortit, joista olen saanut paljon tietoa ravintolatilan kaikkien osa-alueiden suunnitteluun. Ravintolan sisustussuunnitelman tekeminen teeman ympärille on auttanut minua tekemään tyyliltään yhtenäisen ravintolatilan. Myös värit, materiaalit ja kalusteet muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden. Lounas- ja à la carte -toiminnan yhdistäminen ravintolassa on onnistunut lounaan uudenaikaisella sijoittamisella baarikokonaisuuden yhteyteen perinteisen lounaskärryn tilalle. À la carte -ravintolan sijaitseminen kauppakeskuksessa antoi omia haasteita ja rajoituksia. Tärkeää oli saada se erottumaan muista tiloista, jotta siellä käyminen olisi oma kokemuksensa ja asiakkaat tulisivat ravintolaan nauttimaan hyvästä ruoasta ja tunnelmasta muulloinkin kuin ainoastaan kaupoilla käymisen

lomassa. Sävyt tilassa sekä itsessään Puuvilla-teema tuovat maanläheistä tunnelmaa. Ravintolan ilme rakentuu yhtenä kokonaisuutena, joka toivottavasti vetoaa kohderyhmäänsä. Erilaisten materiaalipintojen ja kalusteiden sekä hyvän akustiikka- ja valaistussuunnittelun avulla luodaan viihtyisä tila, joka poikkeaa kauppakeskuksen muista tiloista.

Ravintola valmistuu vasta keväällä 2012 kauppakeskuksen kanssa samaan aikaan. Toivon, että saan olla projektissa mukana aina loppuun saakka, koska muutoksia saattaa tulla matkan varrella esimerkiksi budjetin tarkentumisen myötä, joten materiaaleja ja kalusteita voi joutua uudelleen pohtimaan. Myös valitut materiaalit tulee tarkastaa oikeassa tilassa sen valmistumisen myötä, koska vasta silloin näkee valon ja tilan toiminnallisuuden. Mielestäni suunnitelmaan ei jäänyt ratkaisemattomia kohtia, vaan mielestäni olen ottanut tärkeät asiat huomioon. Suunnitelmat kaipaavat vain tarkempaa pohdintaa kaikkien asioiden toimivuudesta, kuten esimerkiksi ison valaisinkokonaisuuden rakentamisen suhteen. Aikataulu oli melko tiukka loppuvaiheessa, johon vaikutti esimerkiksi se, että wc-projektoiden piirtäminen arkkitehtitoimistolle vei niin paljon aikaa. (ks. Liite 14) Pidin paljon tapaamisia ohjaavan opettajani ja muidenkin opettajien kanssa sekä tapasin asiakkaita aina jokaisen vaiheen jälkeen, kun työssäni etenin. Sain hyvää ohjausta, joka on auttanut minua viemään työni loppuun opinnäytetyön osalta. Työskentely oli hyvin antoisaa, vaikkakin aikataulu oli tiukka. Toivon tämän työn tuovan minulle alalta lisää julkisen tilan niin suuria kuin pienempiäkin projekteja.

LÄHTEET

Kirjallisuus ja artikkelit

Anttila, Pirkko 2005: Ilmaisun, tekemisen ja tutkiva toiminta. Hamina. Akatiimi Oy.

Anttila, Pirkko 1996: Tutkimisen tieto ja tiedon hankinta. Helsinki. Akatiimi Oy.

Asikainen, Eveliina, Jokinen, Ari, Mäkinen, Kirsi 2010: Kävelyhaastattelu tapaustutkimuksen menetelmänä. Sosiologia-lehti 4/2010. Turku. The Westermarck society.

Cerver, Francisco Asensio 1996: Commercial space restaurants. Hove. RotoVision.

Coles, John, House, Naomi 2007: The fundamentals of interior architecture. Lausanne. AVA Publishing SA.

Dechiara, Joseph, Panero, Julius, Zelnik, Martin 2001: Time-saver standards for interior design and space planning. New York. McGraw-Hill.

Entwistle, Jill 1999: Designing with light bars and restaurants. Crans-Près-Céligny. RotoVision.

Farrelly, Lorraine 2003: Bar and restaurant interior structure. Chichester. John Wiley & Sons Ltd.

Kunz, Martin Nicholas 2005: Café and restaurant design. New York. teNeues Publishing Group.

Lindgren, Jan 11.2.2010. Tapaaminen. Hyvinkää. Level 5.

Metsämuuronen, Jari 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki. Gummerus.

Paloma 2011. Esite.

Rihlana, Seppo 1999: Valaistus ja värit sisustussuunnittelussa. Helsinki. Rakennustieto Oy.

Ryder, Bethan 2004: Restaurant design. Lontoo. Laurence King Publishing Ltd.

Sillanpää, Merja 1999: Happamasta makeaan: suomalaisen ruoka- ja tapakulttuurin kehitys. Helsinki. Gummerus.

Sillanpää, Merja 2002: Säännöstelty huvi suomalainen ravintola 1900-luvulla. Helsinki. Otava.

del Valle, Christina 2004: New bars and restaurants. New York. Harper Design.

Akustiikka 2006. RT 07-10881. Ohjetiedosto.

Decocoat-akustiikkapinta 2007. RT V-37476.

Esteetön liikkumis- ja toimintaympäristö 2006. RT 09-10884. Ohjetiedosto.

Kahvilat ja ravintolat 1991. RT 94-10442. Ohjetiedosto.

Tiskikalusteet 2010. SIT 55- 610073. Ohjeet.

Sähköiset-lähteet

Etnografia. Saatavissa: www.cs.uta.fi/usabsem/luvut/5-Vuorinen.pdf

[13.3.2011] Vuorinen, K. (2005) Etnografia. Ovaska, S., Aula, A. & Majaranta, P. (toim.) Käytettävyytutkimuksen menetelmät, 63-78. Tampereen yliopisto, Tietojenkäsittelytieteiden laitos B-2005-1.

F8. Saatavissa: http://www.gullstén-inkinen.com/fi/projektit/?p=2009_Fazer_F8 [4.3.2011]

Gullstén-Inkinen. Saatavissa: <http://www.f8.fi/fi/> [4.3.2011]

Hartikainen, Marjut 15.3.2011. Sähköpostikeskustelu. Hyvinkää. Ravintola Paloma.

Hyvinkään historia. Hyvinkää.Saatavissa: www.hyvinkaa.fi/Kulttuuri-ja-vapaa-aika/Hyvinkaan-historia/Villatehdas/ [6.2.2011]

Kauppakeskus Willa.Saatavissa: <http://www.kauppakeskuswilla.fi> [6.2.2011]

Level 5. Level 5 Oy. Saatavissa:<http://www.level5.fi/etusivu> [4.3.2011]

Ravintolan historia. Saatavissa:

<http://www.angelfire.com/cantina/opinnayte/SuomalaisenRavintolanHistoriaa.htm> [8.3.2011]

Ryynänen, Tiia, Kallonen, Raija & Ahonen, Eino. 2001. VTT tiedotteita / Palosuojatut tekstiilit, ominaisuudet ja käyttö. Espoo: VTT. Saatavissa: <http://www.vtt.fi/inf/pdf/tiedotteet/2001/T2116.pdf> [26.2.2011]

Turunen, Jussi 18.4.2011. Sähköpostikeskustelu. Hyvinkää. Level 5 Oy.

Wanha Villatehdas. Kuvia Hyvinkäältä. Saatavissa:

<http://www.hyvinkaakuvat.com/paikkasivut/wanhavillatehdas.htm> [6.2.2011]

Willa.YIT. Saatavissa:

<http://www.yit.fi/palvelut/yritykset/toimitilat/ajankohtaista/105389> [6.2.2011]

ORIENTOIVAT LÄHTEET

Fischer, Joachim 2004: Cool restaurants Berlin. New York. teNeues Publishing Group.

Reschke, Cynthia 2003: Cool restaurants New York. New York. teNeues Publishing Group.

Ryder, Bethan 2005: New bar and club design. Lontoo. Laurence King Publishing Ltd.

Spaces-lehti 6/2010.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Wanha villatehdas. Kuvia Hyvinkäältä 2011. Saatavissa: <http://www.hyvinkaakuvat.com/paikkasivut/wanhavillatehdas.htm>. [6.2.2011]

Kuva 2. Kauppakeskuksen sijainti. YIT 2011. Saatavissa: http://www.yit.fi/palvelut/yritykset/toimitilat/toimistotilat/hyvinkaa/kauppakeskus_willa/esittely. [6.2.2011]

Kuva 3. Kauppakeskuksen puistonäkymä. Kauppakeskus Willa 2011. Saatavissa: <http://www.kauppakeskuswilla.fi/medialle/>. [6.2.2011]

Kuva 4. Julkisivu Medicin Man ja Level 5. Minttu Määttä 2011.

Kuva 5. Medicin Man yläkerta. Jussi Turunen 2011.

Kuva 6. Medicin Man alakerta. Jussi Turunen 2011.

Kuva 7. Level 5 street-taso. Jussi Turunen 2011.

Kuva 8. Level 5 yläkerta. Jussi Turunen 2011.

Kuva 9. Käsitekartta. Minttu Määttä 2011.

Kuva 10. Viitekehys. Minttu Määttä 2011.

Kuva 11. Stockmann F8. Okko Oinonen 2009.

Kuva 12. Ravintola Paloma. Minttu Määttä 2011.

Kuva 13. Ravintolasali ja lounaskärry. Minttu Määttä 2011.

Kuva 14. Puuvilla-konsepti. Minttu Määttä 2011.

Kuva 15. Tehdas-konsepti. Minttu Määttä 2011.

Kuva 16. Leikkisä-konsepti. Minttu Määttä 2011.

Kuva 17. Ikea Makros. Ikea. Saatavissa: <http://www.ikea.com/fi/fi/catalog/products/30190447>. [6.2.2011]

Voikukka. Cartina. Saatavissa: <http://www.cartinafinland.fi/fi/picture/28018/voikukka.html>. [6.4.2011]

Kuva 18. Lasille tulostettu kuva. Minttu Määttä 2011.

Kuva 19. Seinä valaistuna. Minttu Määttä 2011.

Kuva 20. Ravintolasali. Minttu Määttä 2011.

Kuva 21. Puuvillapellon kuva. Minttu Määttä 2011.

Kuva 22. Valaisimet korkeassa tilassa. Minttu Määttä 2011.

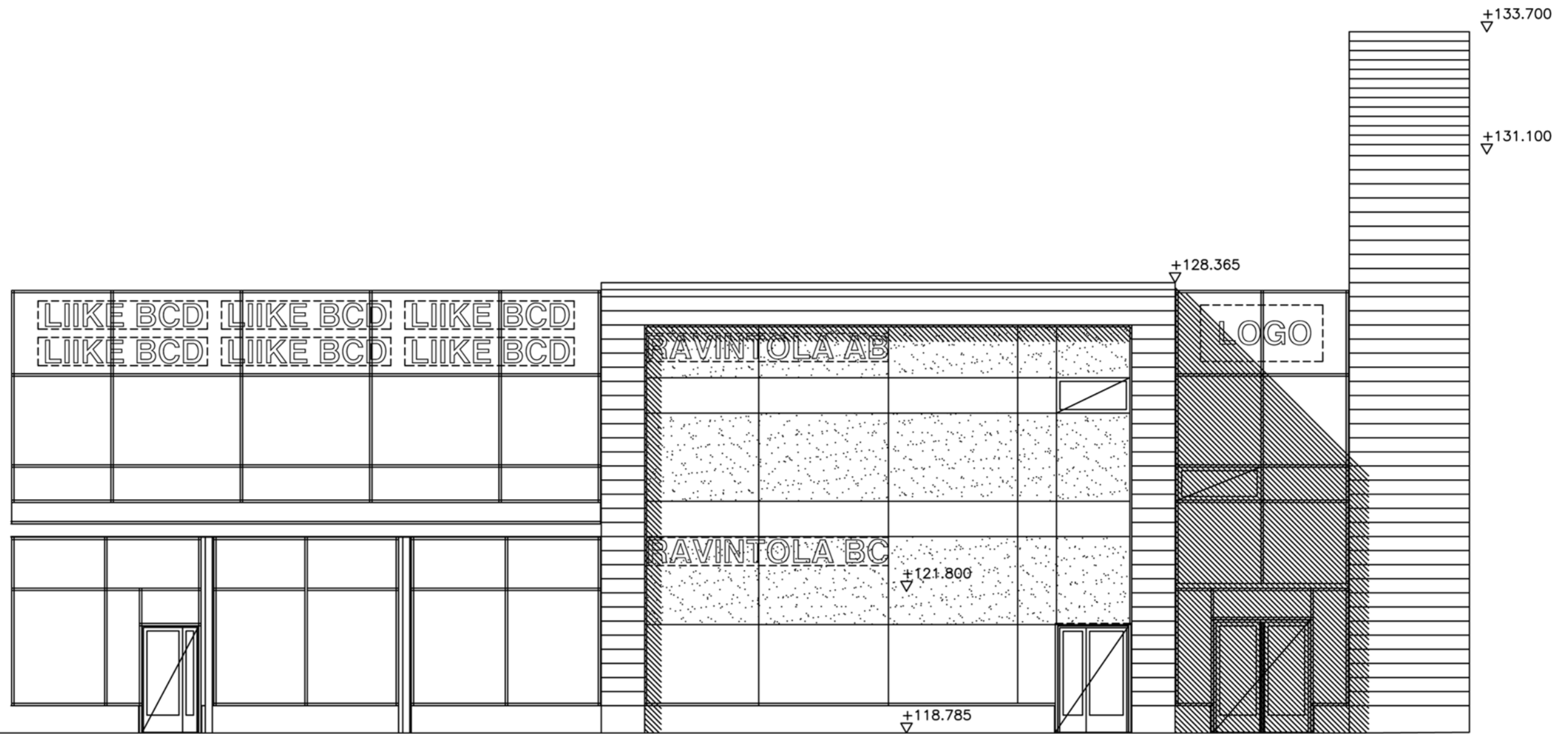
Kuva 23. Baaritiski. Minttu Määttä 2011.

Kuva 24. Näkymä ravintolasalista. Minttu Määttä 2011.

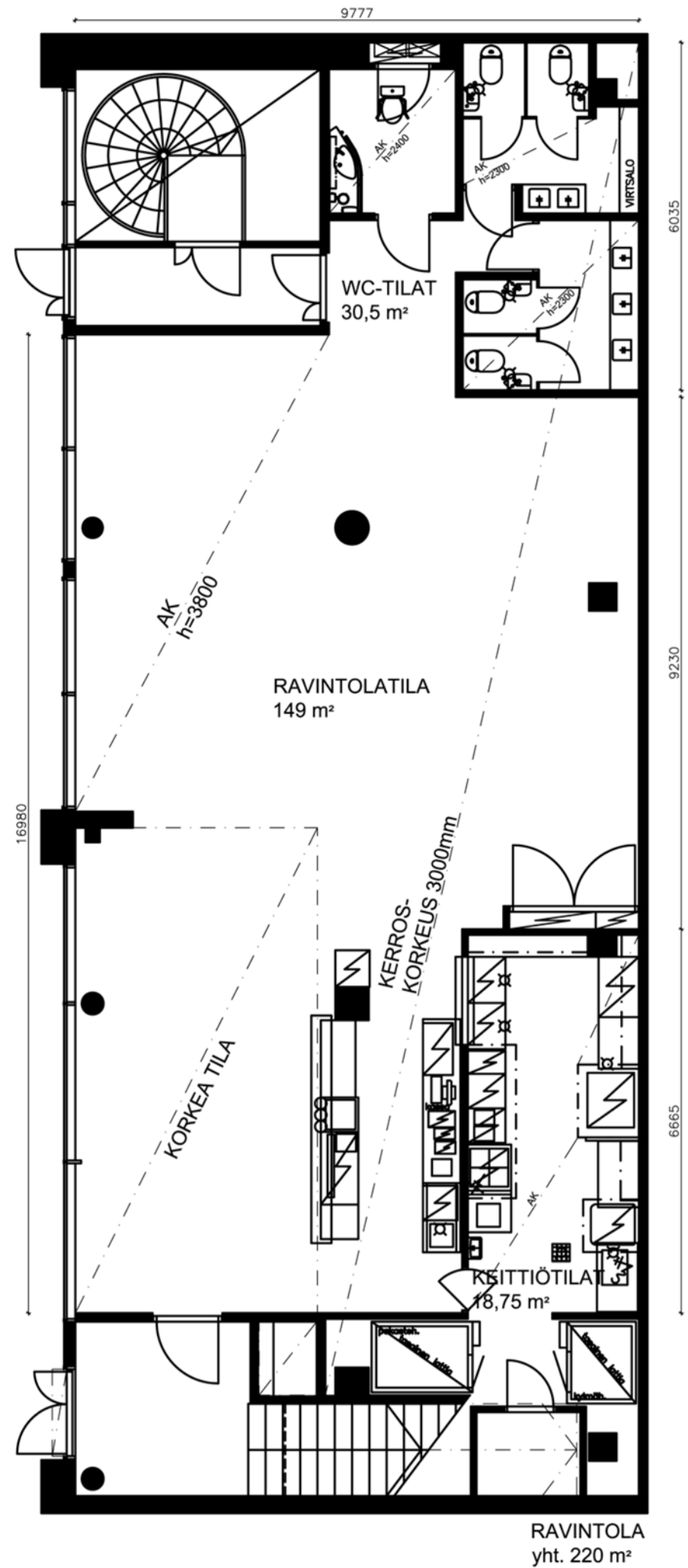
Kuva 25. Ravintolasalin kaksi puolta Minttu Määttä 2011.

Kuva 26. Ikkunaseinä ja puuvillakasvimaalaus. Minttu Määttä 2011.

Kuva 27. Sohva-alue. Minttu Määttä 2011.

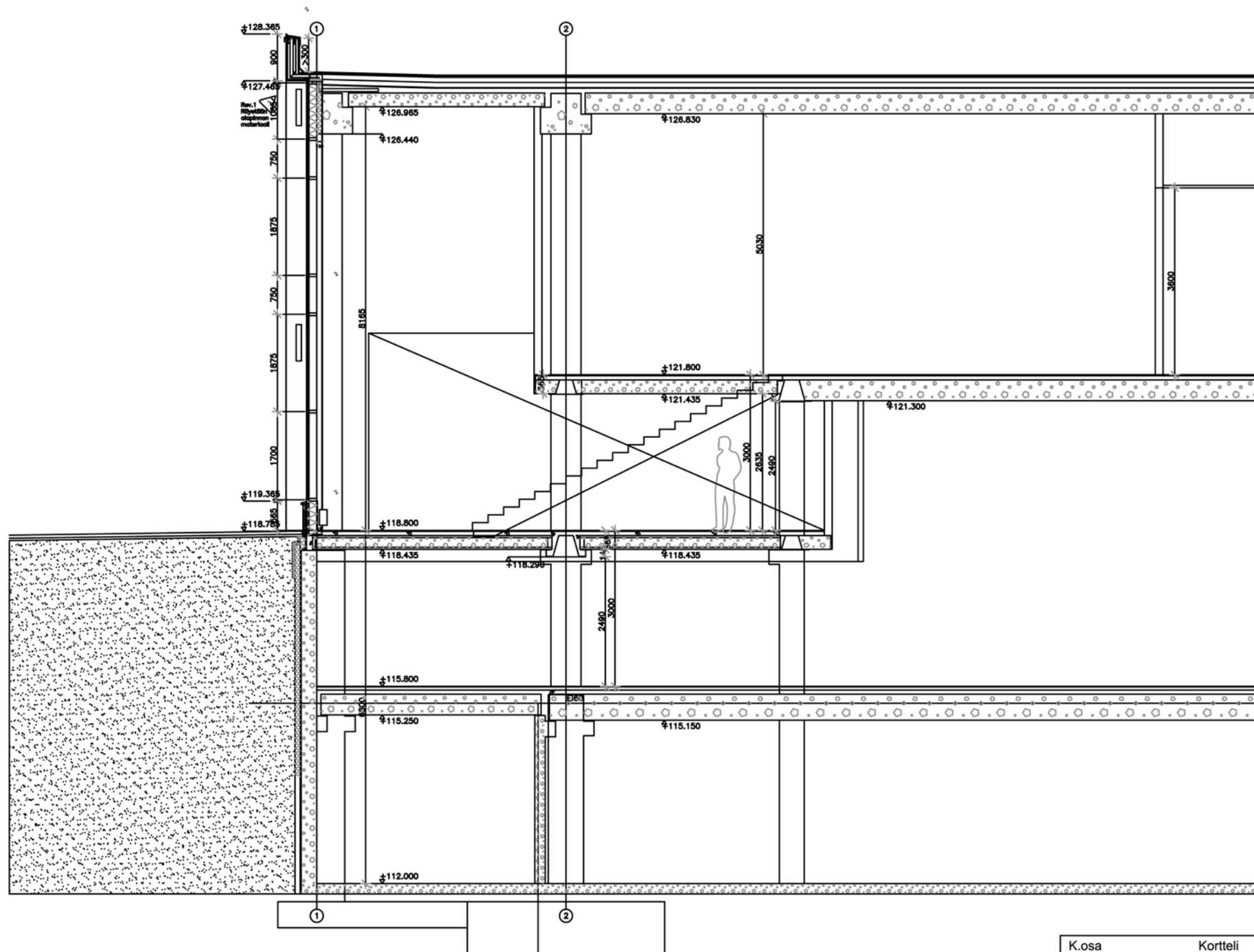

K.osa	Kortteli	Tontti		
5	469	5		
Rakennustoimenpide				
Uudisrakennus				
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Julkisivu ravintola	1:100
Suunnittelijan nimi				
Arkkitehtitoimisto HKP Oy				

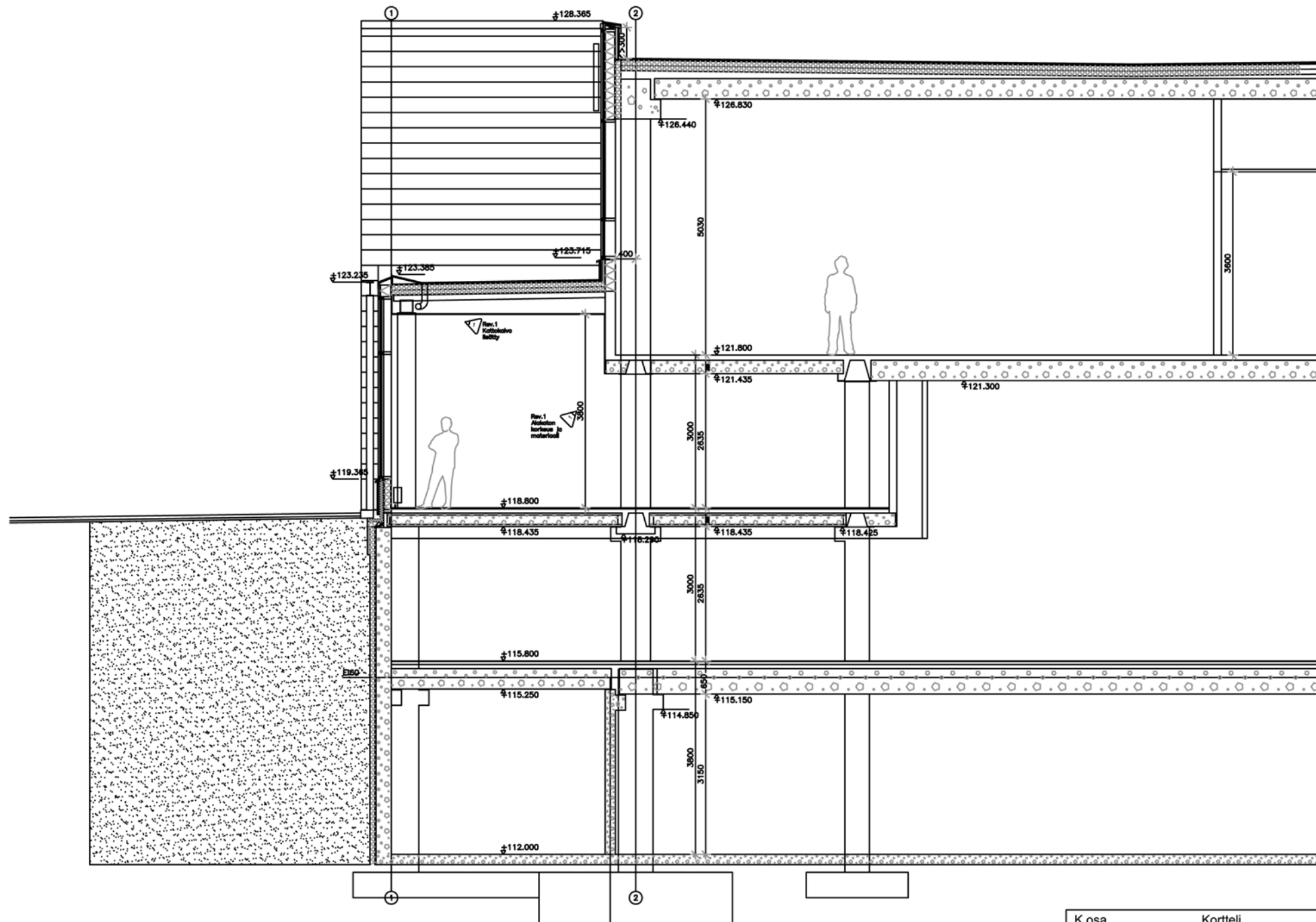

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Pohjapiirustus ravintola	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			02 ARK 01/02	
Päiväys ja allekirjoitus				
18.4.2011				

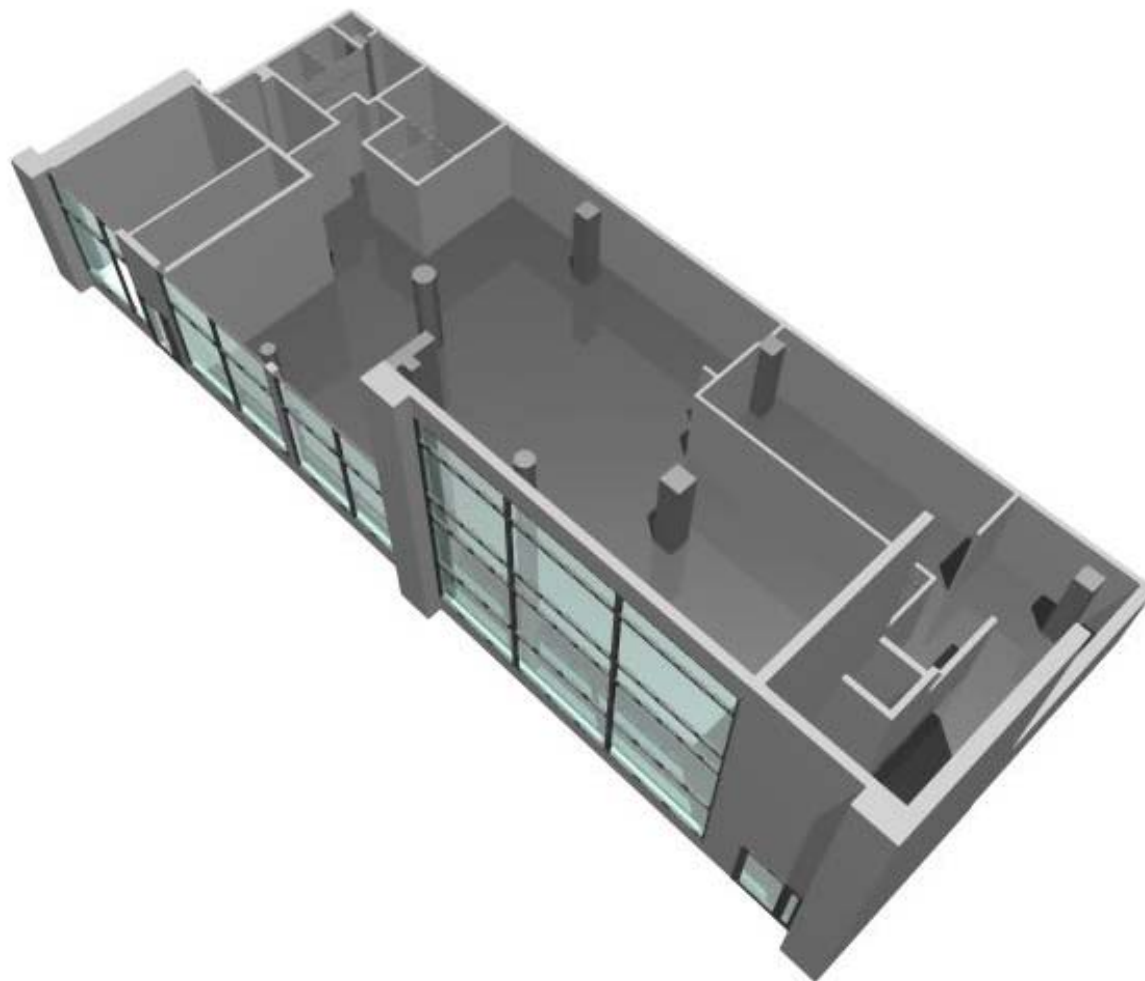

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus				
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Leikkaus 1	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Arkkititehtomisto HKP Oy				
Päiväys ja allekirjoitus				

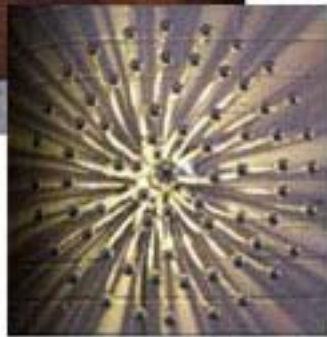
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus				
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Leikkaus 2	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Arkkitehtitoimisto HKP Oy				
Päiväys ja allekirjoitus				

Perspektiivikuva tilasta

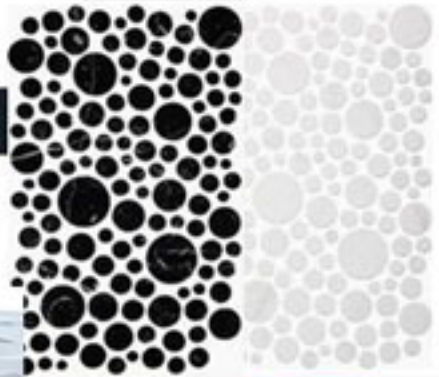
puuvilla

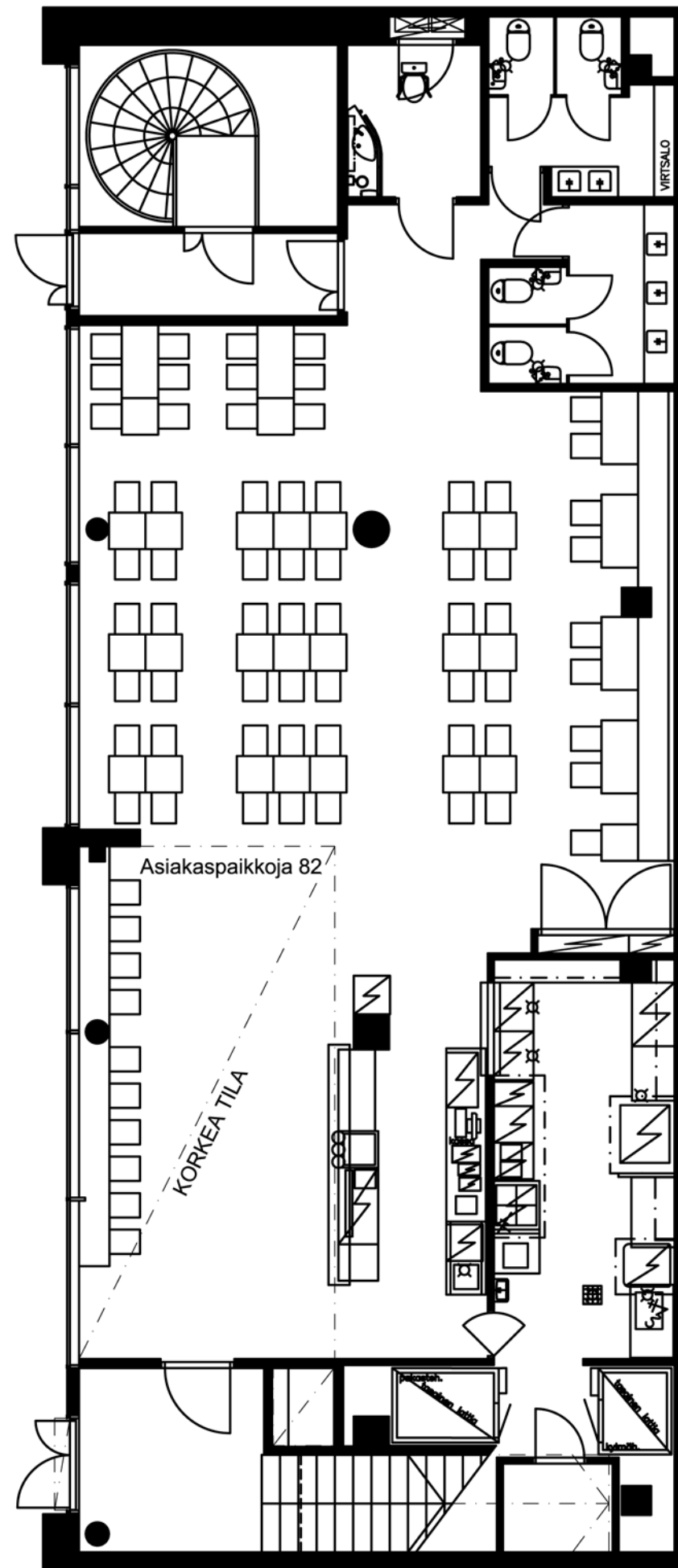

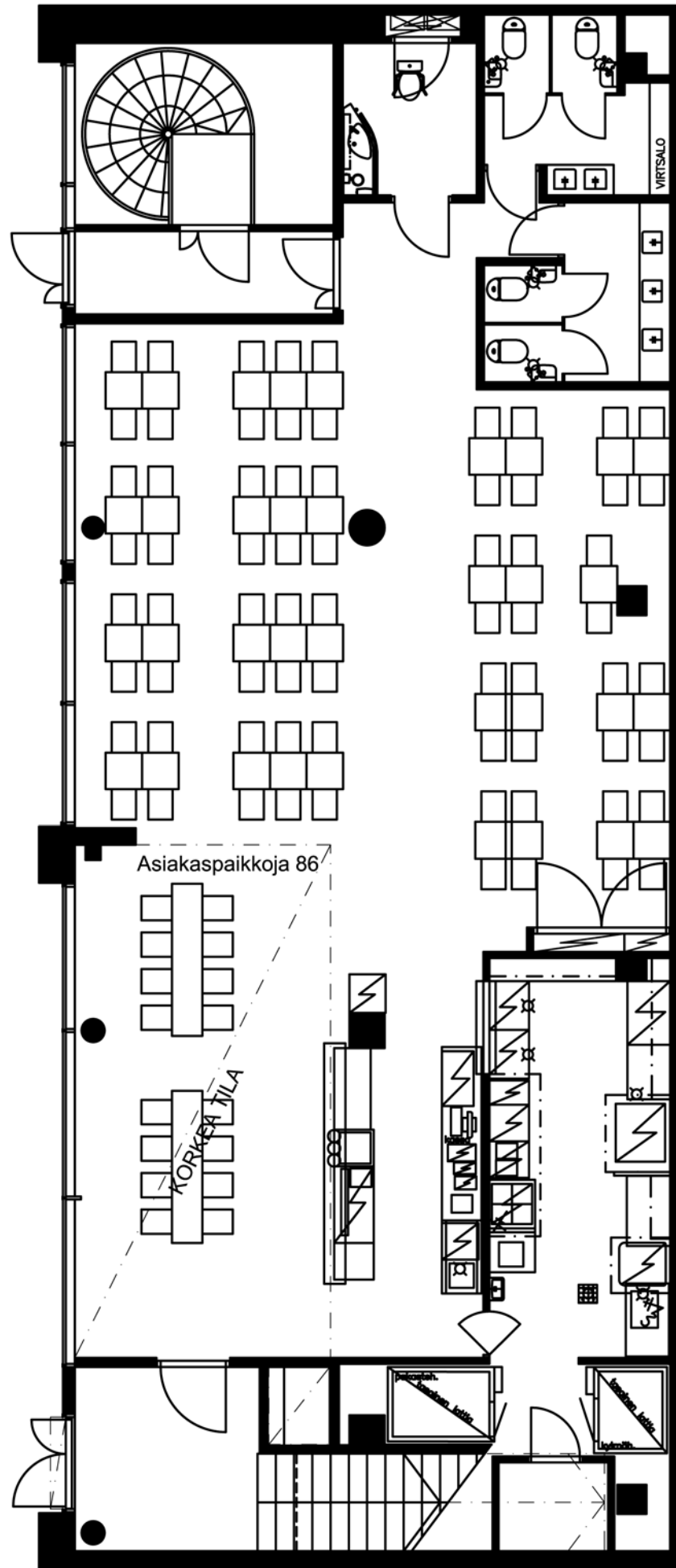

leikkisä

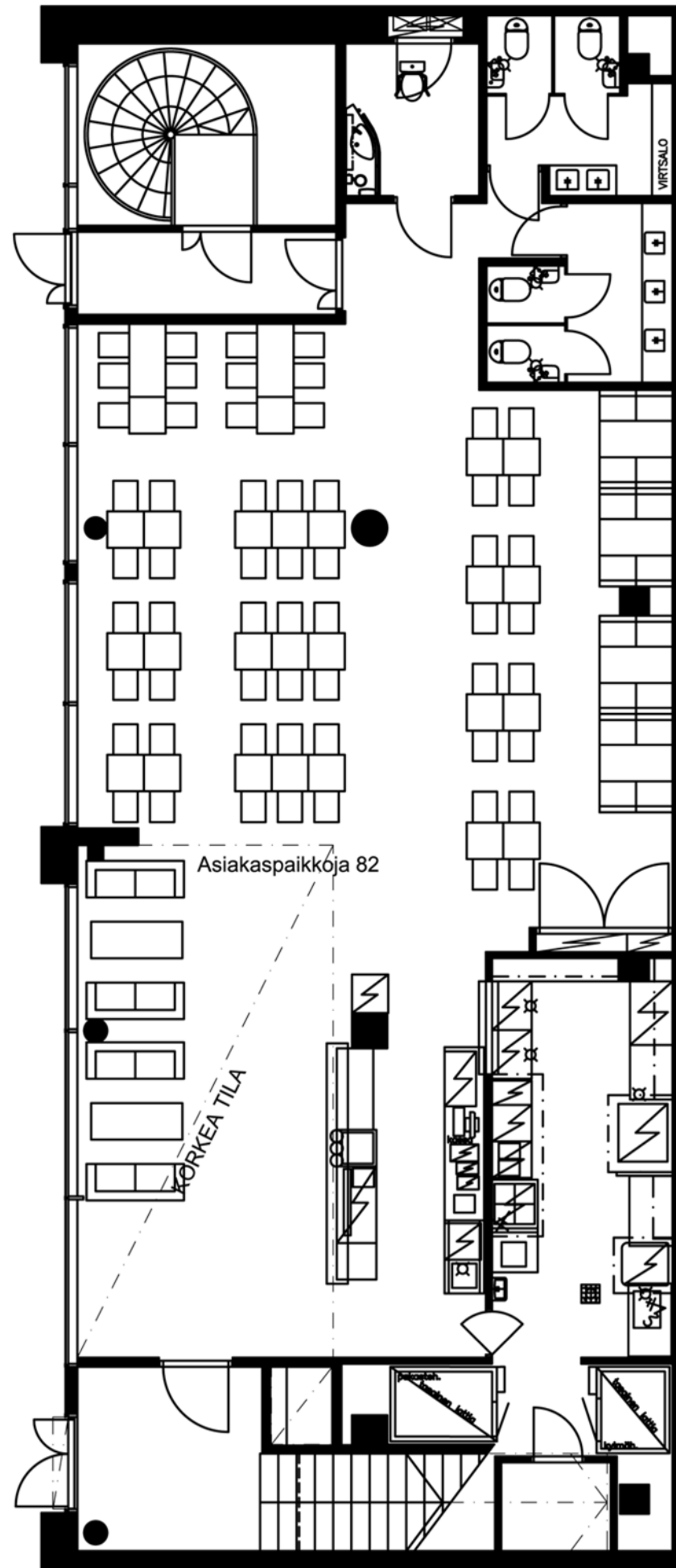

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Luonnospiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Kalustesijoittelu 1	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			02 ARK 02/02	
Päiväys ja allekirjoitus				
18.4.2011				

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Luonnospiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Kalustesijoittelu 2	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			02 ARK 03/02	
Päiväys ja allekirjoitus				
18.4.2011				

K.osa 5	Kortteli 469	Tontti 5	Viranomaisen merkinnät	
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Luonnospiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Piirustuksen sisältö Kalustesijoittelu 3	Mittakaava 1:100
Suunnittelijan nimi Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero 02 ARK 04/02	
Päiväys ja allekirjoitus 18.4.2011				

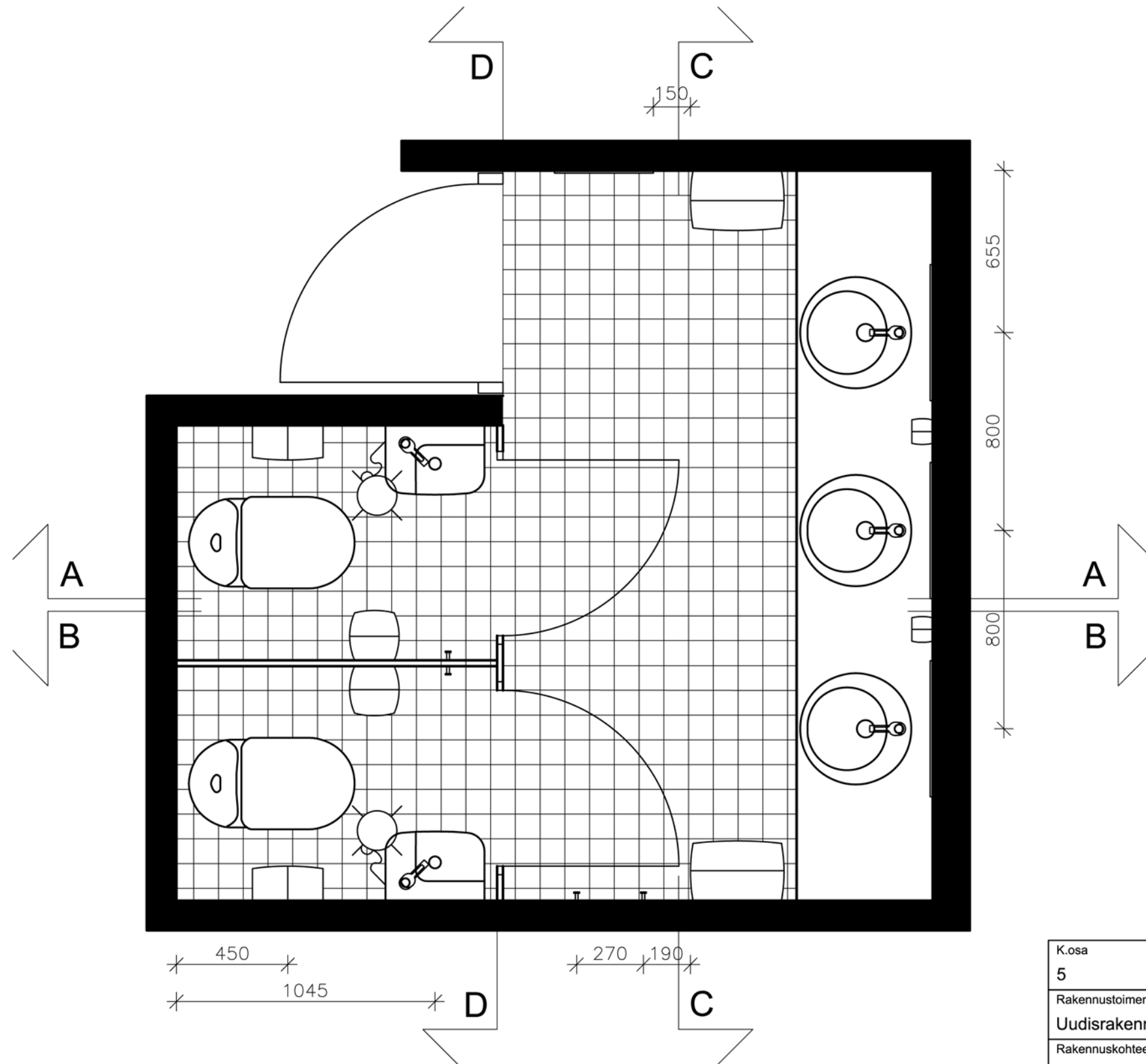

korkean tilan valaisimet

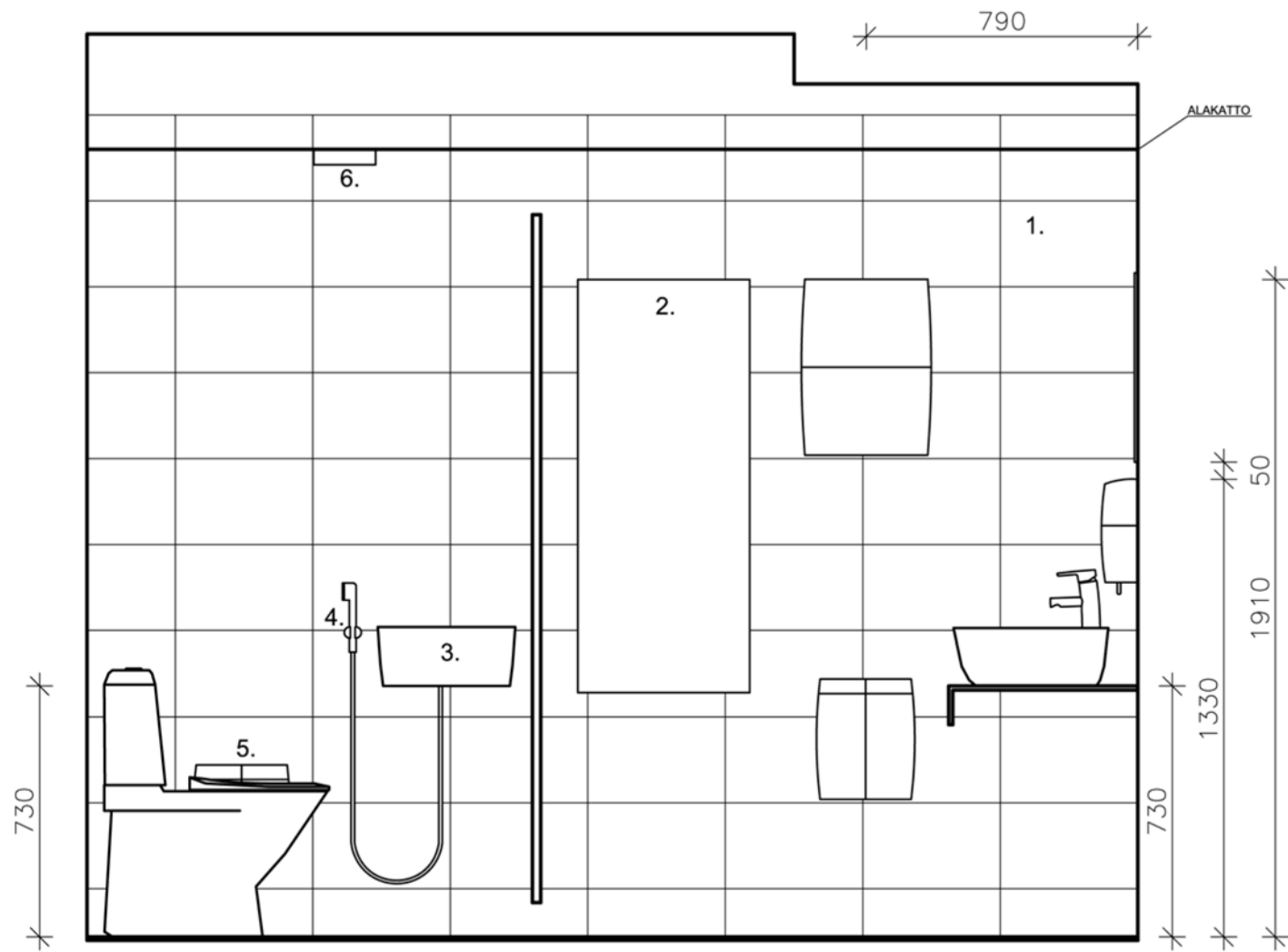

Valaisinkokeilu

LATTIALAATTA CHROMTECH / 1.0 10 X10 NATURALE WARM / 5.0

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Pohjapiirustus naisten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			01 ARK 01/01	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

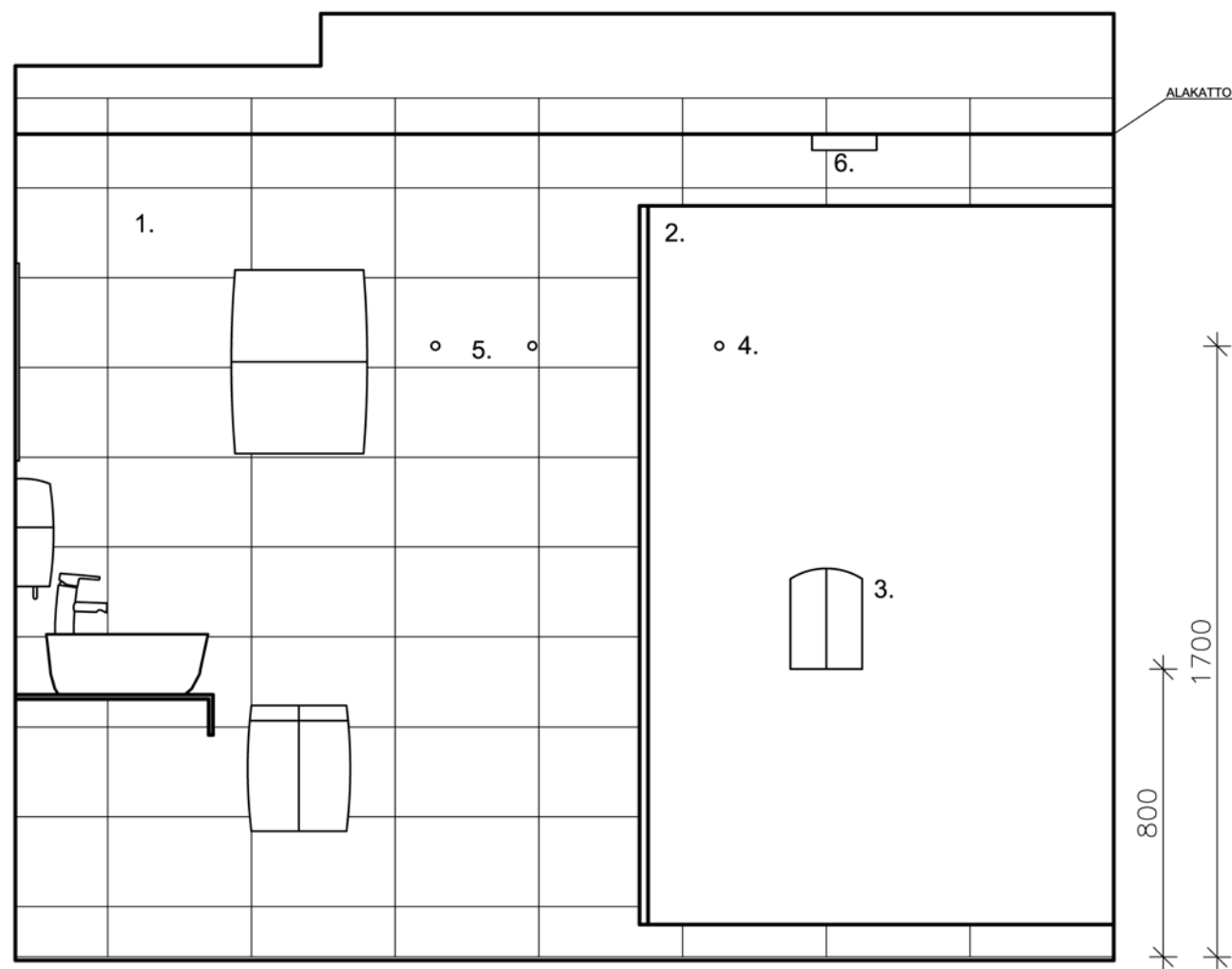

PROJEKTIO A-A

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
 2. PEILI 500 X 1200
 3. PESUALLAS IDO SEVEN D

4. BIDE-HANA
 5. MINISANITEETTIASTIA
 6. VALAISIN RONDO HALK. 170

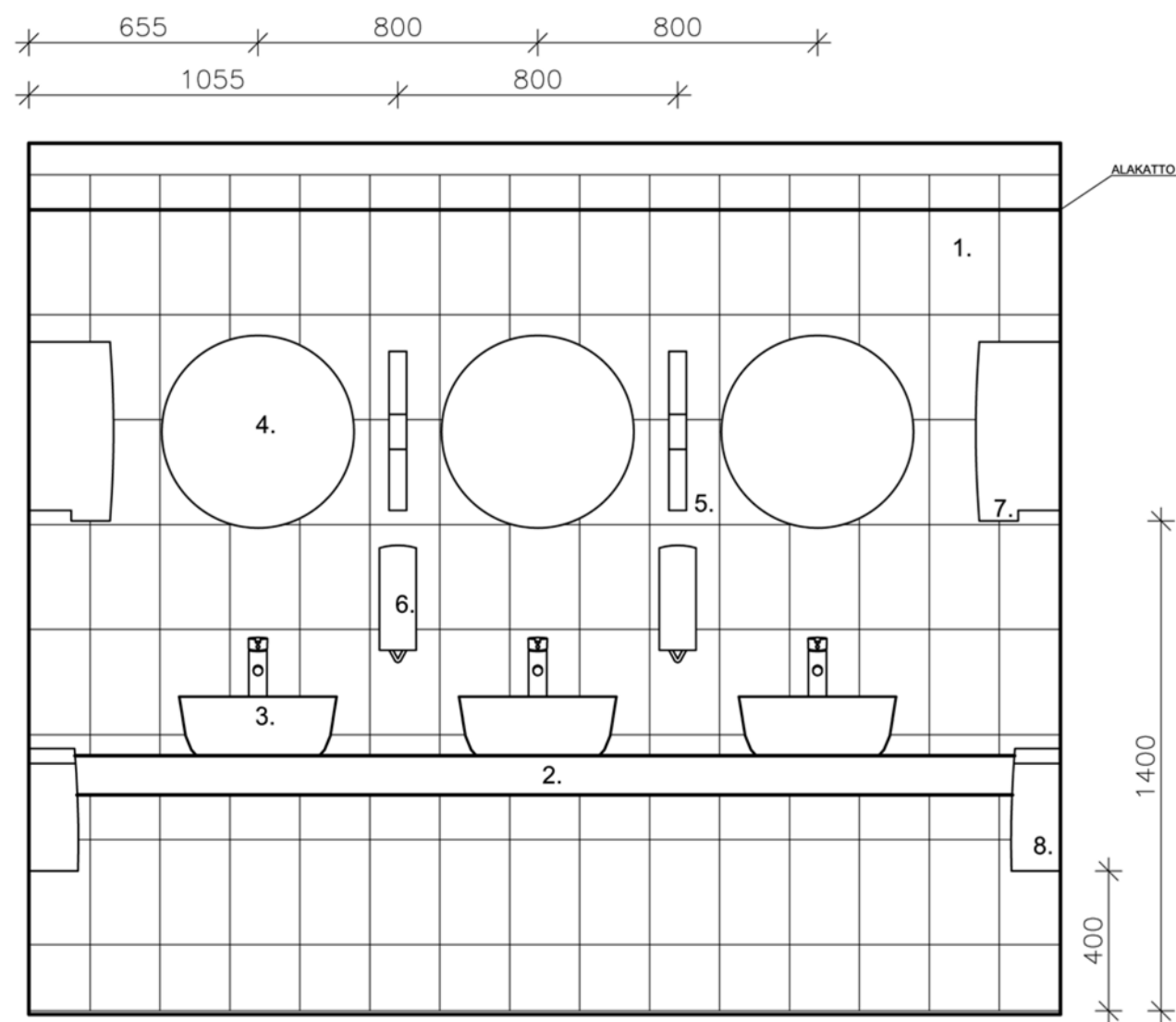
K.osa 5	Kortteli 469	Tontti 5	Viranomaisen merkinnät
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Työpiirustus
Rakennuskohteen nimi ja osoite HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Piirustuksen sisältö Seinäprojektiio A-A naisten wc
Suunnittelijan nimi Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			Mittakaava 1:20
Päiväys ja allekirjoitus 31.3.2011			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero 01 ARK 02/01

PROJEKTIO B-B

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. LAMINAATTIJAKOSEINÄ
3. WC-PAPERI-ANNOSTELIJA
- 4./5. VAATEKOUKKU
6. VALAISIN HALK. 170

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektiio B-B naisten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			01 ARK 03/01	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

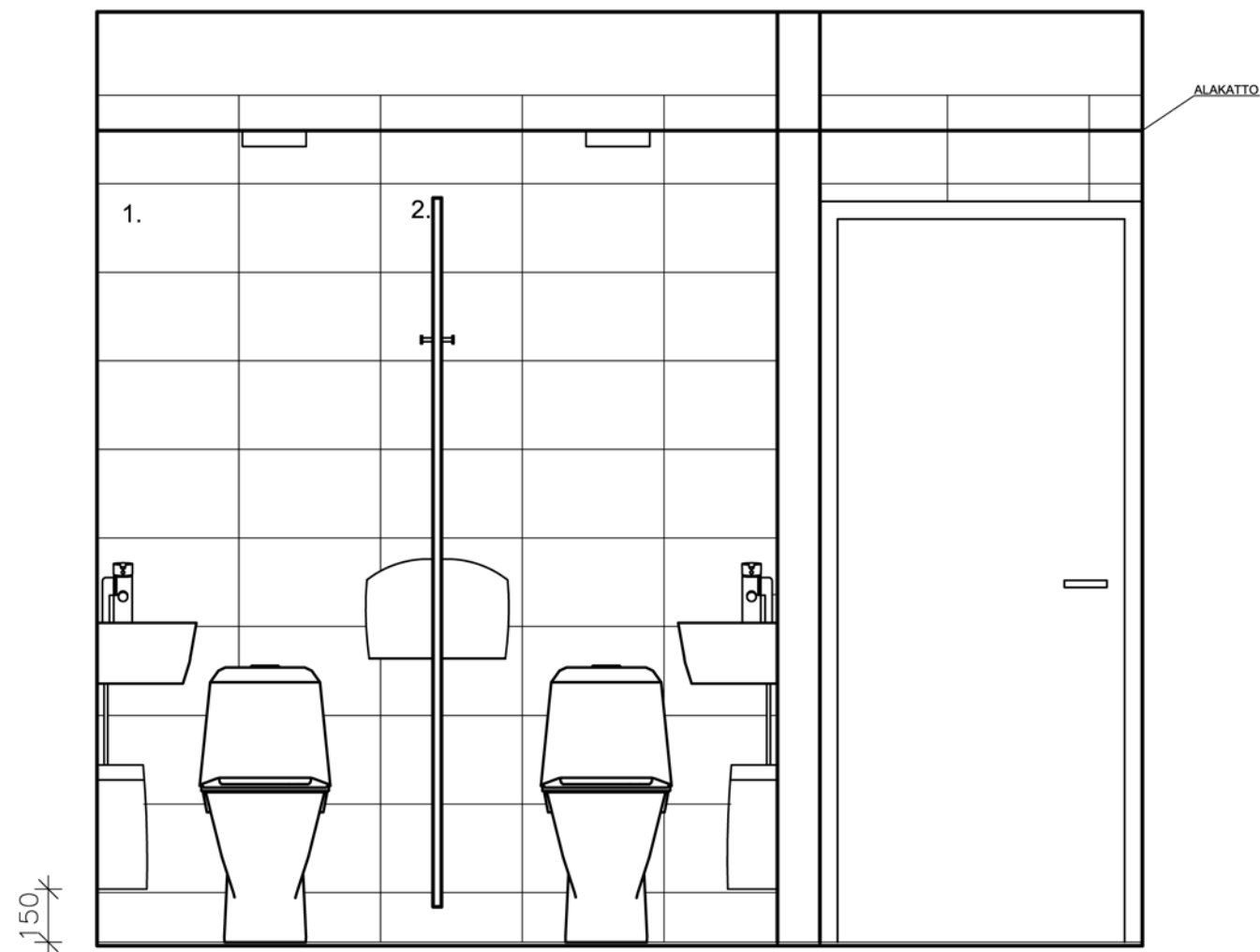

PROJEKTIO C-C

1. SEINÄLAATTA EP FIRENZE CARRARA BLANCO 20 X 31,6 1 MM:N SAUMALLA JA YLISAUMAUS
2. TASO CORIAN DESIGNER WHITE 550 X 2950 X 100
3. PESUALLAS IDO PUNTO HALK. 450
4. PEILI HALK. 550

5. VALAISIN
6. NESTESAIPPUA-ANNOSTELIJA
7. KÄSIPYYHEANNOSTELIJA
8. MINI-SANITEETTIASTIA

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektio C-C naisten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			01 ARK 04/01	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

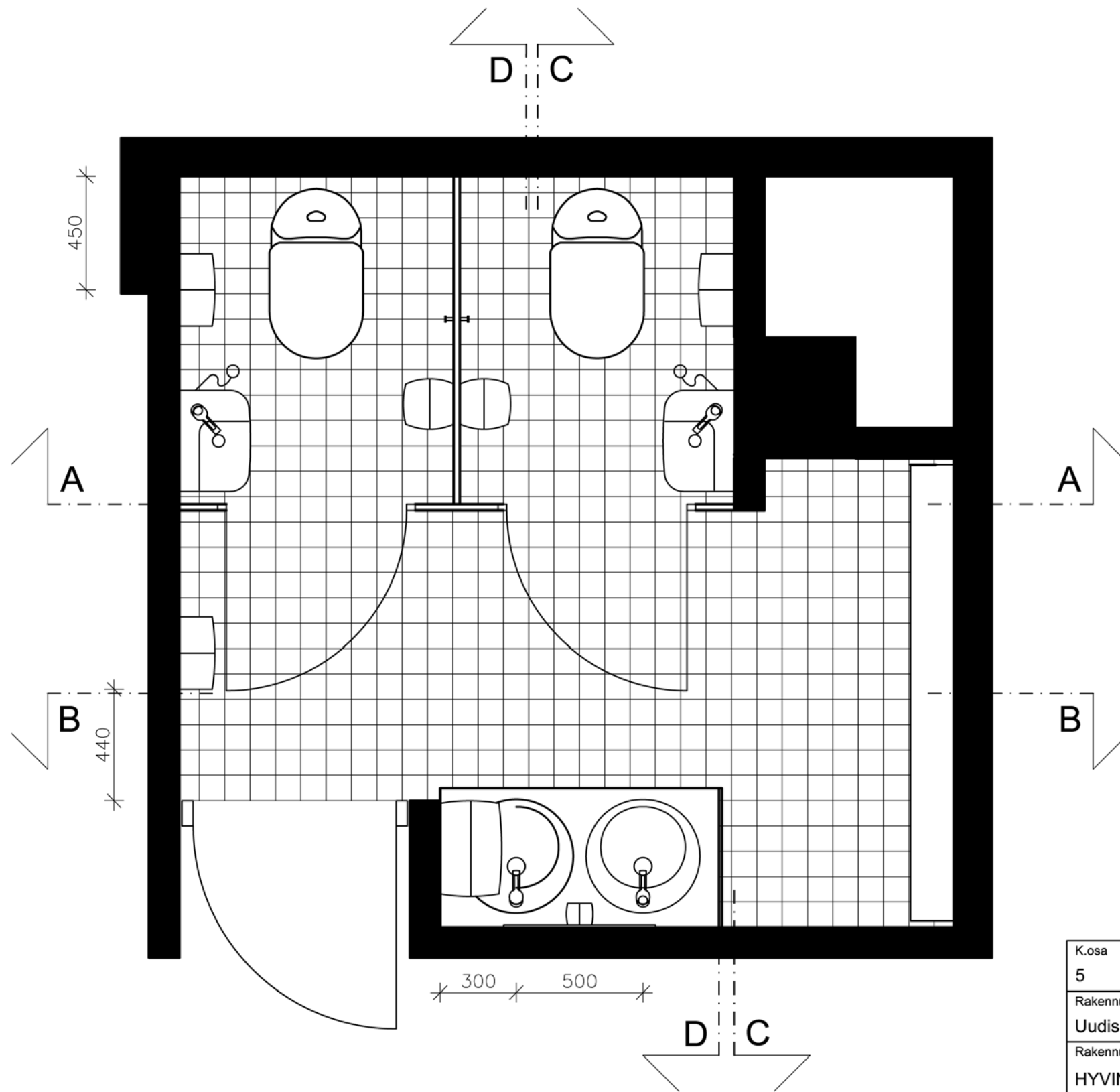
PROJEKTIO D-D

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN,
SAUMA ULTRACOLOR 100

2. LAMINAATTIJAKOSEINÄ

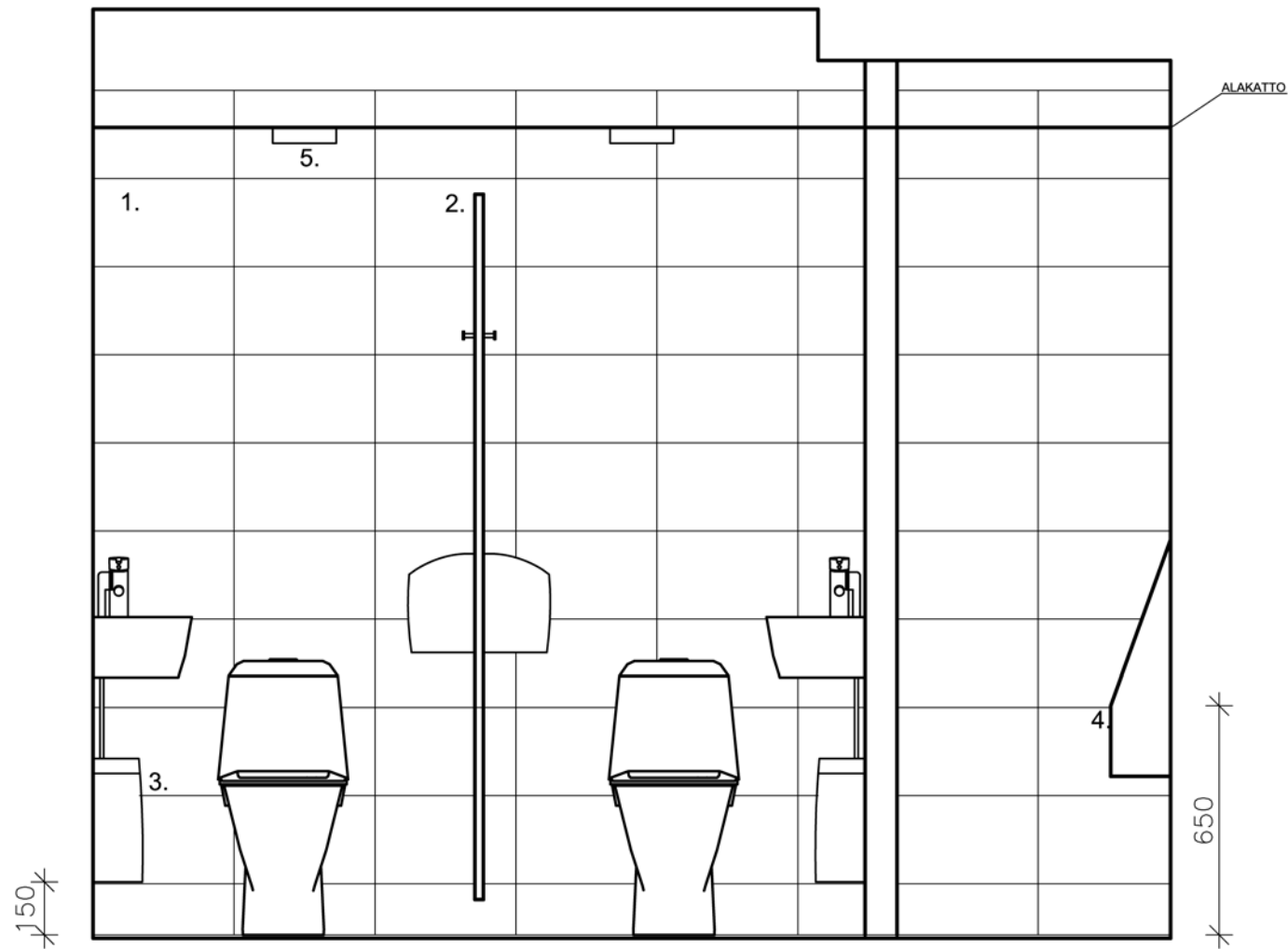
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojekti D-D naisten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			01 ARK 05/01	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

LATTIALAATTA CHROMTECH / 1.0 10 X10 NATURALE WARM / 5.0

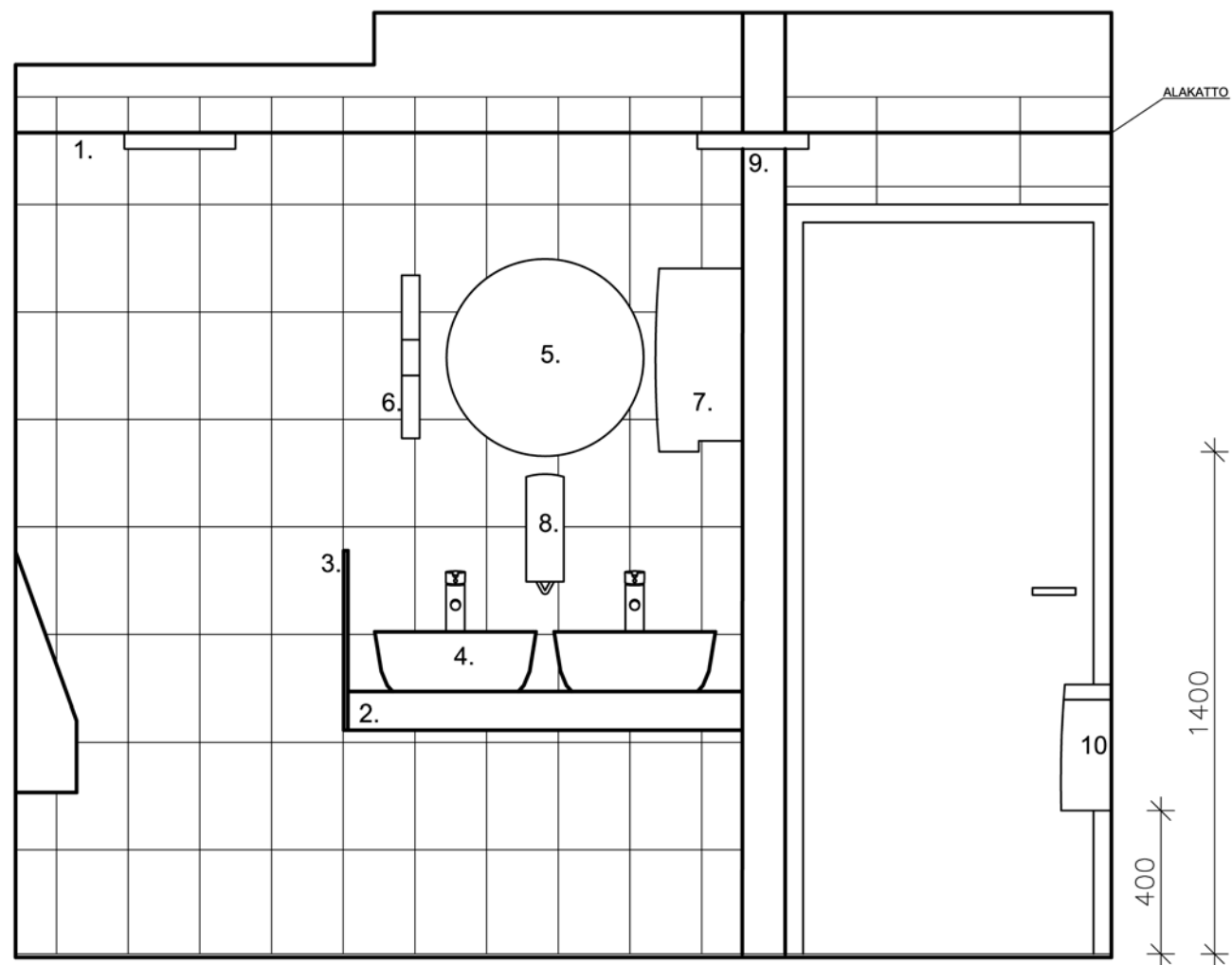
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Pohjapiirustus miesten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			02 ARK 01/02	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

PROJEKTIO A-A

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. LAMINAATTIJAKOSEINÄ
3. MINISANITEETTIASTIA
4. VIRTSALO
5. VALAISIN HALK. 170

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektiio A-A miesten wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			02 ARK 02/02	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

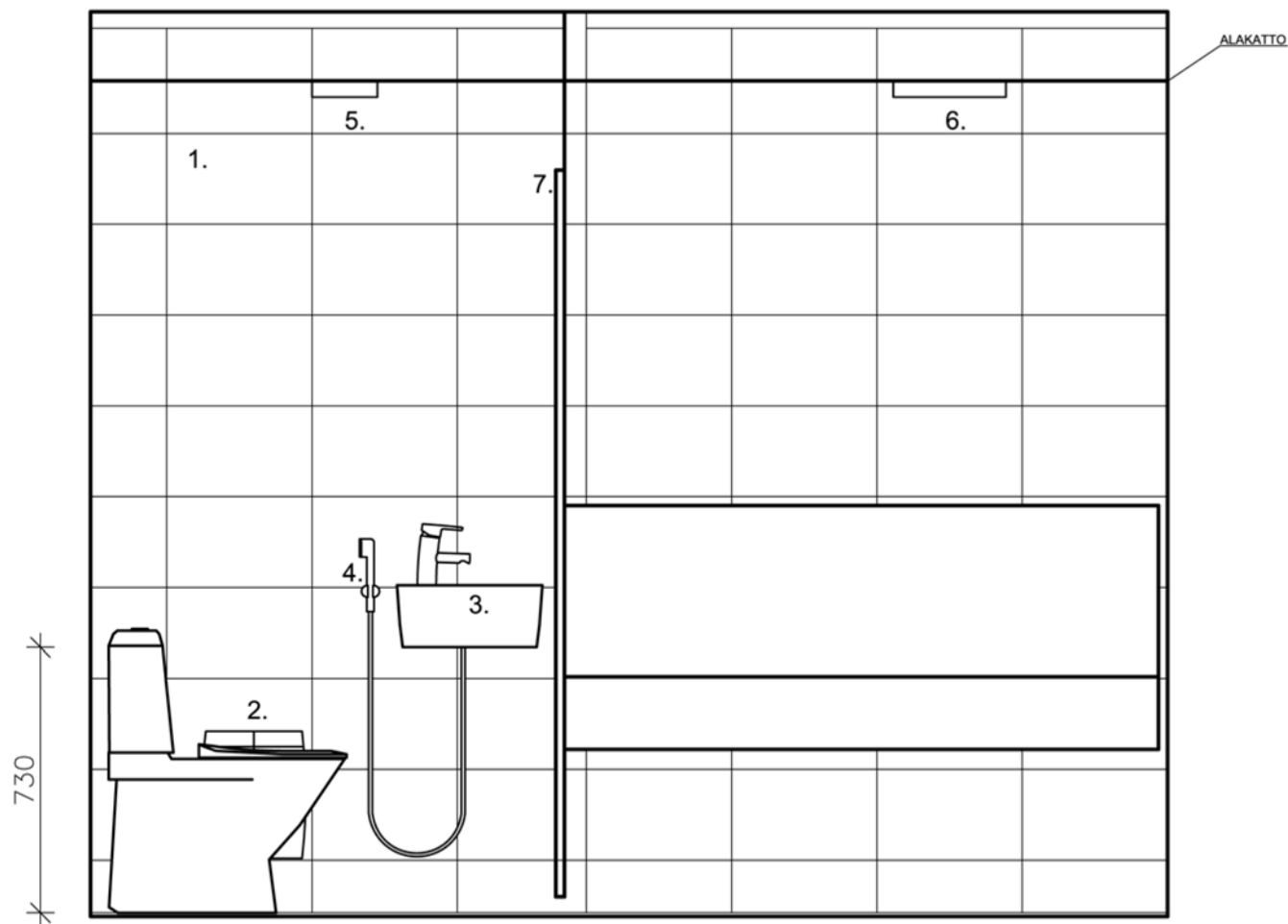

PROJEKTIO B-B

1. SEINÄLAATTA EP FIRENZE ANTRACITA 20 X 31,6 1 MM:N SAUMALLA JA YLISAUMAUS
2. TASO CORIAN DESIGNER WHITE 550 X 1100 X 100
3. SEINÄKE CORIAN DESIGNER WHITE 550 X 500 X 12
4. PESUALLAS IDO PUNTO HALK. 450
5. PEILI HALK. 550

6. VALAISIN
7. KÄSIPYYHEANNOSTELIJA
8. NESTESAIPPUA-ANNOSTELIJA
9. VALAISIN RONDO HALK. 310
10. MINISANITEETTIASTIA

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji		
Uudisrakennus	Työpiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää	Seinäprojektiio B-B miesten wc	1:20	
Suunnittelijan nimi	Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318	02	ARK 03/02	
Päiväys ja allekirjoitus			
31.3.2011			

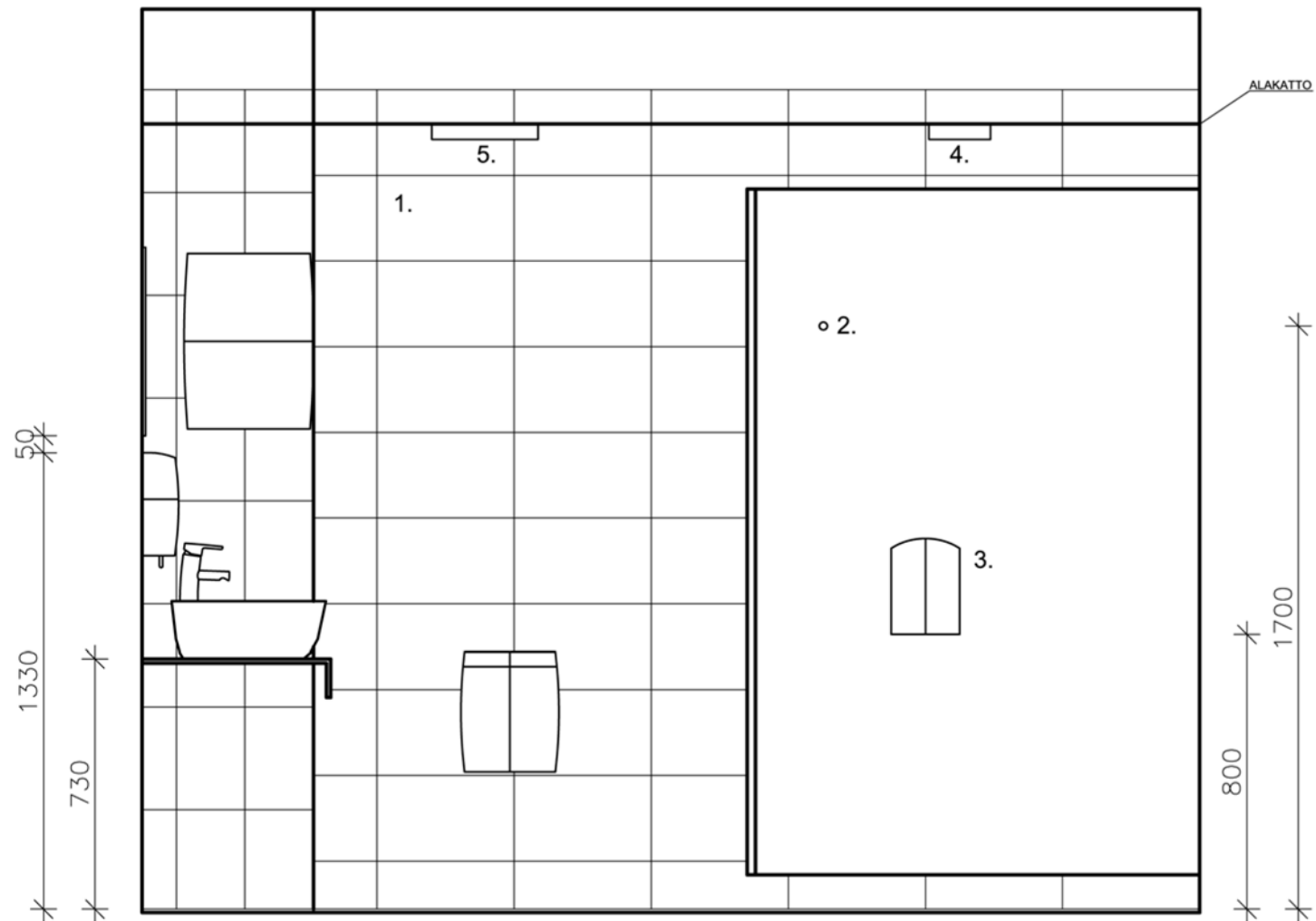

PROJEKTIO C-C

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. MINISANITEETTIASTIA
3. PESUALLAS IDO SEVEN D
4. BIDE HANA

5. VALAISIN RONDO HALK. 170
6. VALAISIN RONDO HALK. 310
7. LAMINAATTIJAKOSEINÄ

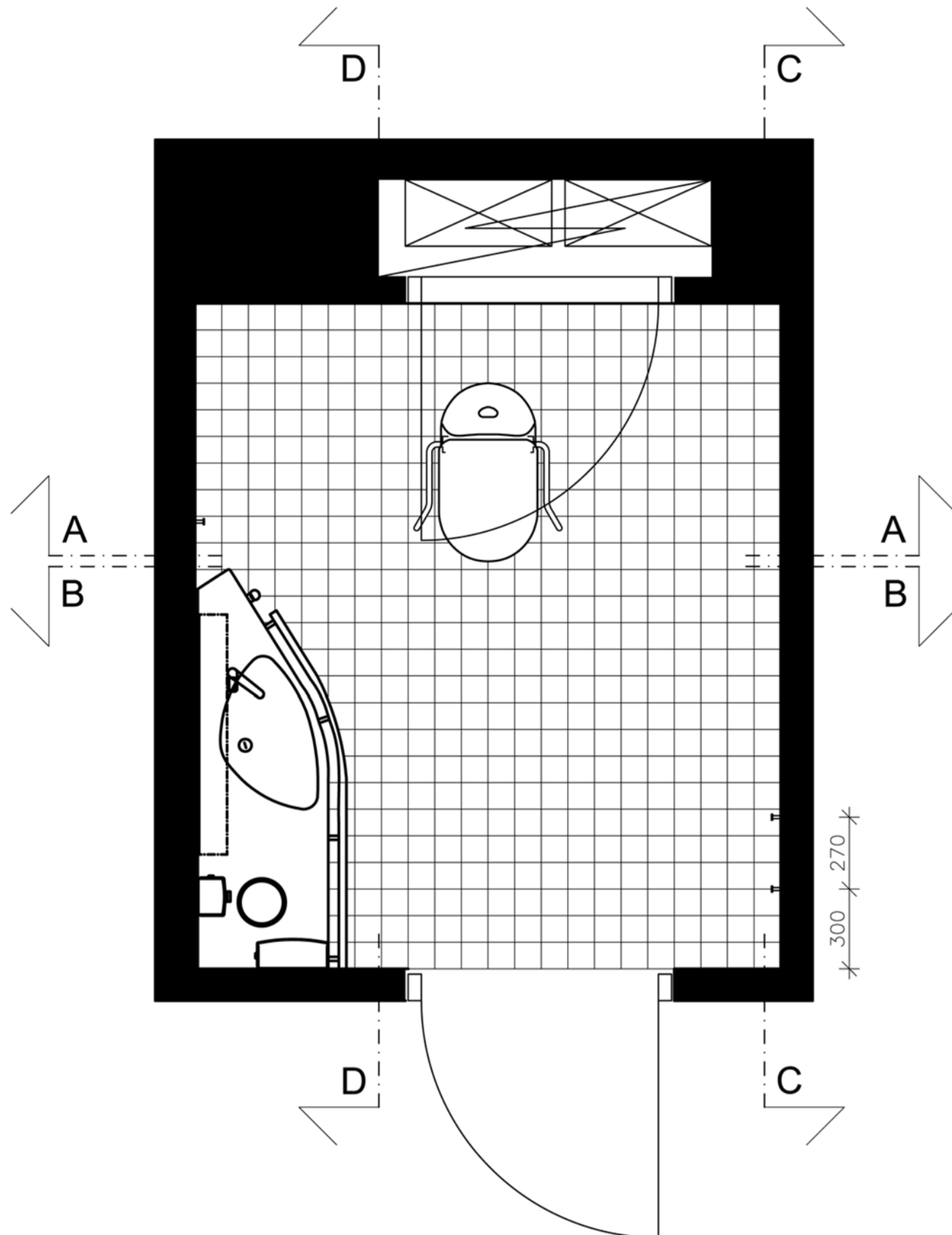
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji		
Uudisrakennus	Työpiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää	Seinäprojektio C-C miesten wc	1:20	
Suunnittelijan nimi	Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318	02	ARK 04/02	
Päiväys ja allekirjoitus			
31.3.2011			

PROJEKTIO D-D

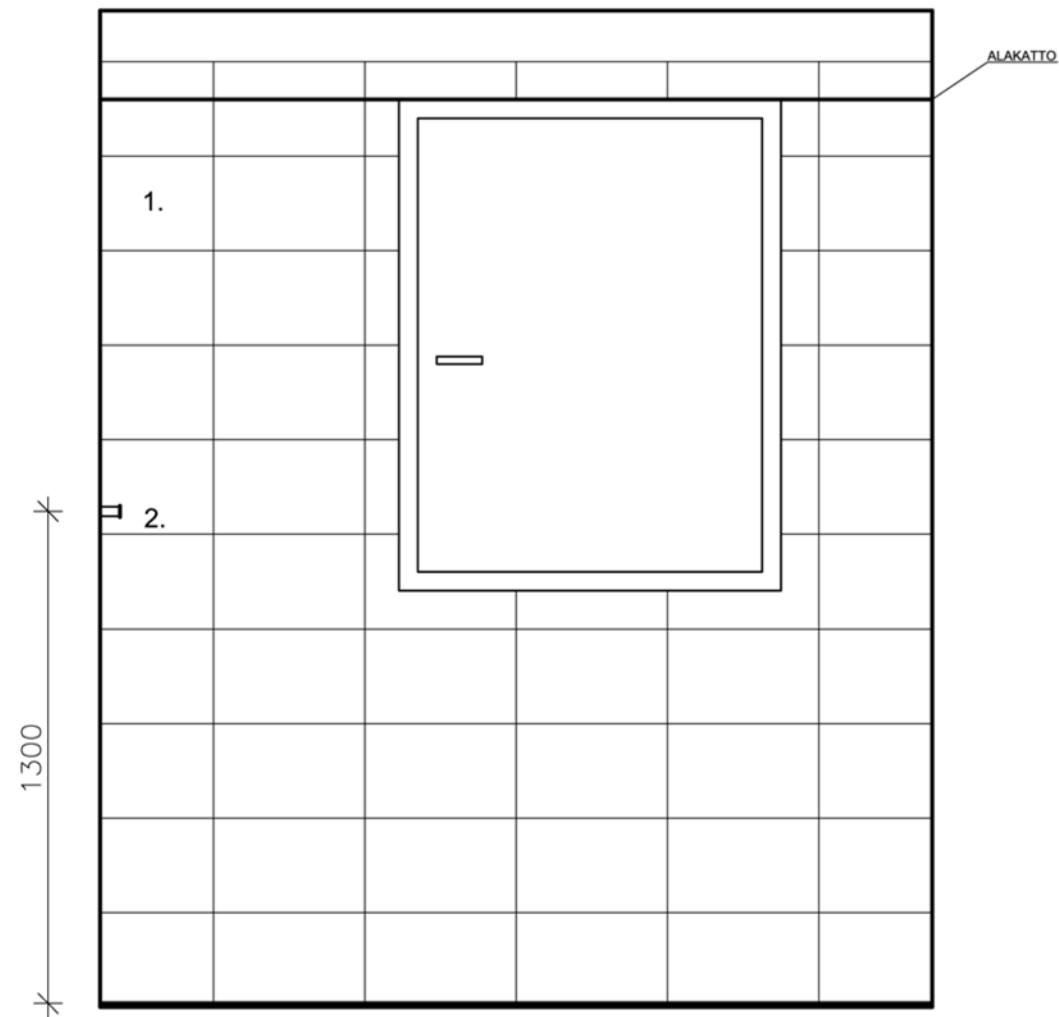
1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. VAATEKOUKKU
3. WC-PAPERITELINE
4. VALAISIN RONDO HALK. 170
5. VALAISIN RONDO HALK. 310

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji		
Uudisrakennus	Työpiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää	Seinäprojektio D-D miesten wc	1:20	
Suunnittelijan nimi	Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318	02	ARK 05/02	
Päiväys ja allekirjoitus			
31.3.2011			

LATTIALAATTA CHROMTECH / 1.0 10 X10 NATURELE WARM / 5.0

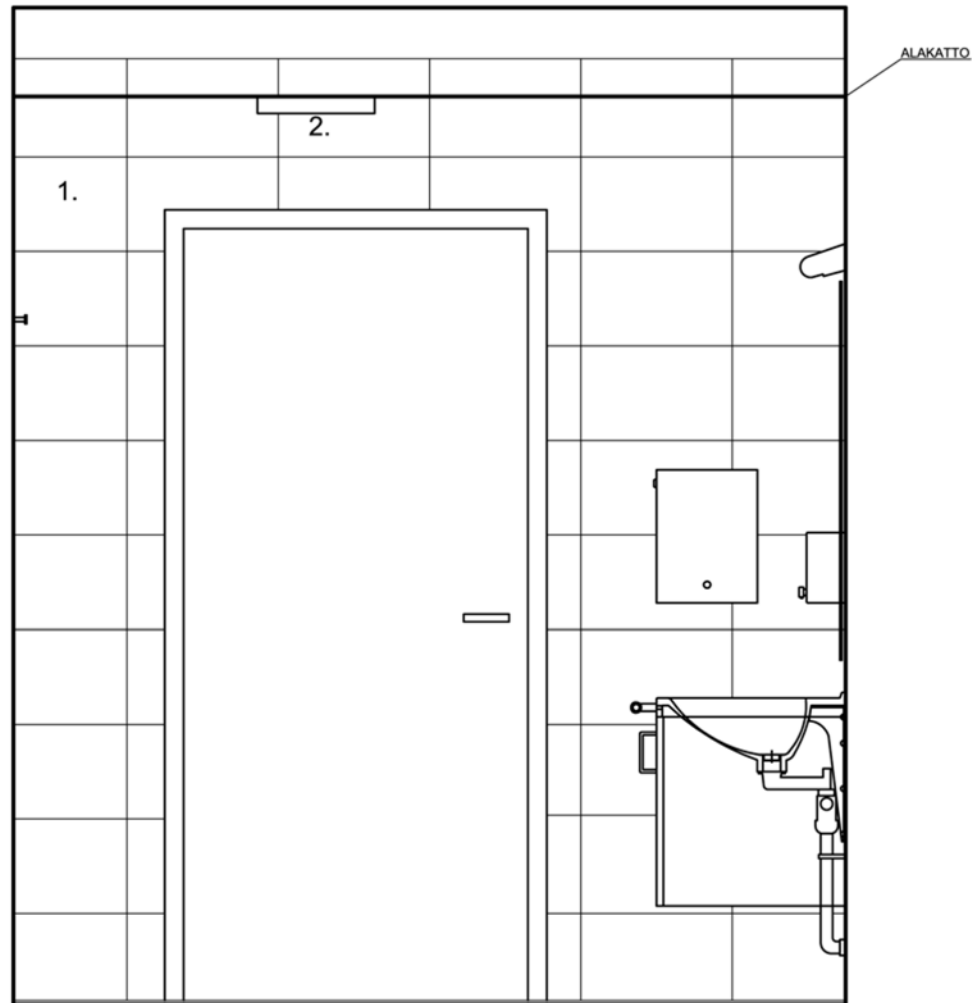
K.osa 5	Kortteli 469	Tontti 5	Viranomaisen merkinnät
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Työpiirustus
Rakennuskohteen nimi ja osoite HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Piirustuksen sisältö Pohjapiirustus inva-wc
Suunnittelijan nimi Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			Mittakaava 1:20
Päiväys ja allekirjoitus 31.3.2011			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero 03 ARK 01/03

PROJEKTIO A-A

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. VAATEKOUKKU

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji		
Uudisrakennus	Työpiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää	Seinäprojektio A-A inva	1:20	
Suunnittelijan nimi	Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318	03	ARK 02/03	
Päiväys ja allekirjoitus			
31.3.2011			

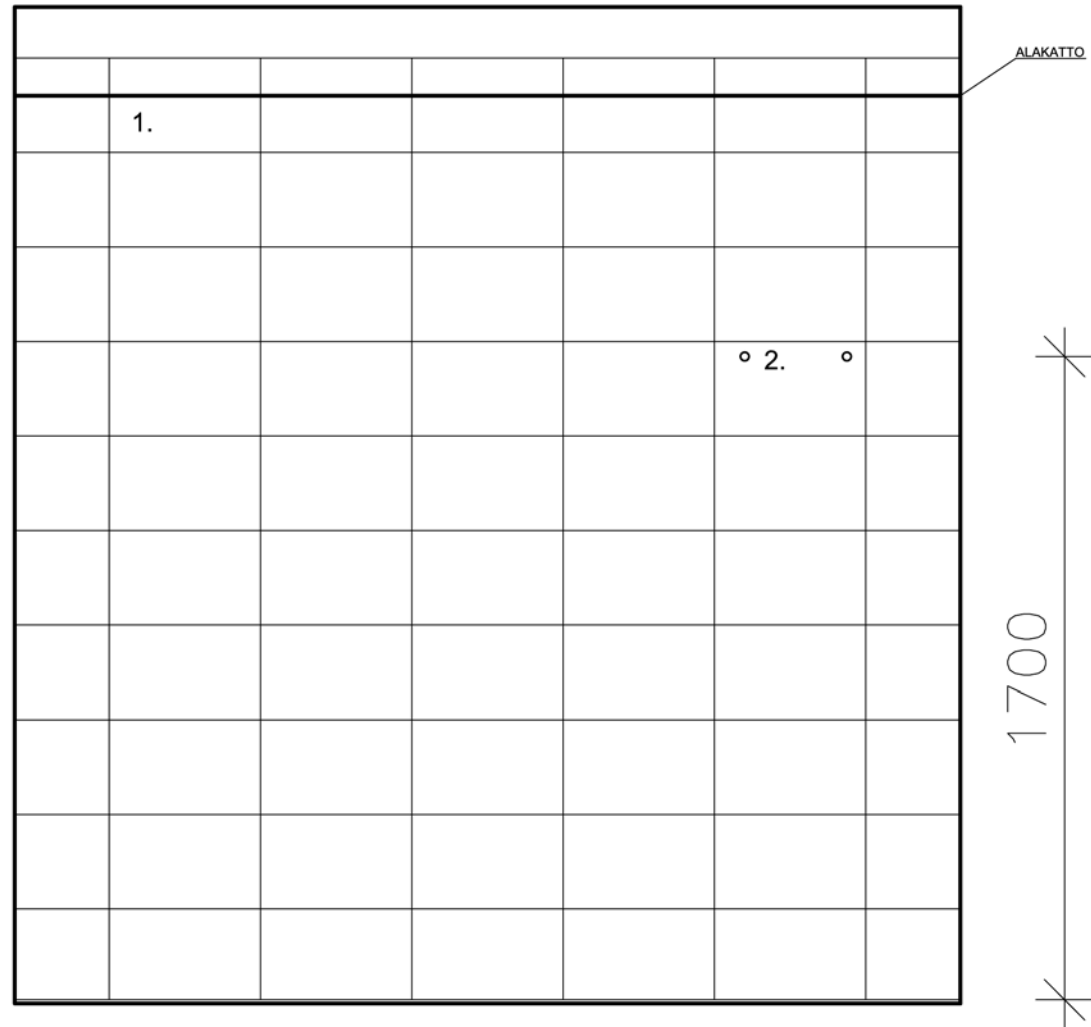

PROJEKTIO B-B

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN
2. VALAISIN RONDO HALK. 310

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektiio B-B inva-wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			03 ARK 03/03	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

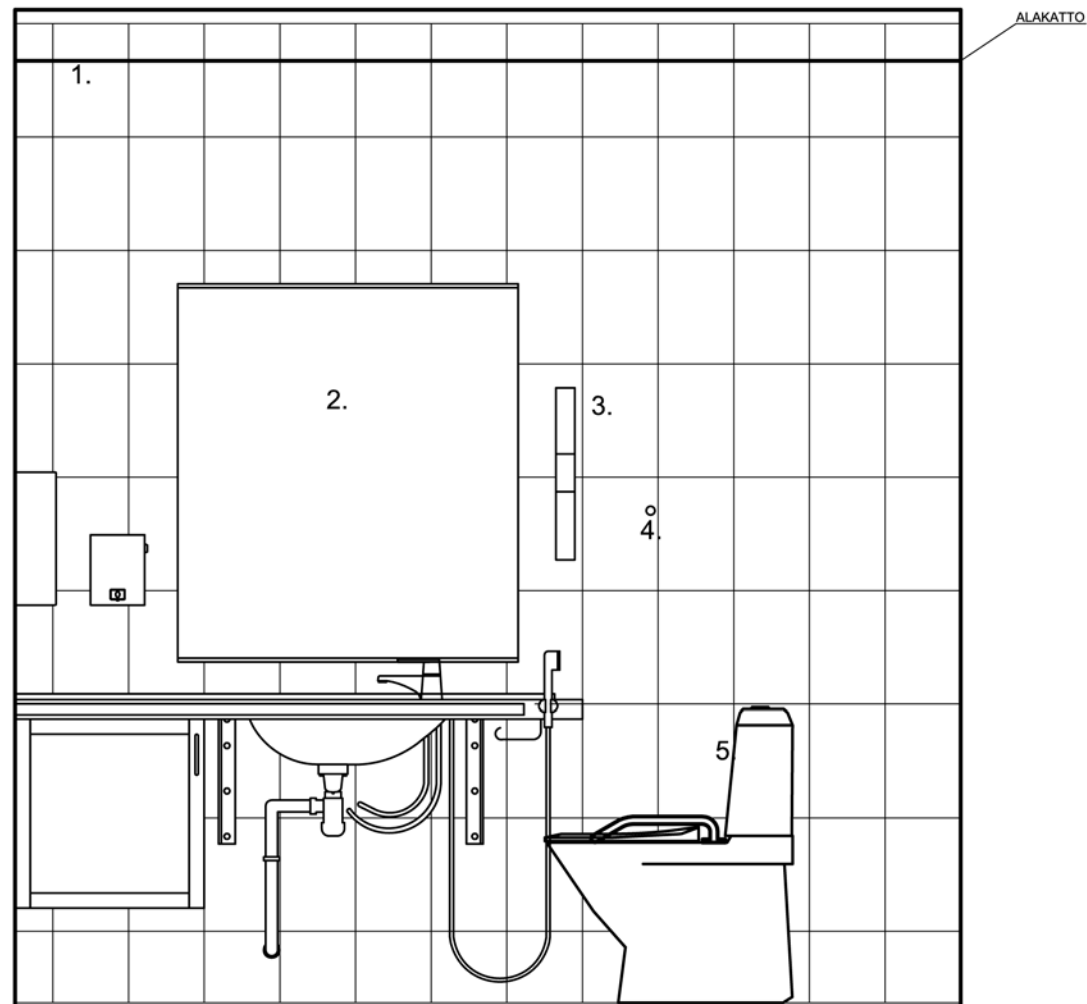

PROJEKTIO C-C

1. SEINÄLAATTA TH WHITE KIILTÄVÄ LPC VALKOINEN,
SAUMA ULTRACOLOR 100

2. VAATEKOUKKU

K.osa 5	Kortteli 469	Tontti 5	Viranomaisen merkinnät
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Työpiirustus
Rakennuskohteen nimi ja osoite HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Piirustuksen sisältö Seinäprojektio C-C inva-wc
Suunnittelijan nimi Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			Mittakaava 1:20
Päiväys ja allekirjoitus 31.3.2011			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero 03 ARK 04/03

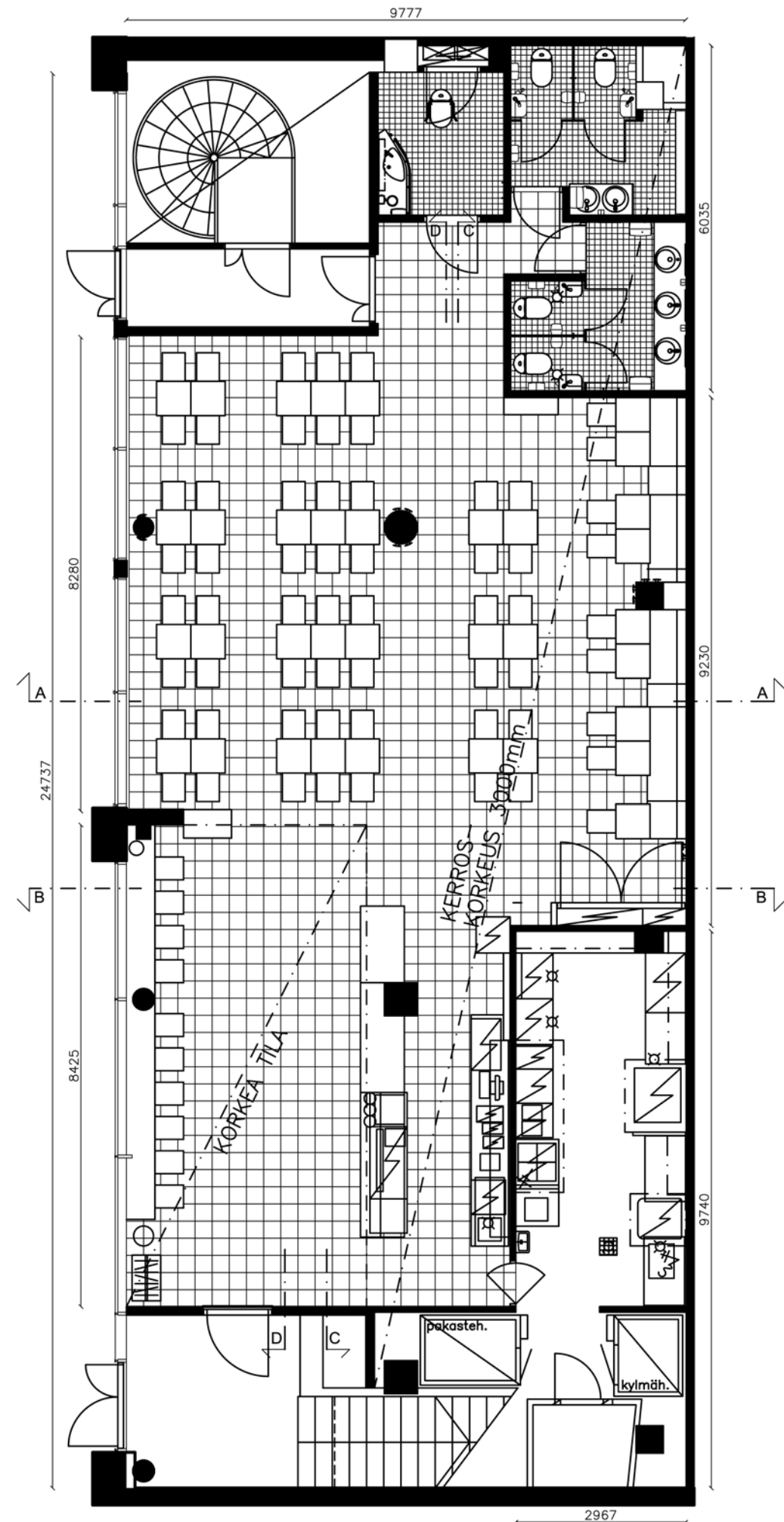
PROJEKTIO D-D

1. LAATTA EP FIRENZE NACAR 20 X 31,6 1 MM:N SAUMALLA JA YLISAUMAUS
2. GAIUS JULKINEN
3. VALAISIN
4. VAATEKOUKKU (GAIUS)
5. KÄSINOJA WC-ISTUIN

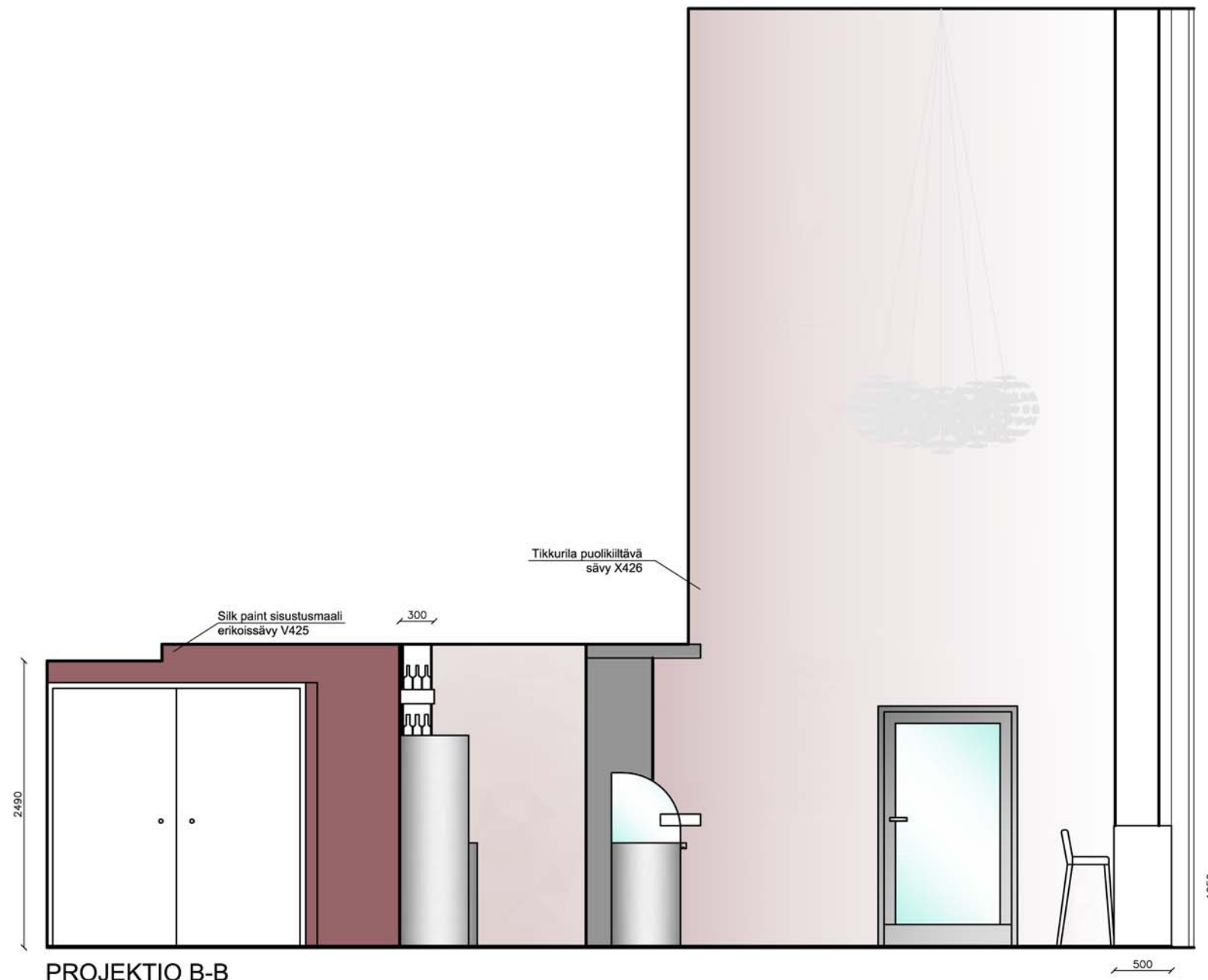
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektio D-D inva-wc	1:20
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			03 ARK 05/03	
Päiväys ja allekirjoitus				
31.3.2011				

Baarihyllykkö

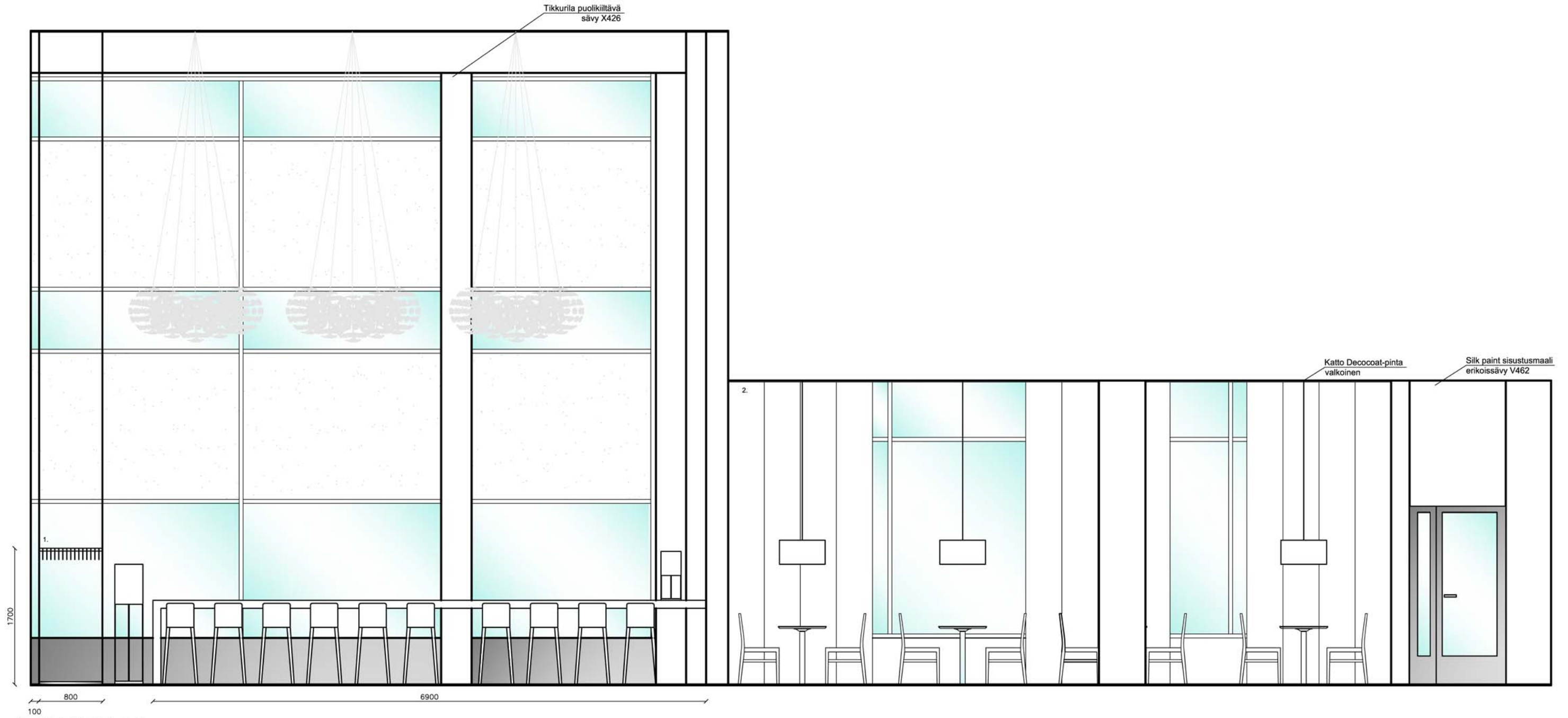

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Pohjapiirustus ravintola	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			03 ARK 01/03	
Päiväys ja allekirjoitus				
14.4.2011				

PROJEKTIO B-B

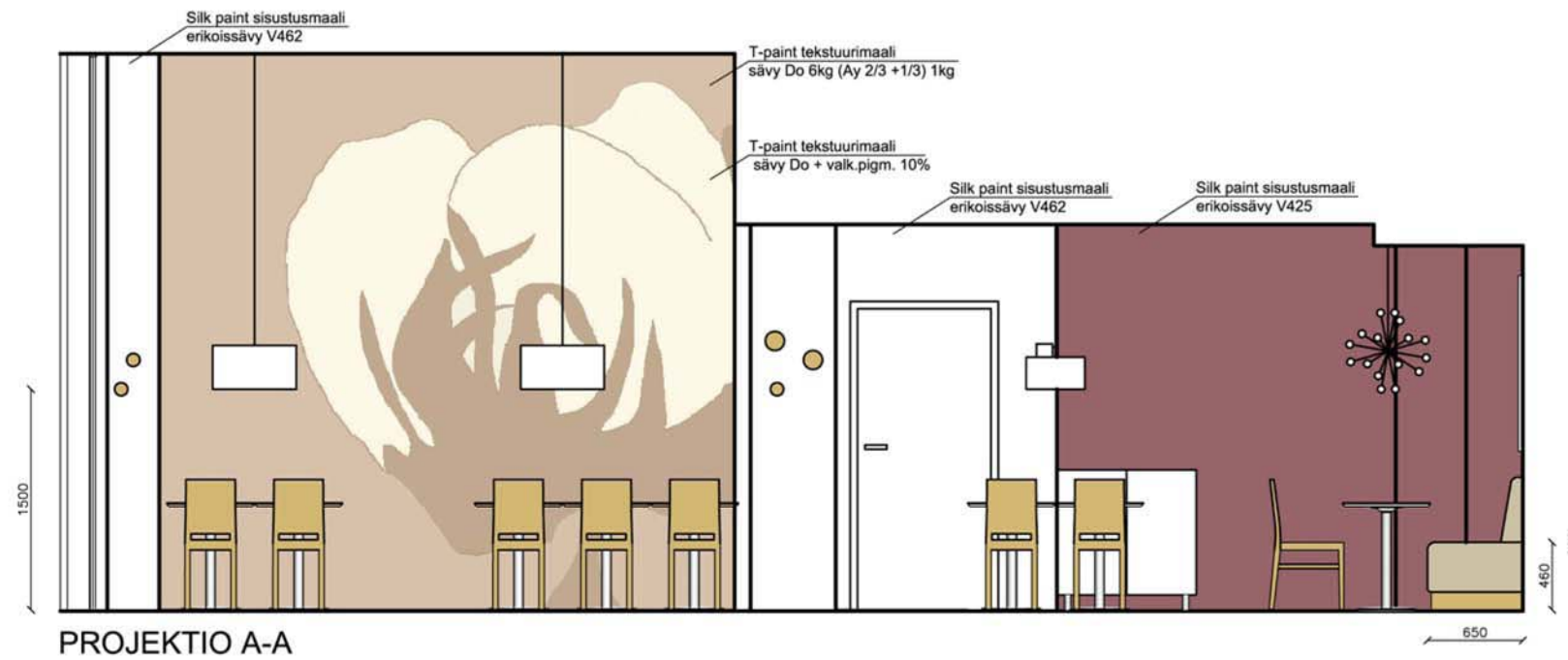
K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektiio B-B ravintola	1:50
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			03 ARK 03/03	
Päiväys ja allekirjoitus				
14.4.2011				

PROJEKTIO D-D

1. NAULAKKO, VAJERIRAKENNE
2. PANEELIVERHOJÄRJESTELMÄ, PANEELIN LEVEYS 900

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide	Piirustuslaji		
Uudisrakennus	Työpiirustus		
Rakennuskohteen nimi ja osoite	Piirustuksen sisältö	Mittakaava	
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää	Seinäprojekti D-D ravintola	1:50	
Suunnittelijan nimi	Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318	03	ARK 05/03	
Päiväys ja allekirjoitus			
14.4.2011			

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Seinäprojektiio A-A ravintola	1:50
Suunnittelijan nimi			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero	
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			03 ARK 02/03	
Päiväys ja allekirjoitus				
14.4.2011				

PROJEKTIO C-C

1. PARAFON VISUAL AKUSTIIKKALEVY, KUVA PUUVILLAPELLOSTA
2. TARJOILIJAN APUPÖYTÄ 950x300x1050
3. METRISOHVA
4. RIPUSTIMET

5. CORIAN TASO 2530x350x100
6. BAARIHYLLY, BETONIKÄSITTELY, VAJERIKIINNITYS
7. LAATTA QATAR NACAR 300x900

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät
5	469	5	
Rakennustoimenpide Uudisrakennus			Piirustuslaji Työpiirustus
Rakennuskohteen nimi ja osoite HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Piirustuksen sisältö Seinäprojektiio C-C ravintola
Suunnittelijan nimi Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			Mittakaava 1:50
Päiväys ja allekirjoitus 14.4.2011			Työnumero Suunnitteluala ja piirustuksen numero 03 ARK 04/03

KALUSTEET JA MATERIAALIT

Sisäänkäynti ja baari

Garderobe
Vaijerinaulakko
Materiaali: metalli
Jacob Inox Line
Myynti: Inno

Wire vaateripustin
Hay
Elaksoitu alumiini
Myynti: Finnish Design shop

Baarin hyllyt
3440x300x120
Kotelorakenne MDF-levystä
2kpl
Mittatilaustyö

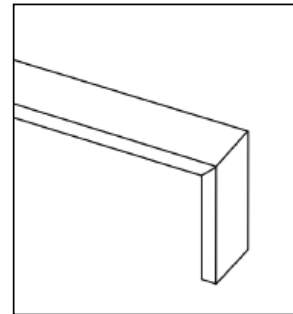
Vaijerikiinnitys katosta hyllyihin
Ruostumaton teräs
Jacob Inox Line
Myynti: Inno

Baari tuoli nr 62
505x440x1060, istuinkorkeus 780
Runko: petsattu pyökki, sävy RTV 13 harmaa
Verhoilu
Resta&Garden House
9 kpl

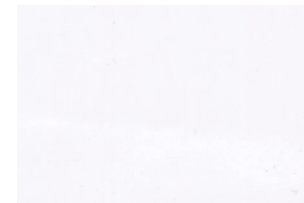
Korkea pöytä taso
6870x500x1050
Massiivipuu
Petsaus sävy Light Oak
Resta&Garden House

Corian® baaritiski
2530x350x100
Antracita
Tervastaso

Decocoat-akustointipinta
Ruiskutettava puuvillamassa
Tikkurila Symphony sävy X426
Massa tasoitetaan ruiskutuk-
sen jälkeen

Baarin seinä
Tikkurilan värikartan sävy
K503

Baarin hyllyt
Käsittely Keim Universalputz
erikoislaasti, sävytetty beton-
inharmaalla
Myynti: Insinööritoimisto Sulin

Ep qatar nacar
200x90 ylisaukaus
sauma ultra color 100
Laattapiste Collection

Chromtech/1.0 30x30
Naturale warm/ 4.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

Huom. Kuvat ja sävyt suuntaa-antavia. Tarkennetaan työn alkaessa.

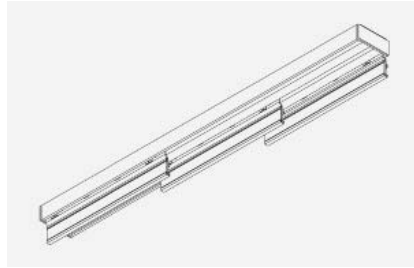
KALUSTEET JA MATERIAALIT Ravintolasali

NS 45X45-12-52-TOPNS 60X60 ruostumaton teräs
Selka-line
Massiivilaminaatti, viistoreunakansi
F7947 Soft white
35kpl
Myynti: Selka-line

Pinottava tuoli nr. 42
510x390x880, istuinkorkeus 460
Runko: pyökki
Sävy: White oak
61kpl
Myynti: Resta&Garden House

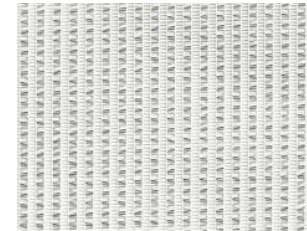
Paneelijärjestelmä 2700
SilentGliss
3-urainen kiskojärjestelmä
Alumiinivaunut, nyörikäyttö, yhteenkytketyt paneelit
Myynti: SilentGliss, Eurokangas

The dots ripustin
Muuto
Tammi
Ø 130 ja Ø 90
Myynti: Finnish design shop

Verho Vivien
7120
Resta&Garden House

Verho Vivien
8100
Resta&Garden House

T-paint tekstuurimaali
Do 6kg+(Ay 2/3 + Go 1/3)1kg
100% luonnon raaka-aine:
savi,hiekka ja tärkkelys
Maalaus siveltimellä
Decos Oy

T-paint tekstuurimaali
Do + valk.pigm. 10%
100% luonnon raaka-aine:
savi,hiekka ja tärkkelys
Maalaus telalla
Decos Oy

Chromtech/1.0 30x30
Naturale warm/ 4.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

Huom. Kuvat ja sävyt suuntaa-antavia. Tarkennetaan työn alkaessa.

KALUSTEET JA MATERIAALIT

Sohva-alue

Parafon Visual digipainettu akustiikkalevy
Paroc
Royal Extra 30mm 600x1200 kudottu kangaspinta
Puuvilla kuva-aihe
13 kpl
Myynti: Muotolevy sisäkattotukku

The dots ripustin
Muuto
Tammi
Ø 130 ja Ø 90
Myynti: Finnish design shop

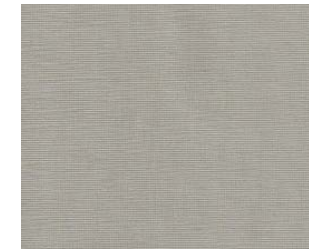
Huom. Kuvat ja sävyt suuntaa-antavia. Tarkennetaan työn alkaessa.

Metrisohva
7760x650x900, istuinkorkeus 480
Sokkelin sävy Light Oak
Myynti: Resta&Garden House

Selkänojan verhoilu
Silver
Resta&Garden House

Selkänojan verhoilu
Sheema 807
Resta&Garden House

Rivedil Silk Paint
Täyshimmeä sisustusmaali
Erikoissävy Tikkurila
Symphony V425
Decos Oy

Rivedil Silk Paint
Täyshimmeä sisustusmaali
Erikoissävy Tikkurila
Symphony V462
Decos Oy

Chromtech/1.0 30x30
Naturale warm/ 4.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

MATERIAALIT

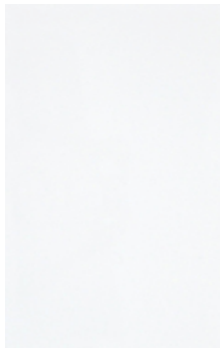
Naisten wc

Corian®
2940x550x100
Designer white
Tervastaso

Ep firenze carrara blanco
20x31,6 ylisauhaus
sauma kerapoxy design 770
Laattapiste Collection

Th white kiiltävä lpc valkoinen
25x40, sauma ultracolor 100
Laattapiste Collection

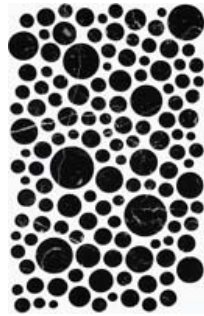

Chromtech/1.0 10x10
Naturale warm/ 5.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

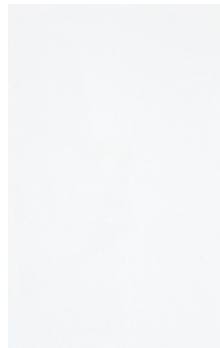
Miesten wc

Corian®
2940x550x100
Designer white
Tervastaso

Ep firenze antracita
20x31,6 ylisauhaus
sauma kerapoxy design 710
Laattapiste Collection

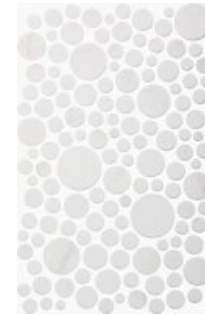

Th white kiiltävä lpc valkoinen
25x40, sauma ultracolor 100
Laattapiste Collection

Chromtech/1.0 10x10
Naturale warm/ 5.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

Inva-wc

Ep firenze nacar
20x31,6 ylisauhaus
sauma kerapoxy design 770
Laattapiste Collection

Th white kiiltävä lpc valkoinen
25x40, sauma ultracolor 100
Laattapiste Collection

Chromtech/1.0 10x10
Naturale warm/ 5.0
Upofloor
Myynti: K-Rauta

Huom. Kuvat ja sävyt suuntaa-antavia. Tarkennetaan työn alkaessa.

KALUSTEET

Naisten ja miesten wc-tilat

Punto pesuallas 14222-01-101
IDO
450mm, korkeus 170mm
Valkoinen
Asennus tason päälle
5 kpl

MMIX B5 pesuallashana 733000.TT
Mora
Kromi
5 kpl

Seven D pesuallas 400 11111-01
IDO
400 x 280 x 170 mm
Valkoinen
4 kpl

MMIX pesuallashana käsisuihkuin 733082.TT
Mora
Kromi
4 kpl

Trevi E Wc 39092-01
IDO
Valkoinen
4 kpl

Urinaali
Kavika
Rst
1600x170

KM Jakoseinäjärjestelmä
FormicalKI laminaatti, väri 1040 valkoinen
Korkeus 2100mm
Myynti: Erikoiskaluste Mäkinen

KALUSTEET

Naisten ja miesten wc-tilat

Cecilia pyöreä, kirkas 781140
Finnmirror
Ø 550 mm
Fasettihilottu
Myynti : K-rauta
4kpl

Fasettipeili 785153
Finnmirror
500 x 1200mm
Myynti: K-Rauta

Käsipyyheannostelija Metal 3 kpl
Saippua-annostelija Metal 3 kpl
WC-rullateline Metal 4 kpl
Mini-saniteettiaastia Metal 5 kpl
Vendor tai vastaava

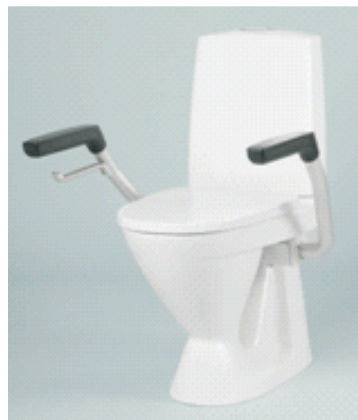
Sign-koukku 11008420__/6
Pisla
harjattu ruostumaton teräs
Ø 23 x 35 mm
6 kpl

KALUSTEET JA TARVIKKEET

Inva-wc

Gaius julkistila 62013
1500x500
Vänö Korpinen Oy

Seven D 39612-01
Kynärtuki-wc
IDO

Sign-koukku 11008420__/6
Pisla
harjattu ruostumaton teräs
Ø 23 x 35 mm
2 kpl

VALAISTUS

Baari ja sisäänkäynti

1.

PS Maskros
IKEA
Ø 550
Valonlähde: 42 W:n halogen-energiansäästölamppu E27
27 kpl

4.

LED Alasvalo 3.6 W
Alumiinirunko
Ledejä 3kpl
3000-3300 K päivänvalo, 300 lm
8 kpl
Myynti: Led-valot.fi

2.

Trace lattia
Frandsen
valkoinen/valkoinen
1500mm Ø 350 mm
Valonlähde: 1 x E27, max 60 W
Myynti: Valaisin Grönlund

5.

LED Nauha 5 m
IP 65 3528,
lämmin valkoinen
Myynti: Led-valot.fi

3.

Trace pöytävalaisin
Frandsen
valkoinen/valkoinen
610 mm, Ø 250 mm
Valonlähde: 1 x E27, max 60 W
Myynti: Valaisin Grönlund

VALAISTUS

Ravintolasali ja käytävä

6.

T 1975 Maskros

Belid

Ø 570 mm, korkeus 300 mm

Valonlähde: E27 max 3x75W

Myynti: Valotorni, Eurovalaisin

8 kpl

9.

Oligo Project

Ralf Keferstein

Valkoinen

Valonlähde: 1x75W G9-kantainen halogeeni

2 kpl

Myynti: HighLight valaistus

7.

T 1974 Maskros

Belid

Ø 400 mm, korkeus 220 mm

Valonlähde: E27 - Max 3x60W

Myynti: Valotorni, Eurovalaisin

3 kpl

10.

Belinda plafondi

Massive

valkoinen

Ø 350mm

Valonlähde: 1 x G10Q/230V/32W

Myynti: Sähkökaluste.fi

2 kpl

8.

Barbarossa/Sputnik

Massive

kromirunkoinen

Ø 540mm

Valonlähde: 10x G4 max. 10W

Myynti: Kodin Ykkönen

5kpl

VALAISTUS
Wc-tilat

11.

Rondo IP40
satiini
ø 310mm, korkeus 80mm
Valonlähde: 1 x 60W E27
Myynti: Prisma
3 kpl

12.

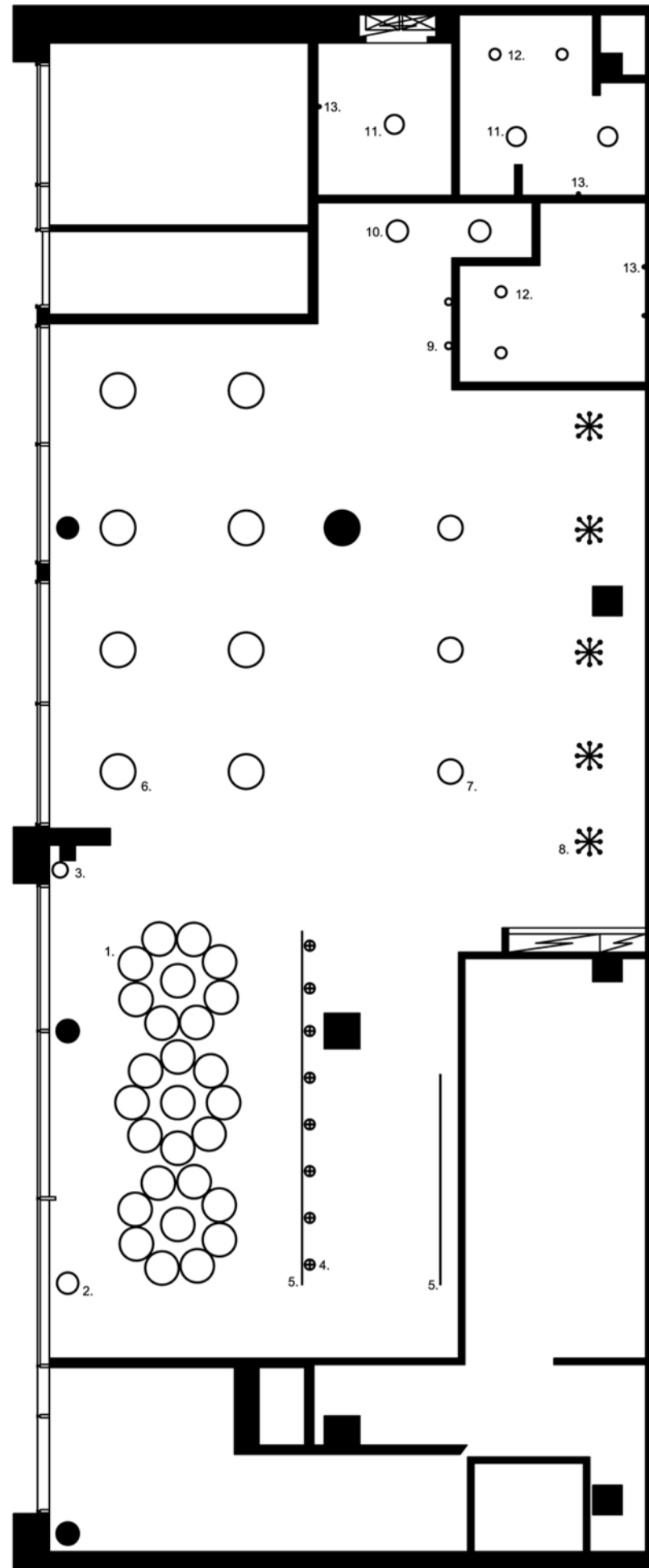

Rondo mini, IP40
satiini
ø 180mm, korkeus 45mm
Valonlähde: 1 x 40W G9
Myynti : Lamppukauppa.fi, Prisma
4 kpl

13.

Seinävalaisin IP20 2548/028
E.litevalaisimet
kromi, valkoinen
lev. 455mm, kork. 50mm
2xE14/ 40w max
4 kpl

1. IKEA MASKROS
2. TRACE LATTIAVALAISIN
3. TRACE PÖYTÄVALAISIN
4. LED ALASVALO
5. LED NAUHA IP65
6. T 1975 Ø 570
7. T 1974 Ø 400
8. BARBAROSSA
9. OLIGO PROJECT
10. BELINDA PLAFONDI
11. RONDO Ø 310
12. RONDO MINI Ø 180
13. SEINÄVALAISIN IP20

K.osa	Kortteli	Tontti	Viranomaisen merkinnät	
5	469	5		
Rakennustoimenpide			Piirustuslaji	
Uudisrakennus			Työpiirustus	
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Piirustuksen sisältö	Mittakaava
HYVINKÄÄN KAUPPAKESKUS Hämeenkatu 9 05800 Hyvinkää			Valaistussuunnitelma	1:100
Suunnittelijan nimi			Työnumero	Suunnitteluala ja piirustuksen numero
Minttu Määttä Utinkatu 13 A 12 45200 Kouvola p.0407163318			04	ARK 01/04
Päiväys ja allekirjoitus				
18.4.2011				

AIKATAULU

Viikko	47	48	49	50	51
Tehtävät	Ensimmäinen tapaaminen ravintoloitsijan kanssa			Lähdeaineiston hankinta	
Viikko	1	2	3	4	5
Tehtävät	Tutkintasuunnitelman tekeminen Lähdeaineiston hankinta	Tutkimuksen aloitus Cad-pohjan piirtäminen	Tutkimustyön jatkaminen Luonnostelua tilasta	Ravintolakierros asiakkaiden kanssa Tilan mallintaminen	Luonnostelu Ideakollaasien kokoaminen Kirjoitustyön aloittaminen
Viikko	6	7	8	9	10
Tehtävät	Tukholman kalustemessuilla vierailu Konseptien esittely asiakkaalle	Luonnostelu Tapaaminen ohjaavan opettajan kanssa Kalustesijoittelua Autocad-pohjiin	Tapaaminen ohjaavan opettajan kanssa Kirjoitustyötä	Asiakastapaaminen Kirjoitustyötä Tutkimustyötä, valokuvausta	Archicad kuvien piirtäminen Kirjoitustyötä Materiaalivalintoja
Viikko	11	12	13	14	15
Tehtävät	Archicad kuvien piirtäminen Kirjoitustyötä Kirjallisen välitarkastus 21.3.	Tapaaminen ohjaavan opettajan kanssa Projektiokuvien piirtämistä Materiaalivalintoja	Projektiokuvien piirtäminen Asiakastapaaminen Wc-tiloista piirustukset urakoitsijalle	Tapaamisia ohjaavan opettajan kanssa Projektioiden piirtämistä Kirjoitustyötä	Piirustuksien viimeistely Kaikki piirustukset valmiiksi Työn kokoaminen
Viikko	16	17	18		
Tehtävät	Työn palautus	Powerpoint-esityksen valmistelu	Powerpoint-esityksen viimeistely Seminaarit		